

PORADNIK SPOŁECZNY

Nr 20 (102)

1 XI. 1919 R.

ROK V

W A B S Z A W A

WYDAWCA:**GŁÓWNA KOMISJA KOORDYNACYJNA
ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH**

Redaktor naczelny: mgr ADAM KULIK

Redaktor naczelny przyjmuje codziennie od godz. 10 — 11.

REDAKCJA RĘKOPISÓW NIE ZWRACA**OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ:**

Polska Agencja Prasowa—Biuro reklam i ogłoszeń, Warszawa, ul. Pierackiego 11
Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik” — Biuro ogłoszeń, Warszawa ul. Wiejska 14
Polska Agencja Reklamy „PAR” — Poznań, ul. Franciszka Ratajczaka 7
Spółdzielnia Wydawnicza „Wydawnictwo Ludowe” — Warszawa, ul. Bagatela 10
Biuro „Orbis” — Warszawa, Al. Jerozolimskie 49 i ul. Targowa 70
„Wolność” — Warszawa, ul. Marszałkowska 95
Spółdzielcza Agencja Prasowa „Głęb” — Warszawa, ul. Wilcza 59
Biuro Ogłoszeń Teofil Pietraszek — Warszawa, ul. Złota 4

Należność za prenumeratę prosimy wpłacać na konto czekowe PKO
Wydawnictwo „Poradnik Społeczny” — Warszawa nr I-6938.

PRENUMERATA KWARTALNA:	zł 100	CENY OGŁOSZEŃ:	
PRENUMERATA PÓŁROCZNA:	zł 190	cała kolumna	zł 60 000
PRENUMERATA ROCZNA:	zł 360	pół kolumny	zł 30 000
		ćwierć kolumny	zł 15 000
		na okładce 100% drożej	

Adres redakcji i administracji: WARSZAWA, al. Niepodległości 164.

Telefon redakcji: 423-07.

Druk PWZG Warszawa, Tamka 3, 17.000 Zam. 3532. B-88394.

Treść numeru

	Str.
I. NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA „PANSTWO ZACHODNIO-NIEMIECKIE“ — NARZE- DZIEM IMPERIALIZMU i AGRESJI — płk St. Szenic	5 9
II. WYKONANIE PLANU TRZYLETNIEGO W ROLNICTWIE — M. Jarzecz	18
KOMUNIKACJA W PLANIE SZESZCIOLETNIM — A. Kar- piński	30
PRZEKRACZAMY PLANY PRODUKCYJNE—mgr J. Ma- rzecz	42
III. III WALNY ZJAZD TPP-R — Zb. Kwiatkowski	48
PRZODOWNICE SPOŁECZNE LIGI KOBIET — dr Z. Wa- silkowska	50
SUKCES PIANISTYKI POLSKIEJ — J. Jasiński	55
IV. MATERIAŁY:	
NOTA RZĄDU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ DO STANÓW ZJEDNOCZONYCH, W. BRYTANII I FRANCJI z dnia 5 października 1949 r.	58
DEKLARACJA RZĄDU ZSRR Z OKAZJI PRZEKAZA- NIA WŁADZY RZĄDOWI DEMOKRATYCZNEJ REPU- BLIKI NIEMIECKIEJ	62
PISMO GENERALISSIMUSA STALINA DO PREZY- DENTA PIECKA I PREMIERA GROTEWOHLA	64
PISMO PRZEWODNICZĄCEGO KC PZPR, BOLESŁAWA BIERUTA, DO PRZEWODNICZĄCYCH SED	65
PREMIER GROTEWOHL ZAPOWIADA KRES POLITYKI „DRANG NACH OSTEN“ Wywiad dla dziennikarzy polskich	66 68
ODRA I NYSA GRANICĄ POKOJU	68
Z oświadczenia prezydenta Demokratycznej Republiki Niemieckiej, Wilhelma Piecka w dniu 12 października 1949 r.	
Z exposé premiera Demokratycznej Republiki Niemiec- kiej, Otto Grotewohla, wygłoszonego na posiedzeniu Izby Ludowej w dniu 12 października 1949 r.	
NARODOWY PLAN GOSPODARCZY W WYKONANIU	70
V. KRONIKA POLITYCZNA	74
KRONIKA GOSPODARCZA	83
KRONIKA KULTURALNO-OŚWIATOWA	93
KRONIKA ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH I ORGANIZA- CJI SPOŁECZNYCH	102

Treść numeru poprzedniego

HASŁA NA „MIESIĄC POGŁĘBIENIA PRZYJAŹNI POLSKO-RADZIECKIEJ”

I. POKOJOWA POLITYKA ZWIĄZKU RADZIECKIEGO —
A. Hirszowicz

NAUKI PROCESU BUDAPESZTEŃSKIEGO — R. Jurys

II. POMOC ZSRR W ODBUDOWIE ZNISZCZEŃ WOJENNYCH
POLSKI — A. Karpiński

POWOJENNA PIĘCIOLATKA STALINOWSKA W WYKONANIU — Z. Czaplą

TRZYLETNI PLAN ROZWOJU HODOWLI W ZWIĄZKU
RADZIECKIM — K. Woźniak

TECHNIKA RADZIECKA — J. Latour

TROSKA RZĄDU I ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH ZSRR
O LUDZI PRACY — M. Rz.

DOŚWIADCZENIA WYSTAWOWE — K. Golde

III. MATERIAŁY:

NOTA RZĄDU ZSRR DO RZĄDU JUGOSŁOWIAŃSKIEGO
NOTA RZĄDU POLSKIEGO DO RZĄDU JUGOSŁOWIAŃSKIEGO

TEKST AKTU OSKARŻENIA PRZECIWKO RAJKOWI
I WSPÓLNİKOM

IV. KRONIKA POLITYCZNA

HASŁA NA MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI O POKÓJ
KRONIKA GOSPODARCZA

KRONIKA KULTURALNO-OŚWIATOWA

KRONIKA ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH I ORGANIZACJI
SPOŁECZNYCH

C Z E Ś Ć P I E R W S Z A

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

W Berlinie proklamowana została Niemiecka Republika Demokratyczna. Reprezentuje ona postępowe, demokratyczne elementy całych Niemiec, które uznają moc wiążącą uchwał poczdamskich, które zdecydowane są opierać się agresywnym szowinistycznym siłom i budować przyszłość Niemiec na przyjaźni i współpracy ze swymi sąsiadami, z Polską i z główną siłą obozu pokoju, Związkiem Radzieckim.

Radziecka administracja okupacyjna przekazała władzę rządowi Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Prezydentem Republiki jest przewodniczący Zjednoczonej Partii Socjalistycznej (SED), Wilhelm Pieck, weteran niemieckiego ruchu robotniczego, nieprzejednany wróg hitleryzmu, szermierz walki o postęp, o pokojowe Niemcy. W pierwszym swym oświadczeniu po wyborze na prezydenta Pieck powiedział m. in.:

„Nie ścierpimy, aby granica na Odrze i Nysie miała być wykorzystana przez agentów imperializmu do podżegania narodu niemieckiego przeciwko naszym polskim sąsiadom. Odra-Nysa jest granicą pokoju i sprawa tej granicy nigdy nie naruszy naszych przyjaznych stosunków z narodem polskim“.

Na czele rządu stanął drugi przewodniczący SED, Otto Grotewohl. Przedstawiając wytyczne polityki rządowej, Grotewohl stwierdził, że wobec planów imperialistów amerykańskich i ich hitlerowskich agentów w Niemczech zachodnich wy-

korzystania Niemców jako narzędzia agresji, powstało pilne zadanie stworzenia silnego kierownictwa, które mogłoby prowadzić skuteczną walkę o zjednoczenie Niemiec, o demokrację i o pokój. Dlatego też powołana została do życia Niemiecka Republika Ludowa. Grotewohl stwierdził:

„Wszystkie nasze siły postępowe muszą dbać o to, aby nigdy więcej imperializm niemiecki w swej żądzy podboju nie przegroził narodowi niemieckiemu drogi do pokoju“.

W swym oficjalnym exposé Grotewohl jeszcze raz podkreślił nienaruszalność granicy na Odrze i Nysie, jako granicy sprawiedliwej, granicy pokoju.

Zaznaczyć należy, że nie są to tylko wypowiedzi wybitnych antyfaszystów niemieckich, że oświadczenia te wyrażają nastroje znacznej części społeczeństwa niemieckiego, a w szczególności — przeważającej większości niemieckiej klasy robotniczej. Stało się tak dzięki polityce, jaką w myśl uchwał poczdamskich prowadziły w Niemczech władze radzieckie, przy aktywnej współpracy demokratycznych władz niemieckich. Reforma rolna zlikwidowała prusackie junkierstwo, roznosiela szowinizmu, militarystyki i imperializmu niemieckiego. Inne reformy usunęły grunt spod wpływów wielkich przemysłowców niemieckich, rzeczników szowinizmu i agresji. Skrupulatnie przeprowadzona denazyfikacja i demokratyzacja wyeliminowała z życia politycznego faszystów, reakcjonistów, wszystkich tych, którzy byli odpowiedzialni za zbrodnie dokonane przez reżym hitlerowski i którzy zagrażali pokojowemu rozwojowi Niemiec.

Reformy przeprowadzone w Niemczech wschodnich, demokratyzacja życia publicznego, wydzwignięcie sił robotniczych i innych, szczerze demokratycznych na powierzchnię życia politycznego, dokonały wielkich przeobrażeń w społeczeństwie niemieckim. Toteż nie tylko posłowie Niemieckiej Rady Ludowej głośno oklaskiwali zdania mówców, w których ci wyrażali swe dążenia pokojowe i uznanie granic Odry i Nysy. Uchwały w tym duchu są podejmowane na setkach wieców i zebrań robotniczych w największych zakładach pracy. Podobne rezolucje uchwalone zostały we wspólnych manifestacjach polsko-niemieckich, ze współudziałem dziesiątków tysięcy robotników niemieckich.

W rozmowie z dziennikarzami polskimi premier Grotewohl stwierdził:

„W 24 godziny po utworzeniu rządu, przedstawiciele rządu przemawiali w fabrykach i w kopalniach do wielu dziesiątków tysięcy robotników. Wszyscy ministrowie stwierdzili zgodnie, że ustęp deklaracji rządowej, mówiący wyraźnie o uznaniu granicy na Odrze i Nysie jako granicy pokoju, na wszystkich tych zgromadzeniach spotkał się z jednomyślnym aplauzem (mit ungeteiltem Beifall) ze strony ludności pracującej“.

Siły postępowe w Niemczech zachodnich również rozumieją konieczność walki o zjednoczone Niemcy demokratyczne, o pokój, o przyjaźń ze Związkiem Radzieckim, z Polską. W kadłubowym „parlamencie“ w Bonn przywódcą Komunistycznej Partii Niemiec, Max Reimann, śmiało i niedwuznacznie wystąpił z żądaniem uznania granicy na Odrze i Nysie, jako granicy pokoju. Pamiętać należy, że mimo terroru i fałszerstw stosowanych podczas „wyborów“ w Niemczech zachodnich, Partia, którą reprezentuje Max Reimann zdobyła 1 300 tysięcy głosów. Również inne koła w Niemczech zachodnich rozumieją, że polityka agresji okazała się zgubną dla samych Niemiec, że prawdziwy patriotyzm niemiecki oznacza walkę o pokój przeciwko dążeniom użycia Niemiec jako arsenału wojny.

Tak więc powstały realne przesłanki do utworzenia Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

Doniosłość tego faktu podkreślił Generalissimus Stalin w liście wystosowanym do Wilhelma Piecka i Otto Grotewohla. Generalissimus Stalin stwierdził, że powstanie pokojowej Demokratycznej Republiki Niemieckiej obok istnienia szermierza pokoju, Związku Radzieckiego, wyklucza możliwość nowych wojen w Europie i uniemożliwia ujarzmienie krajów europejskich przez imperialistów światowych. Powstanie Niemieckiej Republiki Demokratycznej jest zatem rękojmią trwałego pokoju europejskiego.

Dotychczas wielki potencjał niemiecki był niejednokrotnie i systematycznie wyzyskiwany dla celów agresji. Wiemy jednak, że faszyzm nie jest narodową cechą niemiecką. Hitler doszedł w Niemczech do władzy po trupach setek tysięcy antyfaszystów niemieckich, rozstrzeliwanych i zamęczanych w obozach koncentracyjnych. Wiadomą jest również rzeczą, że Hitlera wychodowały i umożliwiły agresję koncerny, których włas-

ciiele wcale nie byli Niemcami. Wiadomą jest również rzeczą, że obecnie władze anglosaskie w Niemczech podsycają hitleryzm i faszyzm dla swych własnych celów agresywnych.

Niezależnie od tego demokraci niemieccy rozumieją odpowiedzialność obciążającą cały naród dlatego, że dał się użyć jako narzędzie agresji. Stwierdził to Pieck i Grotewohl w odpowiedzi Stalinowi, zaznaczając jednocześnie, że naród niemiecki uznaje zobowiązania wynikające dla niego z układu poczdamskiego.

Obecnie Niemiecka Republika Demokratyczna obok krajów demokracji i Wolnych Chin, staje zdecydowanie w szeregach obozu pokoju, na którego czele stoi Związek Radziecki. Jest to fakt o wielkiej doniosłości ogólnoświatowej, ale szczególnie wielkie znaczenie ma on dla narodu polskiego. Polska od setek lat żyje pod groźbą niemieckiego „Drang nach Osten“. Sytuację tę zasadniczo zmienia fakt powstania — pierwszego w dziejach — niemieckiego rządu demokratycznego, który przyjaźń z ZSRR i krajami sąsiednimi czyni kamieniem węgielnym swej polityki.

PIK STANISŁAW SZENIC

„PAŃSTWO ZACHODNIO - NIEMIECKIE“ — NARZĘDZIEM IMPERIALIZMU I AGRESJI

W chwili zatknięcia przez zwycięskie wojska radzieckie sztandarów nad krwawo zdobytym Berlinem wydawało się, że wreszcie cały świat zrozumie konieczność zlikwidowania w Niemczech wstecznych faszystowsko-imperialistycznych sił, które ponoszą odpowiedzialność za dwie wojny światowe, tych sił, które pod swymi sztandarami skupiały wszystkich nieprzejednanych wrogów demokracji, doprowadziły Hitlera do nieograniczonej władzy dyktatorskiej i rzuciły cały świat w odmet najstraszniejszych w dziejach ludzkości zmagają. W duchu tym podpisany został układ poczdamski, którego postanowienia zmierzają do zupełnego wykorzenia pozostałości faszystów, do demilitaryzacji Niemiec, decentralizacji gospodarstwa niemieckiego i usunięcia nadmiernej koncentracji niemieckiej potęgi gospodarczej przez likwidację karteli, syndykatów, trustów i pozostałych form monopolu niemieckich, przez demontaż niewspółmiernie rozbudowanego ciężkiego przemysłu wojennego, przez zreorganizowanie gospodarstwa niemieckiego i położenie głównego nacisku na rozwój rolnictwa i pokojowego przemysłu. Cele te miały być osiągnięte w drodze wspólnej polityki mocarstw zachodnich i Związku Radzieckiego, która doprowadzić miała do powstania jednolitych, demokratycznych Niemiec.

Niebawem stało się oczywiste, że mocarstwa zachodnie nie chcą przestrzegać postanowień układu poczdamskiego. Mocarstwa zachodnie systematycznie układ ten łamały i uparcywie prowadziły politykę zdążającą do rozczłonkowania Niemiec,

do przywrócenia w strefach zachodnich Niemiec militarystyki, do odbudowy wojennego przemysłu i do wznowienia nastrojów szowinizmu i odwetu. Takie Niemcy zachodnie potrzebne są Stanom Zjednoczonym jako główne narzędzie ich planowej agresji, a poszczególnym koncernom — jako teren ekspansji kolonialnej w Europie.

Wspólne interesy monopolistów amerykańskich i niemieckich

W Stanach Zjednoczonych ostatecznie wzięły górę wpływy tych kapitalistycznych sił, które z niemieckimi kołami imperialistycznymi były powiązane nie tylko wspólnymi przekonaniami klasowymi, lecz posiadały w Niemczech znaczne interesy i inwestycje finansowe.

Poczynając od 1925 roku, gdy po pierwszej wojnie światowej Stany Zjednoczone rozpoczęły lokowanie miliardów dolarów w przemyśle niemieckim, koncerny amerykańskie przejęły bądź całkowicie bądź częściowo szereg najważniejszych niemieckich przedsiębiorstw przemysłowych. Tak np. w przemyśle samochodowym amerykański koncern General Motors opanował największe zakłady samochodowe Europy zachodniej. Ford kontrolował większą część 20-milionowego towarzystwa akcyjnego w Kolonii. W czasie dozbrajania armii niemieckiej i podczas wojny obydwie te gigantyczne przedsiębiorstwa zaopatrywały w sprzęt niemieckie dywizje pancerne i jednostki zmotoryzowane. Kolosalne zyski za czołgi i samochody, użyte przez wojsko niemieckie również przeciwko żołnierzom amerykańskim, płynęły więc koniec końców do koncernów amerykańskich, właścicieli fabryk Opel i Ford. Tutaj więc zapewne należy szukać przyczyny, że w zbombardowanej nalotami lotniczymi Kolonii nietknięte zostały zakłady Forda, które kapitałści amerykańscy chronili jako swoją własność. Podobne powiązania istniały między osławionym niemieckim I. G. Farben a amerykańską firmą Standard Oil. Toteż podobnie jak budynki Forda w Kolonii, pozostały nietknięte olbrzymie gmachy administracyjne naczelnej dyrekcji I. G. Farben w Frankfurcie, jednym z najbardziej bombardowanych miast niemieckich.

Jeszcze latem 1940 roku, gdy hitlerowcy zajęli już Polskę, Danię, Norwegię, Holandię, Belgię, Luksemburg i Francję, wiceprezes General Motors J. D. Mooney na łamach „Saturday Evening Post” wypowiedział się za zawarciem pokoju na bazie hegemonii Niemiec w Europie. Największy amerykański kon-

cern chemiczny Dupont kontynuował w pierwszych latach wojny swoje porozumienie kartelowe z I. G. Farben. Bezpośrednio przed przystąpieniem Stanów Zjednoczonych do wojny, Dupont i I. G. Farben uzgodniły między sobą, że „wymiana technicznych wiadomości ustanie na tak długo, dopóki obecny stan wyjątkowy nie minie... przy czym wszystkie zobowiązania, wynikające z kontraktów pozostają nadal w mocy“. Po wojnie miały więc nastąpić dalsze zacieśnienia w niemiecko - amerykańskich porozumieniach kartelowych.

Podobnych powiązań koncernów amerykańskich z koncernami niemieckimi było znacznie więcej, a niewątpliwie wiele z tych ciemnych interesów potrafiły koncerny ukryć głęboko w tajnych skrytkach szaf pancernych przed niepożądanym ujawnieniem.

Przytoczone tutaj przykłady wystarczą jednak, żeby wydobyc na światło dzienne jedną z głównych ukrytych sprężyn polityki anglosaskiej, która krótko po podpisaniu układu poczdamskiego poczęła świadomie i konsekwentnie sabotować jego postanowienia. Koncerny anglosaskie dążyły do jak najspieszniejszego wznowienia w Niemczech takich stosunków, w których można będzie odrodzić monopole niemieckie — tym razem pod hegemonią amerykańską.

Rekiny kapitalistyczne na czele administracji amerykańskiej w Niemczech

Jednym z pierwszych kroków było opanowanie anglosaskiej wojskowej administracji przez przedstawicieli koncernów. Tak np. na czele wydziału gospodarczego amerykańskiego Zarządu Wojskowego stanął w randze generała brygady William Draper, wiceprezes wielkiego amerykańskiego banku Dillon, Read and Co., który w okresie przedwojennym pośredniczył w udzielaniu licznych pożyczek Niemcom. Jego bliskimi współpracownikami byli: Peter S. Høglund, przedwojenny dyrektor zakładów Opla, należących jak wiadomo do General Motors, oraz Edward v. Zdunek, przedwojenny kierownik filii General Motors w Antwerpii. Kontrolę niemieckich kopalń i przemysłu paliw w strefie amerykańskiej objął Frederick Gaethke, przed wojną światową dyrektor górnośląskich filii amerykańskiego Anaconda Cooper Trust, największego na świecie producenta miedzi, który występuje wobec Polski z roszczeniami odnośnie byłego koncernu Giescheho. Kontrolę niemieckich fabryk metalowych w strefie amerykańskiej objął Rufus J. Wysor, prezes olbrzy-

młego amerykańskiego koncernu stalowego Republic Steel Company. Kontrolę przemysłu elektrotechnicznego i radiowego objął Charles H. Powel, dyrektor zagranicznych filii amerykańskiego trustu energetycznego Westinghouse, który przed wojną zawarł z niemieckim koncernem energetycznym, Siemens, układ kartelowy w sprawie wzajemnej wymiany patentów i podziału światowego rynku zbytu. Przykładów takich możnaby mnożyć prawie że w nieskończoność, gdyż również mniej odpowiedzialne stanowiska w Wojskowym Zarządzie amerykańskim objęli pracownicy amerykańskich koncernów. To samo dotyczy stosunków w strefie angielskiej, gdzie także w szerokim zakresie zostali zatrudnieni pracownicy koncernów angielskich.

Jasną jest rzeczą, że taka administracja nie mogła dążyć do odbudowy demokratycznych Niemiec, przewidzianych układem poczdamskim. W demokratycznych Niemczech — jak wskazuje przykład strefy radzieckiej — zostałyby rozwiązane koncerny przemysłowe, musiano by usunąć nadmierną koncentrację przemysłu niemieckiego, przestawić przemysł na wytwórczość pokojową, przeprowadzić reformę rolną, rozbić władzę reakcji i faszystów, wyeliminować tendencje militarystyczne. Aby temu przeciwdziałać skupiły się wszystkie reakcyjno-faszystowskie siły niemieckie wokoło zbliżonej wspólnymi poglądami reakcji anglosaskiej i przystąpili do tworzenia separatystycznego, nacjonalistycznego państwa zachodnio-niemieckiego, będącego w praktyce kolonią amerykańską.

Anglosasi systematycznie łamią układy

Pierwszym aktem, ujawniającym na zewnątrz politykę rozbicia jedności Niemiec było zawarcie w dniu 2 grudnia 1946 r. przez Byrnesa i Bevina w Nowym Jorku układu anglo-amerykańskiego w sprawie gospodarczego połączenia z dniem 1 stycznia 1947 roku obu stref, pozostających pod anglosaską okupacją. Dalszym krokiem w tym kierunku było ukonstytuowanie z końcem czerwca 1947 roku Rady Gospodarczej Bizoni z siedzibą w Frankfurcie nad Menem, jako naczelnego organu złączonego obszaru gospodarczego.

Dalszymi krokami okupacyjnych władz anglosaskich, zmierzającymi do pogłębienia rozłamów Niemiec był szereg zarządzeń jaskrawo sprzecznych z postanowieniami układu poczdamskiego, ukoronowanych wyłączeniem obszaru zagłębia Ruhry spod kontroli czterech mocarstw i przekazaniem tego najważniejsze-

go ośrodka przemysłowego Niemiec pod wyłączną kontrolę Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii.

W grudniu 1947 roku mocarstwa zachodnie bezterminowo odroczyły konferencję ministrów spraw zagranicznych w Londynie, na której minister Mołotow wskazywał niezłomnie i nieodparcie na pogwałcenie przez mocarstwa zachodnie postanowień wspólnie podpisanego układu poczdamskiego.

Rok 1948 przynosi szereg dalszych pogwałceń układu poczdamskiego, coraz jawniej zmierzających do utworzenia odrębnego rządu dla separatystycznych Niemiec zachodnich. W marcu 1948 roku, z winy mocarstw zachodnich dochodzi do faktycznego zawieszenia działalności Rady Kontroli w Berlinie. W czerwcu 1948 r. następuje w strefach zachodnich i zachodnich sektorach Berlina przeprowadzenie separatystycznej reformy walutowej.

W dniu 1 września 1948 r. rozpoczęła obrady tzw. Rada Parlamentarna w Bonn, która w myśl wręczonych im w lipcu tego roku przez dowódców trzech stref zachodnich instrukcji miała przygotować utworzenie federacyjnych separatystycznych Niemiec zachodnich. W kwietniu 1949 r. następuje w Waszyngtonie porozumienie między zachodnimi mocarstwami w sprawie połączenia trzech stref zachodnich. Rząd francuski wbrew najżywotniejszym interesom swego kraju przyłącza się do imperialistycznej polityki anglosaskiej i akceptuje w pełni przekreślenie układu poczdamskiego. Polityka rozbięcia Niemiec zostaje uwieńczona uchwaleniem „Statutu okupacyjnego dla zachodnich Niemiec“. Postanowienia tego statutu przewidują przyjęcie Niemiec zachodnich do „Rodziny państw zachodnich“ oraz przyjęcie szeregu dogodnych postanowień dla Anglosasów. Zostają więc ustanowieni trzej komisarze cywilni mocarstw zachodnich z szeroko zakreślonymi uprawnieniami. Zostaje utworzony międzynarodowy organ dla zagłębia Ruhry, dający faktycznie prawie że wyłączne uprawnienia Amerykanom i podporządkowujący ten najważniejszy ośrodek niemieckiego przemysłu pod dyktando Wall Street.

Statut okupacyjny stworzył podstawy do uchwalenia tak zwanej „konstytucji z Bonn“. Między separatystycznymi politykami zachodnich Niemiec doszło jeszcze do szeregu gorszących targów, ale w dniu 8 maja 1949 r., zaledwie w cztery lata po ogłoszeniu bezwzględnej kapitulacji Niemiec, mocarstwa zachodnie uzyskują uwieńczenie zamierzonego dzieła. Zostaje ogłoszona konstytucja Niemiec zachodnich i proklamowane

utworzenie niezależnego „państwa“ zachodnio-niemieckiego, zdecentralizowanego tworu o systemie federalnym, obejmującym jedenaście odrębnych państw. Na podstawie nowoogłoszonej konstytucji odbyły się w dniu 14 sierpnia 1949 r. wybory do „parlamentu“ zachodnich Niemiec. Układ poczdamski, który podpisały cztery wielkie mocarstwa, został jednostronnie przez trzy mocarstwa zachodnie przekreślony.

Odrodzenie faszyzmu w Bonn

Wybory do kadłubowego „parlamentu“ w Bonn przeszły pod znakiem terroru władz okupacyjnych i niemieckiej policji przeciwko Komunistycznej Partii Niemiec (KPD). Ordynacja wyborcza została tak ułożona, aby zapewnić jak największą ilość mandatów posłom z ugrupowań reakcyjno - faszystowskich, zmniejszyć jak najbardziej ilość posłów, wyznających przekonania demokratyczne, a więc przede wszystkim posłów komunistycznych. Osiągnięto w ten sposób tak zadziwiający wynik, że Niemiecka Partia Komunistyczna przy zdobyciu 1 360 443 głosów, otrzymała zaledwie 15 mandatów, natomiast separatystyczno-monarchistyczna Partia Bawarska przy 936 606 oddanych na nią głosach oraz skrajno-nacjonalistyczna Partia Niemiecka przy 940 088 zdobytych głosach otrzymały po 17 mandatów.

Skład parlamentu w Bonn przedstawia się następująco. Najsilniejszą partią jest Christlich-Demokratische Union „CDU“ (Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna), nosząca w Bawarii nazwę Christlich-Soziale Union „CSU“, dysponująca 139 mandatami. Jej przewodniczącym jest dr Konrad Adenauer, znany ze swych rewizjonistycznych i antypolskich wystąpień, wybrany pierwszym kanclerzem nowoutworzonego państwa.

Drugą w kolejności najsilniejszą partią, dysponującą 131 mandatami, jest osławiona Socjaldemokratyczna Partia „SPD“ Kurta Schumachera, wsławionego antypolskimi i antyradzieckimi wystąpieniami, idącego na pasku angielskim.

Trzecią z rzędu partią co do ilości mandatów poselskich jest jawnie faszystowska Freie Demokratische Partei „FDP“ (Wolna Partia Demokratyczna), licząca 52 posłów. W skład „parlamentu“ wchodzi szereg innych partii, głoszących skrajnie nacjonalistyczne hasła i mających na odpowiedzialnych stanowiskach ludzi znanych ze współpracy z Hitlerem.

Partia Komunistyczna Niemiec „KPD“ jest jedyną partią zachodnio-niemiecką, która głosząc konsekwentnie hasła poko-

fu, jawnie uznała granicą pokoju na Odrze i Nysie, narażając się przez to na stek najbrudniejszych wyzwisk i szereg szykan. Jej przywódcą jest wybitny działacz robotniczy Max Reimann, który lata 1940—45 spędził w obozie koncentracyjnym Sachsenhausen. Wybrany członkiem Rady Gospodarczej Bizoni, plectnował on nieustraszenie antydemokratyczną politykę anglosaskich okupantów i niemieckiej reakcji, za co w styczniu 1949 roku został przez wojskowy sąd brytyjski skazany na trzy miesiące więzienia. Jego odważne wystąpienie w Bonn w obronie demokracji i uznania polsko-niemieckiej granicy na Odrze i Nysie wywołało karczemne awantury reakcyjno-faszystowskiej większości parlamentu.

Zestawienie politycznego składu parlamentu pozwala na stwierdzenie, że przygniatającą jego większość stanowią posłowie o zapatrywaniach najbardziej reakcyjnych i skrajnie nacjonalistycznych, którzy godzą się z faktycznym utworzeniem z zachodnich Niemiec kolonii i narzędzia agresji anglosaskiej. Obrazu tego dopełniają sylwetki osób stojących na czele operetkowego rządu zachodnio-niemieckiego.

Dr Konrad Adenauer, siedemdziesięcioletni „kanclerz”, jako prezydent Pruskiej Rady Państwa wysyła w 1929 roku telegram z wyrazami holdowniczymi do Mussoliniego, następnie otrzymuje order od generała Franco. Jak wyszło na jaw po zajęciu przez hitlerowców Holandii i przejrzeniu akt wielkiego koncernu sztucznego jedwabiu „AKU”, otrzymał Adenauer od tego koncernu w 1929 roku akcje wartości miliona marek, aby swe wpływy polityczne wykorzystywał na rzecz interesów tego koncernu. Ponieważ w sprawę tego przekupstwa było zamieszanych kilku hitlerowców, Goering polecił umorzyć wszczęte dochodzenia. Adenauer, który przez całe życie nienawidził się postępowych i walczył z nimi, stanął na skrajnie prawym skrzydle swej partii „CDU” i skupia wokół siebie najbardziej reakcyjno-rewizjonistyczne siły. Takim też jest program jego rządu.

„Prezydent” nowoutworzonego „państwa” w Bonn, dr Theodor Heuss, jako poseł do Reichstagu głosował w pamiętnym 1933 roku za Hitlerem. W kilka tygodni po napadzie na Polskę napisał w gazecie „Die Hilfe” w dniu 10 października 1939 roku artykuł pod tytułem „Wojna totalna”, w którym wywodził dosłownie: „Nikt rozumny nie będzie nawet szemrał przeciwko temu, że naiwne i częściowo niebezpieczne głupstwa z sierpnia 1914 roku nie powtórzyły się obecnie”.

W taki sposób Anglosasi przeprowadzili w swych strefach denazyfikację.

Przewodniczący „parlamentu“ w Bonn, Köhler, przyszedł bezpośrednio ze sfer przemysłowych. Ostatnio był on prezesem Izby Przemysłowo - Handlowej w Wiesbaden. „Bezstronność“ prowadzenia przez niego posiedzeń sejmowych uwypukliła się od razu w pierwszych dniach, gdy przywołał do porządku i wreszcie odebrał głos posłowi Reimannowi, przewodniczącemu frakcji komunistycznej, gdy ten wygłosił przemówienie uznające granicę na Odrze i Nysie jako granicę pokoju.

Podobnie przedstawiają się sylwetki innych „mężów stanu“, którym Anglosasi powierzyli losy Niemiec zachodnich. Są to rzecznicy militarystyki i rewizjonizmu, najreakcyjniejszych kół kapitalistycznych, które w przeszłości stanowiły poparcie reżymu hitlerowskiego w Niemczech.

Obrazu dopełniają liczne fakty, które świadczą o tym, że hitleryzm podnosi głowę w Niemczech zachodnich. Doszło do tego, że dawni wydawcy prasy hitlerowskiej wznawiają publikację pism hitlerowskich, m.in. „Stürmera“, nie siląc się nawet na zmianę nazwy.

Przez stworzenie separatystycznego parlamentu i reakcyjnego rządu Niemiec zachodnich został więc przekreślony układ poczdamski, którego celem było zbudowanie demokratycznych i pokojowych Niemiec oraz zabezpieczenie narodów miłujących pokój przed ponowną agresją niemiecką. „Parlament“ niemiecki w Bonn od razu po ukonstytuowaniu się stał się widownią najbardziej rewizjonistycznych dążeń, rozległy się szeroko żądania wcielenia do Niemiec zachodnich ziem Polski w granicach niemieckich z 1914 roku, wcielenia Sudetów i przyłączenia Austrii. Szowinizm, rewizjonizm i reakcja imperialistyczna wystąpiły z otwartą przyłbicą i pod oficjalną pieczęcią.

Przeciwko tej antydemokratycznej polityce mocarstw zachodnich i nowoutworzonego separatystycznego państwa zachodnio - niemieckiego wystąpił Związek Radziecki, wystosowując do trzech mocarstw zachodnich w dniu 1 października 1949 r. notę, ostrzegającą przed następstwami utworzenia rządu Niemiec zachodnich w Bonn. W nocy tej rząd radziecki po napiętnowaniu całej działalności mocarstw zachodnich, skierowanej przeciwko układowi poczdamskiemu, uważał za konieczne „zwrócić uwagę na tę wyjątkowo poważną odpowiedzialność, która spada na rząd Stanów Zjednoczonych w związku z prowadzoną przez USA wspólnie z Wielką Brytanią i Francją po-

lityką, która doprowadziła do utworzenia antyludowego, separatystycznego rządu w Bonn" oraz uważał równocześnie za konieczne oświadczyć, że „ponieważ w Bonn utworzono wspominany rząd separatystyczny, w Niemczech w chwili obecnej wytworzyła się nowa sytuacja“.

Również rządy Polski, Czechosłowacji, Węgier, Rumunii i Albanii zaprotestowały notami, skierowanymi do rządów Stanów Zjednoczonych, Francji i Anglii, przeciwko próbom zagrożenia pokoju przez utworzenie separatystycznego rządu w Bonn i tworzeniu tam nowego ośrodka agresji, zagrażającego sąsiedom Niemiec. Rząd polski, w swej nocie z 5 października 1949 roku stwierdził, że „jak dotychczas tak i nadal Polska będzie czyniła i popierała wszelkie wysiłki, zmierzające do konsekwentnej realizacji Uchwał Poczdamskich i do demokratycznego i leżącego w interesach pokoju rozwiązania kwestii niemieckiej, zgodnie z duchem tych Uchwał, przy współudziale pokojowych i demokratycznych sił w narodzie niemieckim“.

Niebezpieczeństwo zagrażające pokojowi na skutek stworzenia w Bonn nowego ośrodka rewizjonistycznego i na skutek opanowania Niemiec zachodnich przez imperializm anglosaski zostało w pełni docenione przez demokratyczne koła niemieckie, przede wszystkim w strefie radzieckiej Niemiec. Reakcyjnym grupom, panoszącym się pod patronatem Anglosasów w Niemczech zachodnich przeciwstawiają się zjednoczone siły demokratyczne całych Niemiec. Niemiecka Rada Ludowa przekształciła się we wszechniemiecki parlament ludowy, który wyłonił rząd Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Na czele tego rządu stanęli wypróbowani działacze robotniczy, bojownicy o demokrację, pokój i przyjaźń narodów, którzy w ciągu lat powojennych dźwżyli skutecznych wysiłków w dzieło denazyfikacji i demokratyzacji Niemiec wschodnich. Stanowisko to niedwuznacznie podkreślili dobitnym uznaniem granicy na Odrze i Nysie jako granicy sprawiedliwej, granicy pokoju. (Patrz dział „Materiały“).

Przeciwstawiając się podżegaczom wojennym i ich sługosom w Bonn, rząd Demokratycznej Republiki Niemieckiej zgodnie ze swą deklaracją konsekwentnie dążyć będzie do stworzenia niepodległych, demokratycznych, zjednoczonych Niemiec, które w przyjaźni ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej przestaną być stałą groźbą dla pokoju światowego, a staną się nieodłączną częścią frontu pokoju i postępu.

M. JARZEC

WYKONANIE PLANU TRZYLETNIEGO W ROLNICTWIE

Analizując poważne osiągnięcia rolnictwa uzyskane w okresie Planu Odbudowy Gospodarczej, nie możemy przejść do porządku dziennego nad tym, jak przedstawiała się sytuacja gospodarcza wsi polskiej w okresie przedwojennym i bezpośrednio po wojnie. Na tle krótkiego przeglądu sytuacji gospodarczej wsi w okresie przed rokiem 1939, na tle zniszczeń dokonanych przez rabunkową gospodarkę okupanta, na tle spustoszeń powstałych przez działania maszyny wojennej, która przetoczyła się kilkakrotnie przez ziemie polskie, łatwiej przyjdzie nam zrozumieć i ocenić wyniki uzyskane w ramach Planu Odbudowy Gospodarczej.

Mówiąc o sukcesach nie wolno zapominać o czynnikach negatywnych, towarzyszących realizacji planu trzyletniego w dziedzinie rolnictwa. Obiektywna ocena braków, błędów i niedociągnięć stanowić winna asumpt do mobilizacji wysiłków celem ostatecznego przewyciężenia ich w ramach rozpoczynającego się planu sześcioletniego.

U źródeł nędzy wsi w Polsce przedwrześniowej

Polska przed drugą wojną światową była krajem o wybitnej przewadze rolnictwa. Według szacunku dochodu narodowego, dokonanego przez Landaua za rok 1929 wartość produkcji rolnej i przemysłowej wynosiła około 19 miliardów złotych. Z sumy tej na produkcję rolną przypadało 13 miliardów złotych, a tylko 6,2 miliarda na produkcję górnictwa i przemysłu. Wynika z tego, że udział produkcji rolniczej w globalnej produkcji rolnictwa i przemysłu wynosił ponad 68%.

O stopniu zacofania gospodarki narodowej Polski w stosunku do innych krajów świadczy fakt, że w globalnej pro-

dukcji rolnictwa i przemysłu mieliśmy większy udział rolnictwa niż Hiszpania i Portugalia, a z obszarów pozaeuropejskich większy niż Ameryka Środkowa i Południowa ¹⁾.

Oczywiście w związku z przeludnieniem wsi i niską techniką rolną (o czym będzie mowa w dalszej części artykułu), wysoki udział produkcji rolniczej w globalnej produkcji rolnictwa i przemysłu nie oznaczał, że wartość produkcji rolniczej w przeliczeniu na 1 mieszkańca jest wysoka. Pod tym względem byliśmy również niezwykle zacofani, przy czym z krajów europejskich jedynie niektóre kraje bałkańskie i Portugalia pozostawały za nami w tyle.

Zaopatrzenie rolnictwa w nawozy, maszyny rolnicze i inne artykuły przemysłowe było niezwykle słabe, między innymi w związku z niedorozwojem przemysłu i niekorzystnym kształtowaniem się cen artykułów rolnych w stosunku do przemysłowych.

Zużycie nawozów sztucznych na 1 ha zasiewów wynosiło w latach 1937/1938 zaledwie 2,3 kg, podczas gdy w Polsce Ludowej już w roku 1947/48 osiągnięto 4,9 kg ²⁾.

Wartość produkcji maszyn rolniczych wynosiła w roku 1938 zaledwie 18 mln zł/1937 r., podczas gdy w roku 1948 osiągnęliśmy już 45,2 mln zł.

W rezultacie jednak tylko nieliczni bogacze wiejscy i obszarnicy używali nawozów sztucznych i pracowali przy pomocy maszyn, inni zaś posługiwali się prymitywnymi metodami uprawy roli. Powodowało to dalszą obniżkę plonów z hektara i dalszy proces ubożenia wsi.

Specjalnie trudnym i stale pogarszającym się problemem w Polsce przed 1939 r. było przeludnienie rolnicze. Wyrażało się ono tym, że taką samą wartość produkcji rolnej można byłoby osiągnąć przy znacznie mniejszym stanie ludności wiejskiej. Na tle stosunków rolniczych panujących w Europie, sytuacja ludnościowa wsi polskiej była szczególnie groźna. Wskazuje na to poniższe zestawienie, przedstawiające gęstość ludności zawodowo czynnej w rolnictwie w niektórych krajach europejskich (na 100 ha obliczeniowych) ³⁾:

¹⁾ „Materiały i przyczynki do planowania w rolnictwie“ Tom I, Warszawa 1948, artykuł Br. Minca: „Planowanie rolnictwa a planowanie przemysłu“ str. 58.

²⁾ W czystym składniku.

³⁾ Poniatowski: „Przeludnienie wsi i rolnictwa“ Warszawa, 1936 r., str. 53.

ZSRR	16,2
Anglia	17,4
Węgry	29,6
Niemcy	34,2
Czechosłowacja	34,7
Holandia	40,6
Polska	45,5

Ogólna liczba nadmiaru ludności rolniczej w Polsce była szacowana na 8 — 9 milionów osób¹⁾.

Nadmiar rąk roboczych najsilniej występował w gospodarstwach karłowatych, gdzie na 1 gospodarstwo mniej niż dwuhektarowe przypadało średnio 4 ludzi, przy czym należy wziąć pod uwagę, że liczba gospodarstw karłowatych stale wzrastała, głównie na skutek działów rodzinnych.

Przeludnienie w rolnictwie i związana z tym małorołność i bezrolność były tamą dla rozwoju przemysłu. Przemysł nie znajdował nabywców wśród ludności wiejskiej na szereg produkowanych przez siebie artykułów. Zjawisko to charakteryzuje dokładnie indeks spożycia przez wieś artykułów przemysłowych, który w latach 1928—1936 przedstawiał się następująco²⁾:

1928 —	100
1929 —	104,6
1930 —	89,8
1931 —	76,2
1932 —	56,8
1933 —	49,4
1934 —	44,8
1935 —	51,0
1936 —	51,5

Nadmiar rąk roboczych ze wsi, nie znajdując zatrudnienia w kraju kierował się na emigrację.

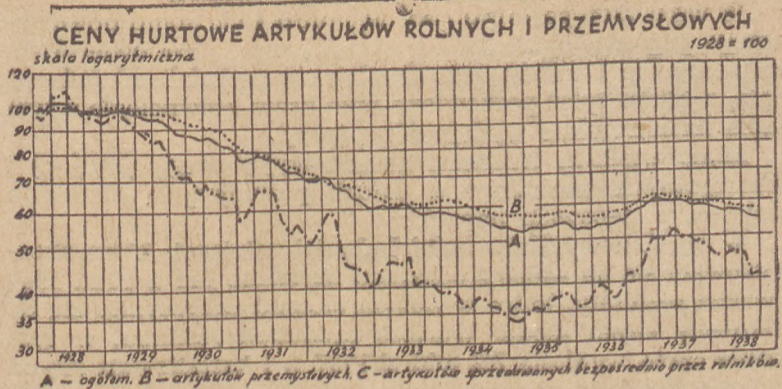
Jak wynika z powyższych danych Polska przed wrześniem 1939 roku nie była w stanie rozwiązać problemu przeludnienia rolniczego, który występował coraz to w groźniejszej formie.

Jednym z podstawowych źródeł nędzy wsi polskiej w okresie przedwojennym było istnienie dotkliwego (szczególnie dla drobnego i średniego chłopstwa) zjawiska „nózyce cen”. Polegało ono na sztucznym utrzymywaniu wysokich cen artykułów przemysłowych w stosunku do artykułów rolnych.

¹⁾ Poniatowski: „Przeludnienie wsi i rolnictwa“ Warszawa 1936 r., str. 53.

²⁾ „Nowe Drogi“ nr 1 r. 1947, artykuł Terpich'a pt. „Walka o kierunek rozwoju“.

Jak przedstawiał się wskaźnik cen artykułów rolnych i przemysłowych w latach 1928 — 1938 ilustruje wykres 1).

Streszczając powyżej omówione problemy gospodarcze wsi w Polsce przedwrześniowej należy stwierdzić, że na tle niedorozwoju produkcji przemysłowej, olbrzymiego przeludnienia rolniczego, niekorzystnego kształtowania się cen artykułów rolnych oraz poważnego opanowania gospodarki wiejskiej przez obszarników i bogaczy wiejskich, olbrzymie masy chłopów cierpiały niedostatek, który wobec wzrostu przeludnienia wsi i rozwierania się „nożyc cen“ ulegał stałemu pogorszeniu.

Zniszczenia wojenne i wstępny okres odbudowy

W rezultacie olbrzymich zmagania wojennych, jakie odbywały się na ziemiach polskich w okresie lat 1939 — 1945 oraz w wyniku rabunkowej gospodarki okupanta, wieś polska przedstawiała obraz ruin i zgliszcz.

W powiatach, gdzie dłuższy okres czasu przebiegały linie frontu zniszczone zostały z powierzchni ziemi częstokroć całe wsie. Tych, tzw. powiatów przyczółkowych było w Polsce ponad 40, nie wliczając w to obszarów Ziemi Odzyskanych. Ogólnie można powiedzieć, że ponad $\frac{1}{5}$ istniejącego majątku budowlanego w rolnictwie uległa zniszczeniu.

Wielkie zaminowane obszary, zniszczenie urządzeń melioracyjnych, zalanie przez Niemców żyznych terenów w delcie Wisły, liczących ponad 100 000 ha — oto dalsze straty natury powierzchniowej.

1) Petyniak-Sanecki „Współczesne zagadnienia gospodarcze“ Warszawa-Lwów 1939. Tom I, str. 136.

Największe jednak zniszczenia przyniosła wojna w zakresie inwentarza żywego, który albo zabijano na potrzeby wyżywienia armii, albo uprowadzano w głąb Niemiec.

W roku 1945 pogłowie koni wynosiło 45% stanu przedwojennego, pogłowie bydła 33%, trzody chlewnej 17%, owiec 37%. Szacowano, że 1 milion gospodarstw nie posiadał ani jednego konia, a blisko tyleż pozbawione było krów. Równoległe z tym spadła katastrofalnie wydajność zwierząt.

Mimo wielkich trudności okresu wyjściowego (1945 r.) i niekorzystnych warunków w latach późniejszych odbudowa rolnictwa postępowała naprzód.

W wyniku wysiłków całej ludności rolniczej, które skoncentrowały się na walce z odłogami uzyskano już w roku 1946 poważne rezultaty, które w dużym stopniu przyczyniły się do uniknięcia klęski głodu. Wartość produkcji roślinnej w tym okresie czasu wyniosła 3,2 mld zł/1937 r. i kształtowała się na poziomie 50% poziomu przedwojennego. Najpoważniejsze opóźnienia w związku z olbrzymimi zniszczeniami zaistniały na odcinku produkcji hodowlanej, która nie przekroczyła poziomu 41% w stosunku do roku 1937.

Równoległe z osiągnięciami na odcinku produkcyjnym uzyskano poważne efekty na odcinku odbudowy budynków mieszkaniowych i gospodarczych oraz wyrównania szkód wojennych w istniejącym majątku produkcyjnym.

Tak poważne osiągnięcia uzyskano między innymi w wyniku przeprowadzenia reformy rolnej, która oddając ziemie obszarnicze w ręce drobnego i średniego chłopstwa, stała się czynnikiem gwarantującym pełne wykonanie zadań postawionych później rolnictwu w ramach Planu Odbudowy Gospodarczej.

Jednak uzyskany we wstępnym okresie odbudowy poziom produkcji rolnej odbiegał daleko od tego, jaki potrzebny był dla zaspokojenia potrzeb odbudowującego się kraju. Potrzeba nam było więcej artykułów konsumcyjnych dla wyżywienia ludności i więcej surowców pochodzenia rolnego dla powstającego z gruzów przemysłu. Potrzebom tym sprostać mogło tylko szybko i planowo odbudowujące się rolnictwo.

Trudne zadania planu odbudowy

We wrześniu br. minęły 3 lata od chwili podjęcia przez Krajową Radę Narodową uchwały w sprawie planu odbudowy gospodarki polskiej, która znalazła potem swoje odzwierciedlenie w uchwalonej przez Sejm ustawie o Planie Odbudowy Gospodarczej. Doceniając w pełni fakt, że właściwy i szybki roz-

wój rolnictwa możliwy jest tylko na bazie gospodarki planowej. organy ustawodawcze objęły ramami planu całość krajowej produkcji rolnej.

Zadania, jakie postawiono rolnictwu w ramach planu trzyletniego nie były łatwe. Należało bowiem w ciągu tego okresu czasu:

1. Osiągnąć wskaźnik produkcji rolnej na głowę mieszkańca co najmniej 110, przyjmując przeciętną z lat 1934—1938 za 100;
2. Osiągnąć samowystarczalność w zakresie podstawowych artykułów żywnościowych;
3. Przeprowadzić dalszą przebudowę struktury ludnościowej i agrarnej;
4. Całkowicie zlikwidować odłogi;
5. Zmienić strukturę zasiewów w kierunku zwiększenia udziału roślin przemysłowych;
6. Zwiększyć zaspokojenie potrzeb w zakresie siły pociągowej, mechanizacji rolnictwa, zaopatrzenia w nawozy sztuczne i inne artykuły przemysłowe.

Ponadto plan przewidywał elektryfikację wsi w zakresie stanowiącym pierwszy w naszej historii poważniejszy krok w tej dziedzinie.

Zastanówmy się w dalszym ciągu nad tym, w jakim stopniu zrealizowane zostały trudne zadania planu trzyletniego i z jakimi trudnościami musiał borykać się nasz młody organizm państwowy, by przezwyciężyć piętrzące się trudności realizacyjne.

Przekroczenie zadań planu w produkcji roślinnej

Warunkiem wykonania planu trzyletniego, na odcinku produkcji roślinnej była likwidacja odlogów, które otrzymaliśmy na Ziemiach Odzyskanych w wyniku wojny, a które stanowiły prawie $\frac{4}{5}$ ogółu gruntów ornych tych obszarów. Tempo likwidacji odlogów na Ziemiach Odzyskanych przedstawiało się jak następuje:

rok 1945/46	—	865 000 ha
„ 1946/47	—	1 315 000 „
„ 1947/48	—	734 000 „
„ 1948/49	—	360 000 „

W wyniku realizacji planu zasiewów na lata 1949/1950 odsetek odlogów w stosunku do ogółu gruntów ornych zmniejszył się z 78% (w r. 1946) do 11%. Należy zaznaczyć, że te 11% to

już nie odłogi, lecz przede wszystkim grunty przeznaczone do zagospodarowania nierolnego.

Wymienione liczby świadczą wyraźnie o tym, że plan trzyletni w rolnictwie na niezwykle ważnym odcinku — odcinku likwidacji odłogów został wykonany.

Likwidacja odłogów umożliwiła znaczne zbliżenie się do przedwojennego poziomu powierzchni zbiorów, która kształtowała się jak następuje:

Rok	Powierzchnia	Wskaźnik
1934/38	15,8 mln ha	100
1947	12,9 „ „	81,6
1948	14,2 „ „	89,9
1948 (plan)	14,8 „ „	93,5

Najszybciej wzrastała powierzchnia zbiorów na Ziemiach Odzyskanych, która między latami 1947—1948 wzrosła o 30%, podnosząc swój udział w ogólnokrajowej powierzchni zbiorów do 26%.

Równoległe ze wzrostem powierzchni zbiorów wzrosła ich ilość i wydajność z hektara. Jeśli chodzi o wydajność z hektara, to należy stwierdzić, że przewidziane dla planu trzyletniego liczby zostały w podstawowych dziedzinach osiągnięte już w 1948 r.

Ilustruje to poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Jedn. miary	Plan trzyletni	1948 wykonanie
Pszenica	q/ha	11,8	11,8
Żyto	q/ha	11,2	12,5
Buraki cukrowe	q/ha	180,0	183,0

Na odcinku ziemniaków, w związku z nieurodzajem i masowym występowaniem szkodników, plony w 1948 roku wykazywały poważniejsze odchylenia w dół.

W wyniku realizacji planu przewidywane plony zostały przekroczone. Uzyskano ¹⁾ 106% w pszenicy, 118% w życie, 108% w ziemniakach i 103% w burakach cukrowych.

¹⁾ Wg prowizorycznych danych.

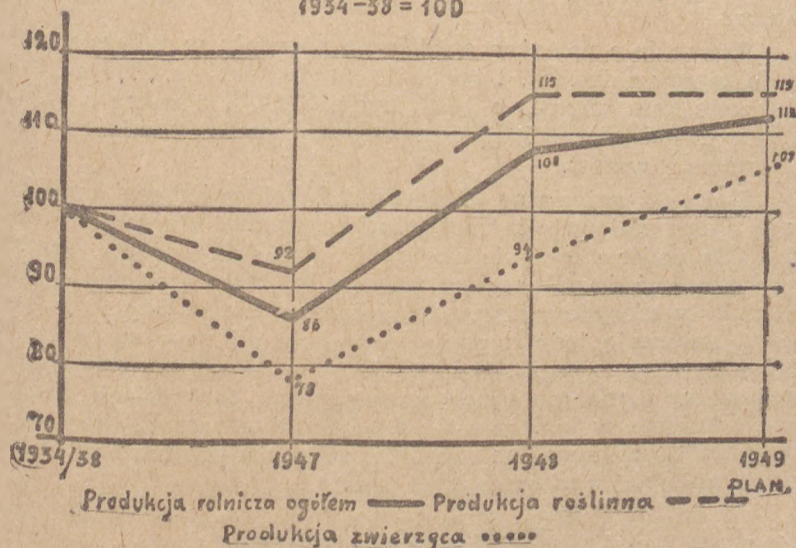
Zadania planu trzyletniego w zakresie zbiorów zostały również przekroczone. Między innymi uzyskano¹⁾ następujące procenty wykonania planu trzyletniego: w czterech zbożach chlebowych 116%, w ziemniakach 114%, w burakach cukrowych 111%.

Wzrost wydajności i ogólnej wielkości produkcji roślinnej pozwolił na uzyskanie samowystarczalności zbożowej już w roku 1948, co umożliwiło zlikwidowanie systemu kartkowego. Równolegle zapoczątkowany został eksport rolny.

A jak w związku z osiągnięciami na odcinku produkcji roślinnej przedstawiała się globalna wartość produkcji rolnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca, która stanowić miała — zgodnie z wymaganiami planu — podstawowy wskaźnik jego realizacji?

Zagadnienie to najlepiej zilustruje nam poniżej zamieszczony wykres:

WSKAŹNIK WARTOŚCI PRODUKCJI ROLNICZEJ²⁾ NA 1 MIESZKAŃCA 1934-38 = 100

¹⁾ Wg prowizorycznych danych.

²⁾ Wobec braku ostatecznych danych odnośnie wartości produkcji rolnej, zmuszeni jesteśmy odnośnie roku 1949 operować liczbami zaplanowanymi. Jednak, jak wynika z meldunków w związku z pomyslnym przebiegiem żniw, przewidywania planu zostaną znacznie przekroczone.

Jak wynika z powyższego wykresu zadanie planu odbudowy w zakresie podniesienia wartości produkcji rolnej na 1 mieszkańca do poziomu 110 w stosunku do lat 1934—38, została w roku 1949 przekroczona, przy zbliżeniu się już w roku 1948 do poziomu tylko o 2 punkty niższego od postulowanego w ramach trzylecia.

Problemy hodowlane

Poza wyraźnym stwierdzeniem faktu przekroczenia ogólnego poziomu produkcji rolnej, postulowanego w ramach trzylecia, zamieszczony wykres daje nam pogląd również i na inne zagadnienia, a mianowicie na zagadnienia opóźnień w postępie produkcji hodowlanej i nienadążania jej za rozwojem produkcji roślinnej i potrzebami gospodarki narodowej. Wprawdzie wartość produkcji hodowlanej w przeliczeniu na 1 mieszkańca uległa w porównaniu z latami 1934—38 pewnemu przekroczeniu, jednak ogólny jej poziom był jeszcze niezadowalający.

Szczególnie poważne opóźnienia powstały w zakresie rozwoju trzody chlewnej. I tak o ile między rokiem 1947 a 1948 pogłowie koni wzrosło o 14%, bydła o 21%, a owiec o 43%, o tyle na odcinku trzody chlewnej zaobserwowano tylko 8,5-procentowy wzrost.

Słabe osiągnięcia na odcinku produkcji zwierzęcej zmusiły rząd do przedsięwzięcia radykalnych kroków, które doprowadziły do wejścia w życie akcji „H”. Już dziś możemy ocenić i zbilansować dotychczasowe jej wyniki, które wprawdzie nie przyniosły zdecydowanego odprężenia na rynku mięsa i tłuszczów, stwarzają jednak pełną gwarancję tej poprawy w najbliższym okresie czasu. Gwarancja ta — to przede wszystkim wykonanie i znaczne przekroczenie planu kontraktacji, które miało miejsce w kwietniu br. Od 1 lipca rozpoczęto kontraktację trzody chlewnej na rok 1950, którą ma przynieść w efekcie co najmniej 3 miliony sztuk trzody.

Zaopatrzenie rolnictwa

Plan Odbudowy Gospodarczej był okresem szybkiego wzrostu na odcinku zaopatrzenia wsi w szereg podstawowych artykułów przemysłowych, umożliwiających szybszą odbudowę zniszczeń i podniesienie na wyższy poziom całości gospodarki rolnej kraju.

Niezwykłe ważne znaczenie miał szybki wzrost zaopatrzenia rolnictwa w nawozy sztuczne. Ilość ich w porównaniu do roku 1938 kształtowała się jak następuje: ¹⁾

R o k	Tys. ton	Wskaźnik
1938	125 100	100
1946	88 700	71
1947	154 374	123
1948	171 383	137
1949 (Plan)	243 900	195

W ostatnim roku planu trzyletniego dostarczono zatem rolnikom blisko 2 razy więcej nawozów sztucznych niż w roku 1938.

W okresie planu trzyletniego dał się zauważyć również szybki wzrost parku traktorowego. Porównując wyjściowy rok Planu Odbudowy Gospodarczej (1946) z rokiem bieżącym okaże się, że liczba traktorów wzrosła z 9 650 sztuk na ponad 15 500. Przyrost parku traktorowego związany był ściśle z produkcją krajową oraz z importem (głównie z ZSRR i Czechosłowacji).

Równoległe z parkiem traktorowym szybko wzrasta liczba ośrodków maszynowych. Wystarczy porównać chociażby tylko dwa pierwsze lata planu trzyletniego, w których okresie liczba ośrodków wzrosła z 405 na 2 022, by przekonać się o ich niezwyklej dynamice wzrostu. Ośrodki maszynowe obsługiwały przede wszystkim drobnych i średnich chłopów. Gospodarstwa do 10 ha stanowiły w roku 1948 ponad 90% ogółu gospodarstw obsługiwanych przez ośrodki maszynowe.

Olbrzymie znaczenie dla podniesienia poziomu rolnictwa w okresie planu trzyletniego miała elektryfikacja wsi, która odbywała się w tempie niespotykanym dotąd w Polsce. W ciągu poszczególnych lat Planu Odbudowy Gospodarczej zelektryfikowano następujące ilości wsi:

Rok 1947	— 527
„ 1948	— 627
„ 1949	— 679 (Plan)

¹⁾ W czystym składniku.

Liczby te zestawione z liczbą 50 wsi zelektryfikowanych w ciągu całego międzywojennego okresu czasu świadczą o tym, jak długo musiałyby wieś polska czekać na zelektryfikowanie w ustroju kapitalistycznym.

Plan trzyletni a przeludnienie wsi

Z szacunków przeprowadzonych po ostatniej wojnie wynika jednak, że mimo poważnego złagodzenia przeludnienia rolniczego w Polsce, problem ten nie został zlikwidowany w sposób całkowity.

W roku 1946 istniała jeszcze w Polsce pewna liczba zbędnej ludności rolniczej.

Plan trzyletni stanowił ważny etap na drodze likwidacji tego stanu rzeczy. Szybki rozwój przemysłu i budownictwa oraz dalsze zaludnianie i zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych przyczyniły się do dalszego wchłonięcia poważnej części zbędnej ludności na wsi.

Wraz z rozwojem życia gospodarczego w kraju szybko rósł stan zatrudnienia, przy czym nowozatrudnieni w znacznym stopniu rekrutowali się spośród mieszkańców wsi.

Stan zatrudnienia pracowników najemnych (poza rolnictwem) przedstawiał się jak następuje:

R o k	O s ó b	Wskaźnik
1946	3 005 000	100
1947	3 619 000	120
1948	4 206 000	140
1949 (Plan)	4 471 000	149

Rosnący z roku na rok ruch inwestycyjny stanowił również poważny czynnik zmniejszenia nadmiaru ludności na wsi, przy czym najpoważniejszy wpływ miały tu pomyślnie rozwijające się inwestycje rolne i komunikacyjne, prowadzone na terenie wsi (melioracje, odbudowa i budowa dróg kołowych itp.). Wymagają one dużej ilości niewykwalifikowanych rąk roboczych, rekrutujących się przede wszystkim z nadmiaru ludności wiejskiej.

Poważne wyniki mające swoje pomyślne skutki na odcinku likwidacji nadmiaru ludności wiejskiej przyniosła akcja osied-

leńcza na Ziemiach Odzyskanych. W roku 1949 w stosunku do lutego 1946 roku ludność tych obszarów wzrosła o ponad 900 000 osób, tj. o 18%, przy czym na uwagę zasługuje znacznie szybszy wzrost ludności wiejskiej niż miejskiej. Przedstawił się on jak następuje (w % %):

Wyszczególnienie	Miasto	Wies
Luty 1946	100	100
Styczeń 1949	141	104

Z powyższych danych wynika, że plan trzyletni stanowił niezwykle ważny czynnik likwidacji przeludnienia rolniczego w Polsce.

W okresie Planu Odbudowy Gospodarczej miał miejsce stały wzrost udziału socjalistycznych form gospodarki w rolnictwie, znajdujący swoje odzwierciedlenie we wzroście liczby gospodarstw i arsenału upraw we władaniu Państwowych Gospodarstw Rolnych i spółdzielni produkcyjnych.

W Państwowych Gospodarstwach Rolnych wartość produkcji brutto osiągnęła w okresie realizacji planu wzrost o blisko 50%, udział ich w ogólnej powierzchni zbiorów powiększył się z 10% w roku 1947 do ponad 13% w roku bieżącym.

Jednakże, mimo poważnych osiągnięć produkcyjnych, tempo rozwoju rolnictwa nie było zadowalające, co stworzyło poważną dysproporcję między tempem rozwoju przemysłu i rolnictwa.

Gdzie należy doszukiwać się jej genezy?

Otóż rozwój produkcji rolnej, opartej w przeważającej mierze o formy drobnotowarowe i kapitalistyczne, opierające się na rozdrobnionej własności rolnej o prymitywnej technice, nie mógł dotrzymać kroku rozwojowi produkcji przemysłowej, kierowanej przez państwo, opartej na gospodarce planowej i nowoczesnej technice.

Do wyrównania powstałych dysproporcji przyczyni się realizacja śmiałych zadań planu sześcioletniego.

ANDRZEJ KARPIŃSKI

KOMUNIKACJA W PLANIE SZEŚCIOLETNIM

W gospodarce planowej rozwój komunikacji i łączności jest ściśle związany z rozwojem wszystkich pozostałych gałęzi gospodarstwa narodowego. Tak więc rozwój przemysłu, znaczne zwiększenie produkcji rolnej, zmiany w lokalizacji przemysłu, związane z realizacją planu sześcioletniego określają podstawowe zadania transportu i komunikacji w tym okresie.

Rozwój taboru i urządzeń komunikacyjnych i wzrost zdolności przewozowej określa nie tylko możliwości realizacji planów zaopatrzenia przemysłu i ludności, planów eksportu i zacieśnienia współpracy gospodarczej z naszymi sąsiadami, lecz także określa tempo tych procesów gospodarczych, mających podstawowe znaczenie dla realizacji planu.

Z drugiej jednak strony zadania związane ze wzrostem taboru transportowego i przewozów nie wyczerpują całkowicie problematyki planu sześcioletniego w dziedzinie komunikacji i łączności.

Okres sześćdziesiątych lat będzie okresem zasadniczych zmian w systemie pracy polskiego transportu, w dziedzinie stanu technicznego taboru oraz poziomu kwalifikacji kadr i personelu transportowego.

Doświadczenia transportu radzieckiego muszą być wykorzystane dla potrzeb naszego kolejnictwa, muszą stać się wzorem dla polskiej komunikacji. Związek Radziecki może pozyskać się niezwykłymi osiągnięciami tak w dziedzinie organizacji ruchu przewozowego, w technicznym stanie taboru, organizacji kadr i szkolenia zawodowego, jak i współzawodnictwa.

O jednolity system komunikacyjny kraju

Jednym z podstawowych zadań planu jest problem przebudowy aparatu transportowego w celu stworzenia jednolitego systemu komunikacyjnego kraju.

Już w okresie przedwojennym aparat komunikacyjny Polski nie odpowiadał w pełni geograficznej strukturze naszego kraju, ani nie charakteryzował się właściwym dostosowaniem poszczególnych środków transportowych. Po państwach zaborczych odziedziczyliśmy trzy odrębne systemy komunikacyjne, których odrębności nie zdołaliśmy w pełni usunąć w okresie międzywojennym. Bardziej jednak niż odrębność geograficznych układów ciążył na rozwoju komunikacji polskiej przed wojną brak powiązania i uzupełniania pomiędzy poszczególnymi typami komunikacji. Spowodowane to było brakiem centralnego ośrodka dyspozycyjnego, co nie pozwoliło na scalenie i organiczne powiązanie komunikacji kolejowej, samochodowej, lotniczej, wodnej w jeden jednolity system komunikacyjny. W transporcie samochodowym dużą rolę grały prywatne przedsiębiorstwa przewozowe wymykające się spod jakiegokolwiek jednolitej polityki komunikacyjnej. Przejęcie przez państwo podstawowych gałęzi komunikacji oraz ściśle podporządkowanie wszystkich działów komunikacji jednolitemu kierownictwu, stworzyło warunki do budowy jednolitego systemu komunikacyjnego kraju, do usunięcia dysproporcji w rozwoju sieci kolejowej, które istniały przed wojną.

Scalenie systemu komunikacyjnego Polski stało się tym pilniejsze po drugiej wojnie światowej, że odzyskaliśmy ziemie na zachodzie, które stanowiły jeszcze jeden odrębny system komunikacyjny. Z drugiej strony przyłączenie Ziemi Odzyskanych pogłębiło jeszcze dysproporcję w zagęszczeniu sieci komunikacyjnej województw wschodnich w stosunku do zachodnich terenów. W związku z tym wyrównanie stopnia rozwoju komunikacyjnego kraju oraz wzajemne dostosowanie wszystkich środków komunikacyjnych, jak kolejnictwa, transportu samochodowego, lotniczego i wodnego do potrzeb gospodarki narodowej jest naczelnym zadaniem planu sześcioletniego na tym odcinku.

Wzrost znaczenia transportu towarowego

W okresie przedwojennym w komunikacji Polski zbyt duże znaczenie przypisywano transportowi osobowemu kosztem transportu towarowego. Z punktu widzenia jednak gospodarki

planowej najważniejszą funkcją komunikacji jest transport towarowy. Transport towarowy zaopatruje przemysł w surowce i materiały, umożliwia rozprowadzenie masy towarowej, wyprodukowanej w przemyśle po całym kraju, ułatwia eksport i rozwój handlu zagranicznego z krajami sąsiadującymi.

W związku z tym, w okresie realizacji planu sześcioletniego transport towarowy poważnie zyska na znaczeniu, będzie się rozwijał szybciej niż ruch osobowy. Planowy rozwój gospodarki narodowej wymaga nie tylko równomiernego i racjonalnego rozwoju wszystkich działów komunikacji, ale także szybkiego wzrostu przewożonego towaru niż ilości osób. W związku z tym powstaje kwestia budowy taboru towarowego, która musi wyprzedzić znacznie budowę taboru osobowego. Tak więc w roku 1955 produkcja wagonów towarowych wynosić będzie 60 razy więcej niż przed wojną, podczas gdy produkcja parowozów wzrośnie jedenastokrotnie, a wagonów osobowych kilkunastokrotnie.

W komunikacji kolejowej przewozy towarowe w r. 1955 wzrosną w porównaniu do r. 1949 o ok. 60%, podczas gdy przewozy osobowe wzrosną jedynie o 28%. W komunikacji samochodowej obsługi publicznej przewozy towarowe wzrosną ponad pięciokrotnie, podczas gdy przewozy osobowe tylko dwukrotnie.

Co nam da rozwój komunikacji?

Równocześnie z przebudową systemu komunikacyjnego kraju i wzrostem ruchu towarowego nastąpi szybki rozwój komunikacji na wszystkich odcinkach, nie tylko co do ilości przewożonych towarów i osób, lecz także co do szybkości podnoszenia wydajności pracy koleinictwa i innych gałęzi komunikacji. W związku z tym w 1955 r. zwiększy się dwukrotnie wartość usług komunikacyjnych w porównaniu do wartości usług w roku 1949.

Z drugiej strony realizacja planu sześcioletniego na odcinku komunikacji pozwoli na zmniejszenie dysproporcji istniejących w okresie przedwojennym i pomiędzy Polską a innymi krajami Europy. Przewozy towarowe i osobowe w komunikacji polskiej w roku 1937 w porównaniu do innych krajów Europy, kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Osobó/km na 1 mieszkańca 1937	Ton na 1 miesz- lańca w 1937 r
Anglia	742	8,5
Belgia	771	11,4
Czechosłowacja	893	7,3
Francja	644	5,8
Jugosławia	184	1,2
Niemcy	636	6,3
Rumunia	175	1,3
ZSRR	468	2,9
Polska	198	2,1

Z tabeli powyższej wynika, że w roku 1937 przypadło w Polsce około cztery razy mniej osobo/km przewozów na 1 mieszkańca niż w Anglii, Belgii, Czechosłowacji. Jedyne Jugosławia i Rumunia miały poziom zbliżony do polskiego. Zniszczenia w wyniku działań wojennych doprowadziły do pogłębienia istniejących dysproporcji, co zagrażało poważnie gospodarce narodowej w pierwszych latach odbudowy i stwarzało konieczność skupienia wszystkich wysiłków nad odbudową transportu.

Start do planu sześcioletniego

Działania wojenne na ziemiach polskich spowodowały gigantyczne zniszczenia taboru transportowego i sieci komunikacyjnej kraju, które szacuje się na ponad 60% stanu przedwojennego. Pierwsze lata po odzyskaniu niepodległości stanowiły krytyczne lata naszej komunikacji. W tym okresie kolejnictwo stało się wąskim przekrojem naszej gospodarki, który zahamował na krótki przeciąg czasu tempo odbudowy. W roku 1946 kryzys komunikacyjny kraju postawił pod znakiem zapytania nie tylko odbudowę podstawowych zniszczeń, ale także zagroził prawidłowemu rozwojowi gospodarki. Ocalałe po wojnie zakłady przemysłowe i kopalnie rozpoczęły produkcję. Europa czekała na polski węgiel i produkty naszego przemysłu, za które otrzymywaliśmy waluty i niezbędne środki do odbudowy kraju. Ale aby eksportować, trzeba było dowieźć węgiel do portów, aby produkować — należało zaopatrzyć przemysł. Wąskie gardło komunikacji w krytycznym roku 1946 zagrażało odbudowie kraju, a w związku z tym stopie życiowej mas. Mimo zwiększenia wysiłków produkcyjnych i mo-

żliwości eksportu, sytuacja gospodarza kraju uzależniona była ściśle od transportu, od wysiłku kolejnictwa.

Odbudowa kolejnictwa, uruchomienie komunikacji było pierwszym podstawowym elementem odbudowy gospodarki narodowej. „Bitwa o transport“ została podjęta i wygrana. Nakłady inwestycyjne na odbudowę komunikacji stanowiły w latach 1946 - 1949 następujący procent nakładów inwestycyjnych na odbudowę kraju:

<u>1946</u>	<u>1947</u>	<u>1948</u>	<u>1949</u>
40,8	27,5	24,9	21,8

W okresie realizacji planu trzyletniego komunikacja została w znacznej mierze odbudowana, co pozwoliło na pełne wykorzystanie możliwości produkcyjnych kopalń i fabryk oraz możliwości przeładunkowych portów. W wyniku realizacji inwestycji można było odbudować dworce i tabor kolejowy, uruchomić i usprawnić komunikację kolejową.

W komunikacji kolejowej już w roku 1946 na wielu podstawowych odcinkach przekroczono poziom przedwojenny. Przez odbudowę niektórych linii w węzłach szczecińskim i wrocławskim — zrealizowano zadanie powiązania w istniejącym systemie komunikacyjnym Ziemi Odzyskanych z resztą kraju. Do osiągnięć komunikacji polskiej w tym okresie trzeba zaliczyć odbudowę linii i tunelów na szlakach tranzytowych, przez co umożliwiono rozwój stosunków gospodarczych z krajami basenu naddunajskiego. Odbudowany tunel pod Żegiestowem skrócił transport paliw płynnych z Węgier i Rumunii oraz transport polskiego węgla. Duże znaczenie miały także przewozy tranzytowe PKP między strefą radziecką Niemiec i ZSRR. Należności za te przewozy były ważnym środkiem płatniczym w dostawach otrzymywanych z ZSRR. Osiągnięto także znaczny postęp w elektryfikacji węzła warszawskiego.

Do osiągnięć komunikacji samochodowej należy zaliczyć podjęcie już w roku 1948 regularnego przewozu towarów i osób przez PKS, co stanowiło znaczne odprężenie kolejnictwa. W portach w roku 1948 przekroczono przedwojenny poziom przeładunków, co miało podstawowe znaczenie dla realizacji planu.

Osiągnięcia komunikacji polskiej w okresie realizacji planu odbudowy gospodarczej nie tylko przekroczyły znacznie przewidywania, ale stworzyły także trwałe i dogodne podstawy pod realizację planu sześcioletniego.

Kierunek rozwoju transportu polskiego w planie sześcioletnim

W planie sześcioletnim, w oparciu o osiągnięcia w realizacji planu trzyletniego, przystępuje się do rozbudowy i przebudowy komunikacji. Mimo tego, że w okresie planu trzyletniego udział odbudowy w nakładach na komunikację szacuje się ponad 90%, nie wszystko zostało odbudowane. Plan sześcioletni kontynuować będzie aż do końca dzieło odbudowy. W związku z tym trzeba będzie uruchomić setki kilometrów linii kolejowych rozebranych podczas wojny, znacznie podnieść stan techniczny taboru, zdewastowanego przez okupanta i odbudować wiele dworców i linii, które nie zostały jeszcze uruchomione. Ale mimo tego już od początku realizacji planu sześcioletniego przystąpi się do rozbudowy polskiego transportu.

Dla realizacji zadań planu niezbędne będzie podnieść przewozy towarowe i osobowe we wszystkich środkach komunikacji. W związku z tym wartość usług komunikacji i łączności w roku 1955 wzrośnie w porównaniu do roku 1949 o prawie 90%, przy czym wzrost usług komunikacyjnych przekroczy na wszystkich odcinkach poziom przedwojenny.

Aby zrealizować postawione zadanie, plan sześcioletni przewiduje wzrost nakładów inwestycyjnych na odcinku komunikacji.

W ogólnych nakładach inwestycyjnych, realizowanych w gospodarce narodowej w latach 1950-1955 komunikacja i łączność partycypować będzie w 17%.

Struktura nakładów inwestycyjnych w roku 1955 na poszczególne gałęzie komunikacji przedstawiać się będzie następująco:

Kolejnictwo normalnotorowe i wąskotorowe	40,8%
Komunikacja samochodowa i drogi kołowe	20,7%
Komunikacja lotnicza	2,8%
Żegluga śródlądowa i drogi wodne	9,3%
Żegluga morska	8,8%
Porty	4,5%
Łączność i telekomunikacja	11,5%
Inne	1,6%

Wzrost inwestycji w komunikacji będzie miał na celu zwiększenie przepustowości linii komunikacyjnych przez udoskonalenie podtorza i wprowadzenie nowoczesnych urządzeń sygnalizacji i bezpieczeństwa ruchu.

Z drugiej strony realizacja inwestycji pozwoli na odbudowę mostów, budowę mostów stałych w miejsce prowizorycznych, przebudowę głównych węzłów kolejowych oraz odbudowę wszystkich nieczynnych linii komunikacyjnych.

Dla realizacji ambitnych zadań planu trzeba będzie nie tylko nakładów finansowych i materiałowych, ale także mobilizacji wysiłku personelu i służby komunikacyjnej. Rozwój współzawodnictwa pracy w kolejnictwie, wzrost fachowego przygotowania kadr, dalszy proces doszkalania zatrudnionego personelu pozwolą na wyzyskanie wszystkich ukrytych rezerw dla realizacji planu.

Okres sześćdziesiątych lat stanowić będzie poważny etap na drodze do elektryfikacji naszych linii kolejowych. W latach planu zostanie dokończona elektryfikacja węzła warszawskiego, oraz przeprowadzi się elektryfikację innych węzłów o podstawowym znaczeniu i największym natężeniu ruchu, jak np. Gdańsk — Gdynia, linia Warszawa — Katowice, Warszawa — Łódź i węzła górnośląskiego. Modernizacja kolejnictwa, walka o podnoszenie stanu technicznego taboru i wykorzystanie zdobyczy technicznych zagranicą, przyczyni się do włączenia Polski w szereg krajów o rozwiniętym i nowoczesnym aparacie komunikacyjnym.

Rozwój komunikacji na wszystkich podstawowych odcinkach nie wyczerpuje jednak zadań planu. Okres sześćdziesiątych lat stać się musi przełomem w systemie pracy kolejnictwa. Zostanie podjęta stała walka o podniesienie wydajności i usprawnienie kolejnictwa, a w związku z tym nastąpi wydatne polepszenie wskaźników ekonomiczno-technicznych i eksploatacyjnych komunikacji. Średni obrót wagonu towarowego w roku 1955 skróci się o prawie 20%. Średni przebieg parowozu w ruchu pasażerskim zwiększy się o 30%, przez co osiągnie 300 km na dobę, w ruchu towarowym o 15%, tj. 185 km. Prędkość handlowa pociągów zwiększy się ok. 20% w ruchu osobowym. Zmniejszeniu ulegnie rozchód węgla na 1 000 brutto/tono/km, tak że w roku 1955 powinniśmy osiągnąć zużycie węgla przez parowozy w wysokości 50 kg na 1 000 brutto/tono/km. Walka o codzienne i stałe usprawnienie i poprawianie osiągniętych wskaźników ekonomiczno-technicznych musi objąć wszystkie gałęzie komunikacji i wszystkie komórki od kierownictwa aż do najniższego personelu włącznie.

W związku ze wzrostem zadań wzrośnie zatrudnienie w komunikacji i łączności oraz wzrost wydajności pracy, który wyniesie przynajmniej 30%, co oznacza że wydajność na jednego pracownika PKP wzrośnie do 343 000 brt/tono/km.

Rozwój kolejnictwa

W latach realizacji planu sześcioletniego komunikacja kolejowa utrzyma swe kluczowe stanowisko, jako podstawowy środek transportu towarowego. Większość przewozów towarowych przypadnie na przewozy kolejowe, wszystkie inne środki transportowe będą grały jedynie rolę pomocniczą.

Wzrost przewozów w komunikacji kolejowej w roku 1955 w ruchu towarowym wyniesie ponad 60% w porównaniu do roku 1949, zdolność przewozu kolejnictwa osiągnie 190—200 mln ton ładunku rocznie, tj. przekroczy prawie trzykrotnie poziom przedwojenny z 1938 roku. Przewozy towarowe w tonach na jednego mieszkańca wzrosną czterokrotnie w porównaniu do roku 1937 i osiągną 8,6 tony, tj. poziom równy prawie poziomowi Anglii i Czechosłowacji w roku 1937, przekraczając poziom Francji i Niemiec z tego samego roku.

Przewozy osobowe PKP w roku 1955 wzrosną w porównaniu do roku 1949 o prawie 30%, przy czym przekroczą poziom przedwojenny o ponad 120%. Liczba osobo/km przypadająca na jednego mieszkańca zwiększy się do 761 osobo/km, przez co osiągnie prawie poziom Czechosłowacji i Belgii z 1937 r., przekraczając poziom Francji, Niemiec i ZSRR z tegoż roku.

Rozwój przewozów w komunikacji kolejowej kształtować się będzie następująco:

Wyszczególnienie	1938	1949	1955
Przewozy towarowe	100	172	281
„ osobowe	100	173	221

Aktywizację ruchu towarowego w okresie realizacji planu sześcioletniego charakteryzuje znaczny wzrost naładunku wagonów.

Równocześnie ze wzrostem przewozów nastąpi wzrost taboru kolejowego. Najszybciej wzrośnie tabor towarowy, który w roku 1955 wzrośnie ponad 20% w porównaniu do roku

1949, przekraczając o 20% stan taboru z roku 1938. Stan taboru osobowego i przewozów wzrośnie w roku 1955 o ok. 10%.

Równocześnie ze wzrostem taboru nastąpi rozbudowa linii kolejowych. W okresie sześćdziesięciu lat zostanie oddane do użytku ok. 600 km nowych linii kolejowych. W związku z tym poprawi się znacznie stopień powiązania komunikacyjnego kraju. Przyjmując ilość kilometrów linii kolejowej, przypadającą na 100 mieszkańców Polski w roku 1937 za sto, otrzymamy dla roku 1955 wskaźnik 155.

Rozbudowa linii kolejowych uwzględni przede wszystkim konieczność połączenia ośrodków przemysłowych na zachodzie z nowymi centrami gospodarczymi, które powstaną w wyniku realizacji planu na ziemiach centralnych i wschodnich. Rozbudowa sieci komunikacyjnej pozwoli na ożywienie terenów zacofanych i wykorzystanie ich zasobów gospodarczych, które ze względu na brak sieci komunikacyjnej wykorzystane być nie mogły.

Perspektywy motoryzacji kraju

Jako uzupełnienie komunikacji kolejowej plan sześciolenny przewiduje rozwój transportu samochodowego, przy czym komunikacja samochodowa będzie lokalizowana, tam gdzie brak jest komunikacji kolejowej. Przy silnej rozbudowie sieci placówek komunikacji samochodowej przewozy towarowe obsługi publicznej w roku 1955 w porównaniu do 1949 roku wzrosną pięciokrotnie. Przewozy osobowe w ruchu samochodowym wzrosną prawie dwukrotnie. Okres sześćdziesięciu lat będzie szybkim krokiem w procesie motoryzacji kraju. Rozwój motoryzacji przyczyni się do powiększenia ruchu samochodowego i zastosowania transportu samochodowego do przewozów towarowych na krótkich odcinkach. Organa administracji państwowej i gospodarczej, służba zdrowia, poczta i spółdzielczość wiejska zostaną zaopatrzone w środki transportu osobowego. W celu jak najwłaściwszego wykorzystania paliwa i środków pędnych wprowadzone będą do użytku pojazdy, poruszane mieszkankami spirytusowymi, gazem ziemnym lub drzewnym, bądź akumulatorami.

Równocześnie ze wzrostem ruchu samochodowego nastąpi szybki wzrost taboru. W wyniku rozbudowy przemysłu motoryzacyjnego w roku 1955 będziemy już mieli krajową produkcję samochodów ciężarowych i osobowych przy równoczesnej silnej rozbudowie przemysłu opon samochodowych. Ilość samochodów ciężarowych w komunikacji samochodowej

obsługi publicznej w roku 1955 wzrośnie w porównaniu do roku 1949 ponad pięciokrotnie. Ogólnie ilość samochodów ciężarowych w kraju w roku 1955 wzrośnie ponad sześciokrotnie w porównaniu z rokiem 1938.

Plan sześcioletni przypisuje duże znaczenie miejskiej komunikacji samochodowej, przewidując znaczny wzrost taboru autobusowego w większych miastach, a w szczególności w Warszawie. W porównaniu z rokiem 1949 liczba autobusów obsługi publicznej wzrośnie ponad dwukrotnie. Ogólna liczba autobusów w kraju wykaże 2¹/₂-krotny wzrost w porównaniu z rokiem 1938..

Równocześnie z motoryzacją kraju plan sześcioletni przewiduje rozbudowę sieci dróg kołowych przez budowę około 6 000 km nowych dróg o twardej nawierzchni i przebudowę około 4 000 km dróg zużytych. Odbudowa sieci i mostów drogowych ułatwi rozwój komunikacji samochodowej .

Państwowa komunikacja samochodowa wykaże w okresie sześciolecia więcej niż dwukrotny wzrost zatrudnienia.

Żegluga śródlądowa

Żegluga śródlądowa, jako jeden z najtańszych środków transportowych stanie się w końcu planu sześcioletniego ważnym środkiem transportu towarowego. Naczelnym zadaniem planu sześcioletniego na tym odcinku będzie zwiększenie zdolności przeładunkowej portów rzecznych i sprawności aparatu przeładunkowego. W wyniku realizacji planu nastąpi aktywizacja Odry jako wielkiej magistrali węglowej łączącej zagłębie węglowe z morzem. W związku z tym Odra stanie się drogą tranzytową z Czechosłowacji o europejskim znaczeniu. Zagadnienie aktywizacji Odry wiąże się z pracami regulacyjnymi, rozbudową taboru rzecznoportowego i portów rzecznych. Pod koniec planu sześcioletniego zostaną rozpoczęte prace regulacyjne na wielką skalę na Wiśle.

Plan sześcioletni przewiduje znaczne ożywienie ruchu przewozowego tak na Wiśle, jak i na Odrze. Przewozy towarowe i osobowe na Wiśle w 1955 r. wzrosną 2¹/₂-krotnie w porównaniu z rokiem 1949. Jeszcze szybciej wzrosną przewozy towarowe na Odrze, które w r. 1955 wyniosą prawie czterokrotnie więcej niż w roku 1949.

Żegluga morska i przeładunek portów

W okresie realizacji planu sześcioletniego, morska flota handlowa zostanie rozbudowana do tonażu 600 000 DWT. Roz-

wój żegluga morskiej oparty będzie na krajowej produkcji statków morskich i maszyn okrętowych. W porównaniu do roku 1949 w ostatnim roku planu wzrośnie trzykrotnie tonaż floty, ilość jednostek morskich oraz ponad trzykrotnie tonaż przewiezionych towarów.

Przed wojną nie istniał w Polsce przemysł okrętowy, w związku z czym wydawaliśmy pokaźną ilość dewiz na opłacanie przewozu obcymi statkami. Z drugiej strony brak dostatecznie rozbudowanej floty handlowej hamował rozwój naszego handlu zagranicznego.

Podstawowym warunkiem wykorzystania wybrzeża jest zwiększenie zdolności przeładunkowej portów morskich.

W roku 1955 zdolność przeładunkowa portów polskich wyniesie ponad dwukrotnie więcej niż przedwojenny przeładunek Gdańska/Gdyni i osiągnie 33 mln ton przeładunku rocznie. W okresie sześćdziesięciu powiększy się także znacznie zdolność przepustowa magazynów portowych, przy czym wzrost ten wyniesie ponad 150%, przy równoczesnej modernizacji sprzętu portowego.

Przeładunek portów polskich w porównaniu do przeładunku Gdańska/Gdyni w roku 1938 kształtować się będzie następująco:

Wyszczególnienie	1938	1949	1955
Przeładunek ogółem	100	118	153

W latach realizacji planu sześciolatniego nastąpi zmiana w strukturze przeładunków w związku z aktywizacją zespołu portowego Szczecina. Struktura przeładunków w latach 1949 i 1955 wszałtować się będzie następująco (w % %):

Wyszczególnienie	1949	1955
Gdańsk—Gdynia	68,4	60,0%
Szczecin—Świnoujście	27,9	38,4%
Małe Porty	3,7	1,6%

Zmiany w strukturze przeładunków mają na celu scentralizowanie przeładunków węgla w portach Szczecina i zespołu Gdańsk/Gdynia.

Zdolność przeładunkowa zespołu Gdańsk/Gdynia winna wynieść w roku 1955 około 20 mln ton na rok.

Łączność i telekomunikacja

W związku zżywieniem życia gospodarczego kraju w okresie realizacji planu sześcioletniego nastąpi znaczne wzmoczenie usług pocztowych i telekomunikacyjnych. Wartość usług telekomunikacji i łączności w roku 1955 wzrośnie w porównaniu do 1949 roku o ok. 60%. W ramach wzrostu działalności usługowej poczty przewiduje się w roku 1955 w porównaniu do roku 1949 wzrost przesyłek listowych o ok. 60%, prawie dwukrotny wzrost kolportażu czasopism, dwukrotny wzrost telegramów i 60% wzrost rozmów telefonicznych.

Rozbudowanie sieci łączności i bazy technicznej telekomunikacji, modernizacja sprzętu łącznościowego, zaopatrzenie w środki transportowe, a w szczególności sprzęt samochodowy pozwoli na znaczne usprawnienie obsługi pocztowej i powiększenie działalności poczty i telekomunikacji. W związku z tym nastąpi wydatne poprawienie wskaźników eksploatacyjnych telekomunikacji, jak np. zmniejszy się o 80% czas oczekiwania na rozmowę międzymiastową, o 60% czas doręczenia telegramu.

Rozbudowa taboru i sprzętu będzie podstawą usprawnienia telekomunikacji. Tak np. ilość placówek pocztowych w roku 1955 zwiększy się w porównaniu do roku 1949 o $\frac{1}{3}$, ilość samochodów pocztowych trzykrotnie, a dwukrotnie ilość aparatów telefonicznych.

W związku z usprawnieniem poczty i telekomunikacji zmierzać się będzie nie tylko do polepszenia obsługi wielkich ośrodków przemysłowych, lecz i do udostępnienia wsi jak najszerszego korzystania z poczty i telekomunikacji przez rozbudowę sieci placówek pocztowych na wsi i organizację sieci listonoszów wiejskich. Plan przewiduje rozszerzenie sieci telekomunikacyjnej na wszystkie gminy oraz na 30 000 gromad wiejskich. Akcja listonoszów wiejskich będzie miała zasadnicze znaczenie dla upowszechnienia kultury i podniesienia poziomu kulturalnego wsi polskiej.

Realizacja planu w dziedzinie komunikacji i łączności będzie jednym z podstawowych elementów realizacji sześcioletniego Planu Rozwoju i Przebudowy Gospodarczej Polski.

Mgr JAN MARZEC

PRZEKRACZAMY PLANY PRODUKCYJNE

Lipiec, sierpień i wrzesień 1949 roku — to miesiące dalszego wzmoczenia tempa wytwórczości i dalszego zwiększenia rozmiarów ruchu inwestycyjnego. Pomyślny przebieg procesów gospodarczych w tym okresie czasu był wykładnikiem wzrostu wysiłków klasy robotniczej, zmierzających do przedterminowego wykonania powziętych zobowiązań i do przekroczenia przewidzianych planem norm.

Liczby zawarte w ostatnim komunikacie Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego o wykonaniu Narodowego Planu Gospodarczego w III kwartale 1949 roku wskazują na wyraźne przekroczenie zadań przewidzianych na ten okres czasu. Jednak komunikat PKPG mówi nam nie tylko o przekroczeniu zadań przewidzianych na trzymiesięczny okres czasu, ale zawiera również liczby ilustrujące przekroczenie podstawowych zadań planowanych w ramach całego Narodowego Planu Gospodarczego na rok 1949 oraz dane informujące o przedterminowym wykonaniu Planu Odbudowy Gospodarczej przez niektóre podstawowe działy przemysłu. Dlatego też waga jego jest olbrzymia.

W zakresie produkcji przemysłowej plan na III kwartał został przekroczony. Według tymczasowych danych plan produkcji wg wartości wykonany został w 117%. Osiągnięto 81% planu na rok 1949, a wartość produkcji przekroczyła poziom produkcji z III kwartału ub.r. o 22%.

Osiągnięcie 81% planu rocznego w ciągu trzech kwartałów 1949 roku ma swoją specjalną wymowę, utwierdzając nas w przekonaniu, że trudne zadania Narodowego Planu Gospodar-

czego na rok 1949 zostaną znacznie przekroczone. Gdybyśmy bowiem w ciągu bieżącego kwartału nawet nie przekroczyli przewidzianych zadań — to wobec wyników uzyskanych w poprzednich trzech kwartałach plan roczny zostałby przekroczony. A przecież tempo produkcji zaobserwowane w pierwszych tygodniach IV kwartału wskazuje wyraźnie na to, że zadania przewidziane na czwartą i ostatnią część roku zostaną znacznie przekroczone.

Jeśli chodzi o wykonanie planu produkcji przez poszczególne ministerstwa przemysłowe, to przedstawiało się ono jak następuje.

Wyszczególnienie	% wykonania planu na III kwartał	% wykonania planu rocznego
Min. Górnictwa i Energetyki	102	75
„ Przemysłu Ciężkiego	120	81
„ Przemysłu Lekkiego	116	82
„ Przemysłu Rolnego i Spożywczego	133	85

Jak wynika z powyższego wszystkie ministerstwa przemysłowe przekroczyły plan kwartalny. Największe przekroczenia uzyskano w zakresie przemysłu ciężkiego (20%) oraz rolnego i spożywczego (33%). Wszystkie ministerstwa — poza Ministerstwem Górnictwa i Energetyki — wykonały ponad 80% planu rocznego.

A jak przedstawia się wykonanie planu kwartalnego w zakresie produkcji podstawowych artykułów przemysłowych?

Z reprezentowanych w komunikacie 34 podstawowych artykułów tylko w zakresie czterech planu nie wykonano, przekraczając go zdecydowanie na odcinku wszystkich pozostałych. Równocześnie dał się zauważyć poważny wzrost produkcji w porównaniu do III kwartału ub. roku, przy czym na szczególne podkreślenie zasługuje więcej niż podwojenie produkcji zarówno i więcej niż potrojenie produkcji traktorów. Omawiając zagadnienie stopnia wykonania planu rocznego w zakresie poszczególnych artykułów należy zwrócić uwagę na przedterminowe jego wykonanie na odcinku mydła. Z pozostałych artykułów uzyskano ponad 90% planu rocznego w zakresie wyrobów walcowanych, cementu portlandzkiego i wyrobów dzianych.

Szczegółowe wyniki wykonania planu w zakresie podstawowych artykułów przemysłowych przedstawiają się jak następuje:

Wyszczególnienie	% wykonania planu za III kwartał	% wykonania planu rocznego	W stosunku do III kw. 1948 r. w %
Energia Elektryczna (C.Z.E.) . . .	108	78	110
Węgiel kamienny	98	74	103
Koks	107	80	115
Ropa naftowa	104	78	104
Surówka	112	79	120
Stal surowa	111	83	118
Wyroby walcowane	111	90	112
Cynk	106	80	109
Ruda żelazna	101	78	106
Azotniak	129	88	103
Superfosfat mineralny	110	80	135
Barwniki	134	82	119
Mydła wszelkie	156	100	239
Obrabiarki do metali i drzewa	97	68	142
Wagony osobowe	98	69	123
Węglarki	118	85	108
Ciągniki (traktory)	129	88	341
Rowery	111	90	117
Żarówki oświetleniowe	185	83	143
Cement portlandzki	116	91	118
Wapno palone	104	86	107
Szkoło okienne	91	78	90
Porcelana stołowa i techniczna	129	88	132
Tkaniny bawełniane	111	78	117
Tkaniny wełniane	106	75	121
Tkaniny lniane i pakulane	123	89	121
Tkaniny jedwabne	120	84	130
Wyroby dziane	137	91	144
Jedwab sztuczny	128	91	135
Papier	108	80	109
Skóry podeszawowe	112	83	127
Obuwie skórzane	126	98	131
Olej surowy	116	83	110

Jak już wspomniano, osobne miejsce w komunikacie PKPG poświęcone jest sprawom związanym z przedterminowym wykonaniem planu trzyletniego.

W okresie do dnia 30 września 1949 roku 8 działów przemysłu państwowego wykonało przed terminem Plan Odbudowy

Gospodarczej wg wartości ¹⁾). Przemysłami tymi są: hutniczy, elektrotechniczny, naftowy, solny, drzewny ²⁾, spirytusowy i tytoniowy. W tym samym okresie czasu wykonany został trzyletni plan wg ilości na odcinku następujących podstawowych artykułów: stali surowej, wyrobów walcowanych, superfosfatu mineralnego, barwników i tkanin jedwabnych.

O wykonaniu planu w rolnictwie ogółem pisaliśmy już na innym miejscu ³⁾. Tu ograniczamy się więc do podania liczb obrazujących stopień wykonania planu w Państwowych Gospodarstwach Rolnych oraz planu kontraktacji roślin przemysłowych.

W Państwowych Gospodarstwach Rolnych roczny plan zbiorów ważniejszych ziemiopłodów został wykonany w zakresie:

3 zbóż	w 103%
buraków cukrowych	w 110%

W porównaniu do roku ubiegłego zbiory wzrosły:

w 3 zbożach	o 31%
w burakach cukrowych	o 37%

Według wstępnych obliczeń zbiory ziemniaków w PGR będą o około 45% większe niż w roku ubiegłym.

Również liczby planu pogłowia zwierząt w gospodarstwach państwowych zostały przekroczone. Uzyskano następujące wyniki:

Wyszczególnienie	% wykonania planu rocznego	W stosunku do 1948 r. (w %%)
Bydło	142	177
Trzoda chlewna	131	342
Konie	105	124

Plan kontraktacji obszarów roślin przemysłowych na rok 1949 został znacznie przekroczony za wyjątkiem konopi - słomy.

¹⁾ W cenach z 1937 r.

²⁾ Podległy Ministerstwu Przemysłu Lekkiego.

³⁾ Patrz artykuł M. Jareca pt. „Wykonanie planu trzyletniego w rolnictwie”, zamieszczony w niniejszym numerze „Poradnika“.

Równocześnie dał się zauważyć znaczny wzrost zakontraktowanych obszarów w stosunku do roku ubiegłego (w ziemniakach 71%, w rzepaku 225%, w lnie - słomie 76% i w konopiach-słomie 103%).

W komunikacji kolejowej przewozy towarów osiągnęły w tonach 102% planu kwartalnego, przekraczając o 18% przewozy towarów w III kwartale 1943 r. Kwartalny plan przewozów osobowych wykonany został w 103%. Przewozy osobowe wzrosły o 12% w porównaniu z III kwartałem ub. r. W ciągu trzech kwartałów osiągnięto 72% wykonania planu na rok 1949 w przewozach towarów i 80% w przewozach osób.

Państwowa Komunikacja Samochodowa wykonała kwartalny plan przewozów towarowych w 151%, a osobowych w 125%.

Na odcinku handlu wewnętrznego — jak informuje komunikat PKPG — w III kwartale br. nastąpił dalszy szybki wzrost obrotów detalicznego handlu uspołecznionego. Podczas gdy całość obrotów handlu detalicznego (państwowego, spółdzielczego i prywatnego) wzrosła w porównaniu z III kwartałem ub. r. o ok. 26%, to obroty aparatu uspołecznionego wykazały ok. 80-procentowy wzrost. Wzrost obrotów uspołecznionego aparatu handlowego wiąże się ściśle z rozwojem sieci, która na szczeblu detalu wzrosła o 26% w porównaniu z III kwartałem ub. r.

Przykładowo zapoznajmy się z rozwojem sieci Powszechnych Domów Towarowych. W III kwartale ub. roku działało na terenie kraju 73 PDT, podczas gdy w tym samym kwartale br. już 85. Wzrost sieci na szeregu innych odcinków handlu uspołecznionego był jeszcze szybszy.

Poważny wzrost siły nabywczej ludności pracującej w wyniku wzrostu zatrudnienia i wydajności pracy spowodował znaczny wzrost popytu i konsumpcji, a także przesuwanie się konsumpcji do towarów wyższego rzędu. Nadażanie za wzrostem popytu napotkało na trudności zwłaszcza na odcinku artykułów hodowlanych, wobec czego zaopatrzenie rynku w mięso, tłuszcze zwierzęce, a w pewnym okresie w jaja i niektóre inne artykuły nie było jeszcze zadowalające.

O znacznym wzmożeniu rozmiarów procesów inwestycyjnych w stosunku do roku ubiegłego najlepiej mówi porównanie globalnej wielkości wydatków z planów inwestycyjnych na lata 1948 i 1949. Otóż od 1 stycznia do dnia 30 września br. wydatkowano z planu inwestycyjnego na rok 1949 o 36% więcej

środków finansowych niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Komunikat PKPG specjalną uwagę poświęca sprawie rewizji planu inwestycyjnego, którą przeprowadzono w III kwartale br. Co miała na celu rewizja planu inwestycyjnego i jakie przyniosła wyniki?

Przypomnijmy sobie treść poprzedniego komunikatu PKPG o wykonaniu Narodowego Planu Gospodarczego w I półroczu 1949 r., z którego wynikało, że na odcinku realizacji planu inwestycyjnego istnieje szereg opóźnień. Przyczyną opóźnień były braki w dokumentacji technicznej i prawnej oraz niedostateczny wysiłek organizacyjny ze strony niektórych inwestorów i wykonawców. Usunięcie tego stanu rzeczy wymagało — poza poprawą organizacji robót, rozszerzeniem ruchu współzawodnictwa, rozwoju systemu oszczędnościowego itd. — przeprowadzenia szczegółowej rewizji planu inwestycyjnego.

Celem kontroli było:

- 1) ustalenie stanu dokumentacji technicznej i prawnej,
- 2) zbadanie stanu realności wykonawstwa inwestycji z punktu widzenia zaopatrzenia materiałowego i zdolności produkcyjnej przedsiębiorstw budowlanych,
- 3) skreślenie lub przesunięcie do planu roku następnego inwestycji nie mających wystarczających szans pełnej realizacji w terminie do końca roku kalendarzowego¹⁾,
- 4) ustalenie dokładnej wysokości środków finansowych niezbędnych na pokrycie faktycznie zamierzonych inwestycji,
- 5) uzyskanie dodatkowych środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z koniecznością przyspieszenia szeregu niezwykle ważnych inwestycji.

Kontrola planu inwestycyjnego przeprowadzona została szybko, sprawnie i zgodnie z podstawowymi celami.

¹⁾ Zakończenie prac związanych z realizacją dotychczasowych planów inwestycyjnych nie kończyło się z końcem roku kalendarzowego, lecz przeciągało się również na pierwsze miesiące roku następnego. Np. realizacja planu inwestycyjnego na rok 1948 przeciągnęła się do dnia 31 maja 1949 roku. Wykonywanie planu inwestycyjnego w roku następnym nosi nazwę „możliżu inwestycyjnego” lub realizacji planu „w terminie ulgowym”. Taki stan rzeczy niekorzystnie odbijał się na wynikach sprawozdawczości inwestycyjnej, przejrzystości rachunków gospodarki narodowej itp.

ZBIGNIEW KWIATKOWSKI.

III WALNY ZJAZD TPP-R

W dniu 12 listopada rozpocznie dwudniowe obrady III Walny Zjazd Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. Zjazd odbędzie się w Warszawie. W latach ubiegłych obrady delegatów TPP-R inaugurowały „Miesiąc Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej“, w roku bieżącym aktywiści Towarzystwa swymi obradami zakończą MPPPP-R.

Na tegorocznym zjeździe ponad tysiąc delegatów reprezentujących około 1 500 000 członków podsumuje wyniki całorocznej działalności na tle pięcioletniego wkładu naszej organizacji w dzieło budowy Polskiej Ludowej, która w ścisłej i coraz głębszej przyjaźni ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej będzie konsekwentnie walczyła o pokój i postęp.

TPP-R jest jedną z najbardziej masowych organizacji społecznych. Członkowie Towarzystwa pochodzą z różnych środowisk politycznych i społecznych. Są w ich szeregach przedstawiciele wszystkich stronnictw politycznych, są w znacznej liczbie bezpartyjni, są przedstawiciele świata nauki, sztuki, robotnicy i chłopci, rzemieślnicy i kupcy — młodzież i kobiety.

Omawiając i analizując wyniki dotychczasowej działalności, delegaci wymienią między sobą doświadczenia i podzielą się spostrzeżeniami z osiągnięć reprezentowanych kół oddziałów powiatowych i wojewódzkich. Niewątpliwie szerokie omówienie działalności organizacyjnej i kulturalno-oświatowej nie tylko od strony osiągnięć, ale także od strony braków i niedociągnięć przyczyni się do dalszego usprawnienia pracy na każdym szczeblu organizacyjnym Towarzystwa. Formy naszej

działalności muszą ulegać stałemu wzbogaceniu, jednak nie wolno zapominać, że jednocześnie formy te muszą zawierać coraz to bardziej doskonałą treść. Walny Zjazd musi zatem przynieść nie tylko wzbogacenie form, ale podniesienie poziomu pracy.

Niewątpliwie do rozszerzania wachlarza form i rozwijania treści naszej działalności w znacznym stopniu przyczyni się współzawodnictwo w dziedzinach organizacyjnej i kulturalno-oświatowej, zańcizowane przez terenowy aktyw Towarzystwa. Wytyczne III Walnego Zjazdu winny przyczynić się do szerszego rozwinięcia pracy Towarzystwa wśród młodzieży oraz na wsi. Ma to tym większe znaczenie, że dotychczas wieś pracująca w o wiele mniejszym stopniu korzysta z cennego doświadczenia i dorobku wsi radzieckiej niż robotnicy, którzy czerpiąc wzory z bogatej skarbnicy doświadczeń robotników radzieckich osiągnęli w swojej pracy coraz wspanialsze wyniki.

Omawiając akcję odbytego „Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, będziemy musieli zastanowić się nad sposobami, które pozwolą zdyskontować dotychczasową aktywność działaczy TPR-R i innych organizacji dla dalszej pracy.

Okres „Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, okres wzmoczonego wysiłku w pracy nad pogłębieniem przyjaźni z ZSRR powinien wyrastać na gruncie przygotowanym całoroczną pracą wielkiego zespołu działaczy społecznych, którym bliska jest przyjaźń z narodami Związku Radzieckiego.

Poza podsumowaniem dotychczasowych wyników działalności, III Walny Zjazd TPP-R musi nakreślić zarys dalszej działalności w oparciu o dotychczasowy dorobek ideologiczny i organizacyjny tej organizacji.

III Walny Zjazd TPP-R będzie manifestacją woli walki o pokój całego naszego społeczeństwa pod przewodnictwem Związku Radzieckiego, czołowej siły obozu pokoju. W imieniu przeszło milionowej masy członków TPP-R delegaci zmanifestują, że tylko w przyjaźni z ZSRR, dzięki pomocy ZSRR i za przykładem ZSRR, możemy śmiało patrzeć w przyszłość.

Dr ZOFIA WASILKOWSKA

PRZODOWNICE SPOŁECZNE LIGI Kobiet

Jednym z głównych zadań pracy wśród kobiet jest praca uświadamiająca, wychowawcza. Ma ona na celu mobilizowanie najszerzych mas kobiecych do ogólnonarodowego frontu walki o pokój, zwiększenie udziału kobiet w produkcji i we współzawodnictwie pracy, podnoszenie poziomu politycznego i społecznego kobiet, przeciwdziałanie wrogim wpływom reakcji.

W warunkach Polski obszarniczo-kapitalistycznej miliony kobiet utrzymywane były celowo w nieświadomości i ignorancji w tym celu, aby mogły stanowić rezerwę najtańszej siły roboczej, poddanej najgorszym formom ucisku i wyzysku.

Polska Ludowa postawiła przed kobietami perspektywę wszechstronnego rozwoju i udziału we wszelkich dziedzinach życia. Toteż od pięciu lat obserwujemy niezwykle wzrost aktywności kobiet i ich awansu społecznego, coraz liczniejsze są szeregi kobiet w masowych organizacjach, w związkach zawodowych, Związku Samopomocy Chłopskiej i Lidze Kobiet.

Praca uświadamiająca wśród kobiet idzie w różnych kierunkach. Odczyty, zebrania, pogadanki i referaty, kursy różnego typu, świetlice, zespoły czytelnicze, walka z analfabetyzmem — to wszystko służy sprawie podnoszenia poziomu ideologicznego i upowszechnienia kultury wśród kobiet.

Coraz liczniejszy jest udział kobiet w masowych wiecach i manifestacjach, jak to wykazał tegoroczny Dzień 8 marca, Święto Pracy, obchody pięćdziesiątlatnicy Polski Ludowej, Międzynarodowy Dzień Walki o Pokój.

Jakkolwiek wszystkie te formy dają poważne rezultaty, to jednak nie są one wystarczające. Dlatego też Liga Kobiet po-

stawiała przed sobą zadanie, aby stworzyć takie metody pracy uświadamiającej, które pozwoliłyby jednocześnie na objęcie nią szerokich mas kobiecych i na stałą systematyczną wśród nich pracę.

Ta nowa forma pracy — to przodownice społeczne Ligi Kobiet. Ich zadanie polega na prowadzeniu indywidualnej stałej agitacji wśród kobiet przez codzienne rozmowy i pogawędki, przez odpieranie wszelkich plotek rozpowszechnianych przez wrogą propagandę, przez cierpliwe i stałe wyjaśnianie kobietom przebudowy społecznej Polski Ludowej i roli kobiet w nowym ustroju, przez popularyzację osiągnięć i zdobyczy ustroju ludowo-demokratycznego.

Szereg organizacji wojewódzkich i powiatowych Ligi Kobiet od dłuższego czasu zapoczątkował z dobrymi rezultatami tę formę pracy wśród kobiet. Na dzień 1 maja br. Liga Kobiet miała 5 000 przodownic społecznych.

W trzecim etapie współzawodnictwa, jakie zawiązały pomiędzy sobą poszczególne zarządy wojewódzkie, powiatowe i zarządy kół (etap ten kończy się z dniem 15 listopada br.), podjęto zobowiązanie, aby liczbę przodownic znacznie powiększyć. Zobowiązanie to zostało już w poważnym stopniu wykonane, gdyż na dzień 1 września br. szeregi przodownic społecznych wzrosły do 40 000.

W dniach 25 i 26 września br. odbyła się w Warszawie Pierwsza Krajowa Narada, poświęcona pracy przodownic społecznych. Wykazała ona, że w pracy przodownic społecznych, zarówno od strony organizacyjnej, jak i ze względu na jej treść — dokonany został poważny krok naprzód.

Przodownice społeczne wyłaniane są spośród członkiń Kół Ligi Kobiet. Na czoło wysuwają się tu kobiety pracujące, robotnice, inteligentki, znaczna jest również liczba pracujących chłopek i gospodyń domowych. Przodownica społeczna winna być kobietą uświadomioną politycznie, cieszącą się zaufaniem grupy kobiet, wśród której została jej powierzona praca uświadamiająca, posiadająca umiejętność przekonywania i trafiania do przekonania, wykazująca czujność i aktywną postawę wobec wszelkich wydarzeń w jej otoczeniu, umiejąca pomóc kobiecie w jej trudnościach i kłopotach.

Przodownice społeczne są zorganizowane w grupy o różnej liczebności, nieprzekraczającej jednak 25 kobiet. Grupowa prowadzi ewidencję przodownic społecznych, bierze udział w od-

prawach organizowanych przez zarządy powiatowe Ligi Kobiet, przekazuje instrukcje swojej grupie przodownic.

Podstawową formą pracy zarządów Ligi z przodownicami społecznymi są odprawy instrukcyjno - szkoleniowe. Służą one pomocą przodownicom społecznym przez dostarczanie materiałów do pogadank i rozmów indywidualnych, przez udzielanie odpowiedzi na pytania, na jakie najczęściej przodownica napotyka w terenie, przez wymianę doświadczeń między poszczególnymi grupami przodownic społecznych. Odprawa winna poddawać przodownicom tematy, jakie mają poruszać, uczyć sposobu argumentacji, uczyć zajmowania aktywnej postawy wobec zjawisk życia społecznego.

Pomocą w pracy przodownicy społecznej jest także poradnik, wydawany przez Ligę Kobiet pod nazwą: „Poznajmy Prawdę“, który zawiera krótkie pogadanki, przegląd prasy, odpowiedzi na pytania oraz wymianę doświadczeń.

Kontrolą pracy przodownicy społecznej są sprawozdania składane na odprawach, które wykazują stopień aktywności każdej przodownicy.

Przodownice społeczne prowadzą swą pracę w zasadzie wśród określonego środowiska kobiet. Robotnicy powierza się grupę koleżanek razem pracujących lub wspólnie odbywających dojazdy do miejsca pracy, gospodyni domowa otrzymuje pod opiekę grupę mieszkań lub bloków czy ulic. Przodownicą społeczną na wsi jest członkini Gminnej Rady Kobiecej, której powierza się określoną wieś lub część wsi.

Tylko bowiem związanie przodownicy społecznej z konkretnym terenem pracy daje możliwość właściwego planowania i kontrolowania wyników pracy uświadamiającej. Jednocześnie jednak przodownica społeczna winna promieniować na swe otoczenie wszędzie, gdziekolwiek się znajdzie. Gdziekolwiek zetknie się z niezrozumieniem aktualnych wydarzeń, z plotką lub ze świadomym wrogiem działaniem, musi ona, aby spełnić zaszczytne zadanie przodownicy społecznej, reagować na wszystko, prostować, wyjaśniać, komentować wszelkie wydarzenia.

Wśród prostych kobiet jakże często spotykamy urodzone agitatorki. Mają one dar przekonywania innych, potrafią często jednym słowem w porę wypowiedzianym sprostować fałszywą wiadomość, odwrócić panikę, wywołać dyskusję, wyjaśniającą wszelkie wątpliwości.

Narada Przodownic Społecznych dała przykłady, że przodownice Ligi Kobiet potrafiły w wielu wypadkach skutecznie rozładowywać atmosferę inscenizowanych „cudów“, zapobiegać panikarskiemu wykupywaniu towarów itp. Otoczone troską i opieką zarządów Ligi, szkolone i zaopatrywane w materiały, potrafią na pewno coraz lepiej spełniać swe zadania.

Zarządy wojewódzkie Ligi Kobiet inicjują coraz to nowe formy pracy. Na przodownice społeczne typuje się kobiety, które z racji swego zawodu stykają się z dużą liczbą osób. Tak np. w Krakowie są przodownicami społecznymi konduktorki, w Warszawie i w innych miastach — sklepowe i pracownice Izb Dworcowych Ligi Kobiet, w Łodzi — kasjerki kin, w woj. śląsko-dąbrowskim — listonoszki itp.

Praca przodownic społecznych wzbogaca się ciągle nie tylko nowymi formami, lecz i głębszą treścią. Przodownice społeczne w zakładach pracy uważają za swoją ambicję mobilizowanie kobiet do podnoszenia wydajności i jakości pracy, do przedterminowego wykonywania planu trzyletniego. Nie jest przypadkiem, że tam gdzie praca uświadamiająca jest lepsza, tam wzrasta liczba współzawodniczących zespołów kobiecych, podnosi się jakość pracy.

Przodownice społeczne, pracujące wśród gospodyń domowych, żon robotników, wyjaśniają im znaczenie współzawodnictwa pracy i uczą, jak wpływać na mężów, by lepiej wykonywali swą pracę w interesie podniesienia poziomu życia rodziny pracowniczej i dla szybszego rozwoju dobrobytu w Polsce Ludowej. Organizują one gospodynie domowe w koła Ligi Kobiet, podnoszą ich poziom świadomości.

Przodownice społeczne na wsi mobilizują pracujące chłopki do aktywnego udziału w kołach gospodyń Związku Samopomocy Chłopskiej, w spółdzielniach gminnych, grupach hodowców i plantatorów, wyjaśniają znaczenie przebudowy wsi i roli w niej kobiet. Szczególną opieką winny otaczać przodownice społeczne członkinie pierwszych spółdzielni produkcyjnych.

Zadanie wszystkich przodownic, to tworzenie szerokiego frontu milionów kobiet polskich do walki o pokój i służby Polsce Ludowej, to popularyzowanie wszystkich zdobyczy politycznych, gospodarczych i kulturalnych Polski Ludowej, a w szczególności zdobyczy kobiet. To uświadczenie kobietom siły obozu pokoju i postępu, skupionego wokół potężnego Związku Radzieckiego, wskazywanie kobietom polskim wzorów i doświadczeń kobiet radzieckich, które stoją w szeregach współ-

budowniczych i współgospodarzy swej socjalistycznej Ojczyzny, pogłębianie więzów solidarności z wielką rodziną postępowych kobiet, zrzeszonych w Światowej Demokratycznej Federacji Kobiet.

Te doniosłe zadania nakładają na przodownice społeczne obowiązek ustawicznej pracy nad sobą, systematycznego brania udziału w odprawach, czytania prasy codziennej i pism kobiecych, pogłębiania własnej świadomości. Przodownice społeczne Ligi Kobiet pragną — jak to wykazała Krajowa Narada—spełnić swe zadania w tym głębokim przekonaniu, że praca ich służy szczytnym ideałom pokoju i postępu, obrony zdobyczy materialnych i moralnych człowieka pracy, rozwojowi i rozkwitowi szczęśliwej i potężnej Polski Ludowej.

JERZY JASIEŃSKI

SUKCES PIANISTYKI POLSKIEJ

W Warszawie zakończył się w dniu 15 października br. IV Międzynarodowy Konkurs im. Fryderyka Chopina — konkurs, który wzbudził olbrzymie zainteresowanie zagranicą, nie mówiąc już o Polsce. Dowodem tego konkursy eliminacyjne we wszystkich niemal krajach europejskich i wielu zamorskich. Mała stosunkowo liczba uczestników konkursu — 40 osób — tłumaczy się właśnie tym, że przyjechali jedynie najlepsi pianiści, wybrani na krajowych konkursach eliminacyjnych. Tym też należy tłumaczyć wyjątkowo wysoki poziom produkcji konkursowych wszystkich (poza nielicznymi wyjątkami) młodych artystów z 13 krajów, biorących udział w tych wielkich międzynarodowych rozgrywkach. Rzeczą zastanawiającą i bardzo pocieszającą zarazem jest fakt, że najlepszymi, najbardziej przygotowanymi okazali się pianiści polscy i radzieccy.

Z jedenastu pianistów polskich, biorących udział w drugim etapie konkursu — ośmiu przeszło do rozgrywek trzeciego etapu; z sześciu pianistów radzieckich — wszyscy weszli do trzeciego etapu. Nagrody podzielili między siebie wyłącznie pianiści radzieccy i polscy, przy czym osiem otrzymali Polacy, a cztery obywatele ZSRR. Ważna jest też kolejność uzyskanych lokat. Pierwszą nagrodę otrzymały pianistki: radziecka (B. Dawidowicz) i polska (H. Czerny-Stefańska), drugą — pianistka polska (B. Hesse-Bukowska), trzecią pianista polski (W. Maciszewski), czwartą pianista radziecki (J. Murawlew), piątą pianista polski (Wł. Kędra), szóstą pianista polski (R. Bakst), siódmą pianista radziecki (E. Malinin), ósmą pianista polski (Zb. Szymonowicz),

dziewięć pianistka radziecka (T. Gusiewa), dziesiątą pianista radziecki (W. Mierzanow), jedenastą pianistka polska (R. Smendzianka), dwunastą pianista polski (T. Żmudziński).

Prof. Paweł Sieriebriakow, rektor Akademii Muzycznej w Leningradzie, oświadczył w wywiadzie prasowym, że najlepiej przygotowaną grupą była ekipa polska. Wynik to opieki rządu Polski Demokratycznej, który troszczy się o każdy talent, pomaga mu materialnie i artystycznie. Wielką zasługę tak dobrego przygotowania młodych pianistów polskich ma „Łągów“.

Łągów Lubuski — to letni ośrodek pracy Państwowej Filharmonii Poznańskiej, w którym przebywali też w miesiącach letnich, w doskonałych warunkach mieszkaniowych i klimatycznych polscy uczestnicy konkursu, pod artystyczną opieką Komisji Pedagogów, powołanej przez Ministerstwo Kultury i Sztuki, w której skład wchodziłi najwybitniejsi pianiści i pedagodzy: prof. prof.: Drzewiecki, Ekier, Hofman, Szpinalski, Sztompka, Woytowicz i Żurawlew. Oni to przesłuchiwali niemal codziennie i pracowali nad pogłębieniem muzycznym i pianistycznym „polskiej jedenastki“ w Łagowie.

Praca ta, jak też i poprzednie okresowe przesłuchiwanie „jedenastki“, wybranej na polskim konkursie eliminacyjnym rok temu, wydały tak doskonale rezultaty i przyczyniły się do wielkiego sukcesu Polaków na konkursie. Ujednolicił się styl gry muzyki Chopina u młodych pianistów polskich, przy równoczesnym zostawieniu całkowitej swobody indywidualnego pojmowania muzyki Chopina. Polscy pianiści zaczęli jednakowo rozumieć konstrukcję utworu, jego formę, treść emocjonalną, rodzaj i gatunek muzyki Chopina. Zrównoważył się „klasycyzm“ i „romantyzm“ muzyki chopinowskiej — znaleziono „złoty środek“, niedopuszczający do przerostów jakichkolwiek elementów, burzących zbyt często konstrukcję całości utworu. A więc położono podwaliny pod szkołę pianistyczną polską — na razie jedynie w dziedzinie twórczości Chopina, a miejmy nadzieję niedługo i w dziedzinie twórczości innych kompozytorów. U wszystkich pianistów polskich znać było doskonale oprowanie fortepianu pod względem technicznym, dobre rzemiosło pianistyczne, głęboką i prawidłową muzykalność.

Szkoła pianistyczna radziecka jest dobrze już znana na całym świecie, a szczególnie w Warszawie, w której na poprzednich konkursach chopinowskich (I i III) pianiści radzieccy zdobywali pierwsze i naczelne nagrody. Pianiści radzieccy mają styl interpretacyjny muzyki Chopina zupełnie jasno sfor-

nowany. Specjalnie wydobywa się w nim pierwiastki emocjonalne i liryczne, dąży się do jak największej prawdy wyrazu emocjonalnego. W trzecim etapie konkursu, podczas wykonywania przez pianistów radzieckich koncertów fortepianowych z orkiestrą, żelazna logika interpretacyjna, przy dużym ciepłe, właściwym muzyce chopinowskiej, święciła prawdziwe triumfy. (Wydaje się, że w ekipie polskiej zbyt małą zwrócono uwagę na koncerty z orkiestrą). Wśród pianistów radzieckich szczególnie 21-letnia Bella Dawidowicz olśniła pięknym, wysoce finezyjnym, acz prostym i szczerym wykonaniem utworów genialnego kompozytora, przy absolutnej sprawności technicznej.

Konkurs był wielkim wydarzeniem kulturalnym ostatnich czasów. Oczy wszystkich muzyków i miłośników muzyki były zwrócone na Warszawę — miasto rodzinne Chopina — bestialsko zburzone przez hitlerowskich faszystów, Warszawę dźwigającą się z gruzów, a już stającą się centrum życia muzycznego nie tylko Polski.

Lud, który uchwycił mocno władzę w swe ręce, dźwiga z ruin miasta, przemysł, rolnictwo, tworzy nową kulturę. Kulturę i sztukę stawia na czele zagadnień i opiekuje się nią w sposób efektywny. Z Warszawy wyjechali młodzi pianiści, laureaci IV Międzynarodowego Konkursu im. Fr. Chopina, by szerzyć piękno muzyki i radować serca milionów ludzi pracy wspianą muzyką w najlepszym, najdoskonalszym wykonaniu. Wyjechali w dniu pamiętnym setnej rocznicy śmierci geniusza muzyki polskiej Fr. Chopina, który ukochał nad wszystko prawdę, naród i człowieka.

C Z E Ś Ć C Z W A R T A

M A T E R I A Ł Y

NOTA RZĄDU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ DO STANÓW ZJEDNOCZONYCH, W. BRYTANII I FRANCJI

z dnia 5 października 1949 r.

W związku z konsekwencjami, jakie powoduje dla sprawy powojennych Niemiec utworzenie separatystycznego rządu w zachodniej części Niemiec — mam zaszczyt w imieniu Rządu Rzeczypospolitej Polskiej, reprezentującego naród sąsiadujący z Niemcami i żywo i nie zainteresowany w sposobie uregulowania problemu Niemiec — oświadczyć, co następuje:

We wszystkich dotychczasowych oświadczeniach i w praktycznym swym postępowaniu, Rząd Polski dawał wyraz stanowisku, że umowę zawartą przez Wielkie Mocarstwa w Poczdamie za fundament, który umożliwiła zbudowanie demokratycznych i pokojowych Niemiec. Uchwały przyjęte w Poczdamie wyrażały i zabezpieczały interesy wszystkich narodów, które ucierpiały wskutek agresji, a potem jarzma hitlerowskich Niemiec i walczyły z nimi. Uchwały te były również zgodne z interesami i dalszym rozwojem narodu niemieckiego. Uchwały Poczdamskie były zarazem zbieżne i nierozzerwalnie związane ze szczerym dążeniem narodów do zabezpieczenia trwałego pokoju. Stanowiły one jeden z podstawowych elementów powszechnego bezpieczeństwa, dzięki przyjęciu środków, mających zapobiec powtórzeniu się w przyszłości niemieckiej agresji, przez zniszczenie jej źródeł. U podstaw decyzji przyjętych w Poczdamie, leży wspólny wysiłek i współpraca Zw. Radzieckiego — który wniósł największą daninę krwi i decydujący wkład do zwycięstwa — oraz W. Brytanii i St. Zjednoczonych w walce z niemieckim faszyzmem.

Fundamentalnymi zasadami Uchał Poczdamskich, na których Związek Radziecki, W. Brytania i St. Zjednoczone, a następnie i Francja postanowiły oprzeć przebudowę Niemiec w demokratyczne i pokojowe państwo oraz likwidację skutków wojny z nimi, były:

1. zniszczenie źródeł potencjalnej agresji przez głęboką demokrytyzację i demilitaryzację Niemiec;

2. obowiązek traktowania Niemiec jako całości politycznej i ekonomicznej, przez co założone zostały podwaliny jedności Niemiec we wszystkich dziedzinach, łącznie z jednością niemieckich organów;

3. obowiązek współpracy czterech Mocarstw i pobierania wspólnej decyzji w uregulowaniu problemu Niemiec, co wyraziło się w powołaniu wspólnych organów dla sprawowania łącznie najwyższej władzy w Niemczech i przygotowania łącznie traktatu pokojowego.

Okres, który upłynął od kapitulacji Niemiec hitlerowskich dowiódł, że po początkowym etapie współpracy Mocarstwa okupujące zachodnią część Niemiec przeszły do polityki ignorowania, a następnie naruszania swych zobowiązań, przyjętych w Uchwałach Poczdamskich, podrywając w ten sposób najistotniejsze zasady uregulowania problemu niemieckiego, zgodne z interesami bezpieczeństwa i pokoju.

Stworzenie Bizonii i odrębnego aparatu kontroli dla niej, wyłączenie okręgu Ruhy spod czterostronnej kontroli i poddanie go faktycznej kontroli Stanów Zjednoczonych i W. Brytanii, przy równoczesnym strukturalnym włączeniu gospodarki tego okręgu w tzw. Plan Marshalla, wprowadzenie separatystycznego systemu monetarnego na terenie trzech zachodnich stref oraz w zachodniej części Niemiec, w miejsce traktatu pokojowego dla całych Niemiec oraz stworzenie „państwa“ zachodnio-niemieckiego z odrębnym rządem w miejsce ogólnoniemieckich organów — charakteryzują kolejne etapy polityki Mocarstw okupujących zachodnią część Niemiec. Równocześnie etapom tym towarzyszyło zaniechanie środków znieweczenia źródeł agresji oraz aktywny udział Mocarstw okupujących trzy strefy zachodnie w odradzaniu elementów rewizjonistycznych, militarystycznych i neofaszystowskich. Polityka ta systematycznie oddalała się od obowiązujących Uchwał Poczdamskich, gwałciła je w sposób jaskrawy wbrew interesom powszechnego bezpieczeństwa, wbrew interesom narodów, dla których uregulowanie problemu Niemiec na zasadach Poczdamu, posiada znaczenie podstawowe, a również wbrew interesom rozwoju sił demokratycznych w narodzie niemieckim.

Polityka niweczenia porozumień czterech Mocarstw w sprawie Niemiec, niweczenia zasady wspólnej decyzji, rozbijania wspólnego aparatu czterostronnej kontroli, prowadziła jednocześnie do podważenia zasady jedności Niemiec, do wzniesienia przez trzy Rządy sztucznego muru, oddzielającego część zachodnią Niemiec od całości, po to, by z tą częścią postępować w sposób odpowiadający wyłącznie zaborczym planom kierowniczych kół St. Zjednoczonych i związanych z nimi kół W. Brytanii i Francji, co byłoby niemożliwe w ramach przestrzegania czterostronnych porozumień.

Utworzenie separatystycznego ciała, złożonego z trzech zachodnich stref okupacyjnych oraz powołanie „rządu“ dla tego terytorium, musi być zatem rozpatrywane jako wynik polityki pogwałcenia przez trzy Mocarstwa obowiązujących umów międzynarodowych w sprawie Niemiec, a w szczególności Umowy Poczdamskiej, która zawarła w sobie cały sens zwycięstwa nad hitlerowskimi Niemcami i nakreśliła jedynie skuteczne drogi demokrytyzacji Niemiec.

Tego rodzaju polityka, stojąca w ostrej sprzeczności z zadaniami demokratycznej przebudowy Niemiec, rozdzierająca żywy organizm kraju, nie mogła opierać się na tych demokratycznych siłach narodu niemieckiego, które zroszczyły odpowiedzialność ciężącą na nim i które były odsuwane i dławione w zachodnich strefach. Na fali polityki naruszania przez trzy Rządy Umowy Poczdamskiej i innych porozumień czterech Mocarstw w sprawie Niemiec oraz przy aktywnej pomocy ze strony trzech Rządów, wypłynęły na powierzchnię w zachodnich strefach wszystkie elementy reprezentujące osłabioną ale nie zniszczoną do końca bazę społeczną i ekonomiczną reżymu hitlerowskiego. Koła te zgodziły się na rozbięcie Niemiec i podporządkowanie interesów narodu niemieckiego zagranicznym kołom imperialistycznym za cenę ratowania swych pozycji i odświeżenia zbankrutowanych podczas ubiegłej wojny planów agresji. Dzięki poparciu ze strony trzech Mocarstw stały się one bazą zachodnio-niemieckiego separatystycznego rządu, który wysunął od pierwszej chwili swego powstania na czołowe miejsce swego programu hasła odwetu, rewizjonizmu i podżegania do wojny, włączenia Niemiec do agresywnego Paktu Atlantyckiego oraz nienawiść do postępowych i demokratycznych sił własnego narodu.

W atmosferze takiej odżywają najgorsze tradycje niemieckiego militarystyki i szowinizmu, mobilizując ciemne siły reakcji w Niemczech. Już obecnie stały się możliwe wystąpienia awanturników politycznych i podżegaczy wojennych typu Richtera i Loritza, brutalne napaści pod adresem sąsiadów Niemiec, m. in. Polski, przypominające w swej treści hitlerowską propagandę z okresu przygotowywania agresji.

Charakter tego separatystycznego ciała, utworzonego w wyniku pogwałcenia Uchwał Poczdamskich, potwierdza niezbicie, że na terenie stref zachodnich, pod opiekunymi skrzydłami trzech Mocarstw, powstaje nowa koncentracja agresywnych sił, która ponownie może zagrozić miłującym pokój narodom, a przede wszystkim sąsiadom Niemiec.

Polska — wielokrotna ofiara agresji niemieckiej — nie może przejść do porządku nad faktem kształtowania się nowego ośrodka tej agresji, który w oparciu o stare, reakcyjne elementy, stanowiące niegdyś siłę napędową faszystów — czerpie obecnie poparcie i zachętę z obcych ośrodków imperialistycznych.

Polska, jako państwo sąsiadujące z Niemcami, których kierunek rozwoju jest sprawą pierwszorzędnej wagi dla Narodu Polskiego — widziała i widzi w realizacji polityki Poczdamu najlepszą gwarancję usunięcia źródeł agresji niemieckiej, na drodze reform społecznych, odsunięcia od wpływu na życie polityczne i społeczne Niemiec sił starej reakcji i neofaszystów, co dałoby w rezultacie ugruntowanie sił pokojowych i demokratycznych narodu niemieckiego.

Polityka Bonn stanowi jaskrawy wyraz zaprzeczenia tych zasad i odstąpienia od tej drogi przebudowy Niemiec.

Integralnym elementem demokratyzacji Niemiec jest ich jedność polityczna i ekonomiczna, która jest w stanie wyzwolić i wzmocnić wszystkie postępowe siły, jedynie zdolne do prowadzenia polityki pokoju i przyjaźni z narodami świata.

Rząd Polski uważał i uważa za szkodliwą i krótkowzroczną, z punktu widzenia trwałego pokoju i bezpieczeństwa, politykę narzucania narodowi niemieckiemu podziału i federalistycznych form. Proces historycznego kształtowania się Niemiec udowadnia, że tendencje odśrodkowe

i separatystyczne służyły umacnianiu się grup militarystycznych i reakcyjnych. Cofanie wstecz naturalnego procesu rozwoju i gwałcenie prawa narodu niemieckiego do jedności politycznej, ekonomicznej i kulturalnej, służy dziś aj interesom reakcji rodzimej i międzynarodowej, a nie ma nic wspólnego z interesem narodu, z demokratyzacją Niemiec i z pokojem.

Rząd Polski uważa, że sprzeniewierzenie się trzech Mocarstw duchowi i treści Uchwał Poczdamskich, niedotrzymanie przyjętych zobowiązań, które wyraziło się w polityce rozbijania współpracy i organów 4-mocarstwowych dla Niemiec, w rozbijaniu jedności Niemiec, doprowadziło do utworzenia separatystycznego tworu i antydemokratycznego „rządu“ w Bonn oraz do opóźniania uregulowania problemu Niemiec przez zawarcie sprawiedliwego traktatu pokojowego — wyrządzając głębokie szkody sprawie stabilizacji pokoju i bezpieczeństwa.

Ten stan rzeczy jest alarmujący dla narodów, które nie zdążyły jeszcze zaleczyć ran, zadanych im przez agresję hitlerowskich Niemiec w ostatniej wojnie i w oczach których, pod protektoratem trzech Rządów powstaje nowy agresywny ośrodek w zachodnich strefach Niemiec, związany z polityką międzynarodowych kół imperialistycznych.

Rząd Polski protestuje w imieniu Narodu Polskiego przeciwko temu stanowi rzeczy, który powstał wskutek odstąpienia trzech Mocarstw od realizacji Uchwał Poczdamskich. Rząd Polski zarazem oświadcza, że jak dotychczas, tak i nadal Polska będzie czyniła i popierała wszelkie wysiłki, zmierzające do konsekwentnej realizacji Uchwał Poczdamskich i do demokratycznego i leżącego w interesach pokoju rozwiązania kwestii niemieckiej, zgodnie z duchem tych Uchwał, przy współdziałaniu pokojowych i demokratycznych sił w narodzie niemieckim.

DEKLARACJA RZĄDU ZSRR Z OKAZJI PRZEKAZANIA WŁADZY RZĄDOWI DEMOKRATYCZNEJ REPUBLIKI NIEMIECKIEJ

Oświadczenie gen. Czujkowa

Rząd radziecki polecił mi złożyć następujące oświadczenie w związku z decyzjami, przyjętymi 7 października 1949 r. przez Niemiecką Radę Ludową w sprawie wprowadzenia w życie konstytucji Niemieckiej Republiki Demokratycznej i utworzenia w Berlinie tymczasowego rządu Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

W dniu 1 października rząd radziecki wystosował do rządów Stanów Zjednoczonych, W. Brytanii i Francji notę, w której przedstawia stanowisko ZSRR wobec sytuacji w Niemczech, jaka powstała obecnie w związku z utworzeniem 20 września br. separatystycznego rządu w Bonn (Niemcy zachodnie). Rząd radziecki oświadczył przy tym, że utworzenie separatystycznego rządu w Bonn stanowi jaskrawe pogwałcenie uchwał poczdamskich, na podstawie których rządy ZSRR, Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Francji wzięły na siebie zobowiązanie traktowania Niemiec jako jednolitej części i współdziałania w przekształceniu Niemiec w państwo demokratyczne i miłujące pokój, jak również zobowiązanie zawarcia traktatu pokojowego z Niemcami.

Zgodnie z uchwałami poczdamskimi i innymi wspólnie przyjętymi postanowieniami czterech mocarstw, rząd radziecki niezmiennie dążył do zapobieżenia rozbiću Niemiec, koncentrując swe wysiłki w kierunku wykonania tych postanowień, wprowadzenia w życie demokratyzacji i demilitaryzacji Niemiec i w kierunku zabezpieczenia wykonania przez Niemcy zobowiązań, wynikających z uchwał poczdamskich czterech mocarstw.

Dla wszystkich winno być jasne, że faktyczna demokratyzacja i demilitaryzacja Niemiec, opierająca się na aktywnym udziale wszystkich demokratycznych sił narodu niemieckiego, jest konieczna, aby nie dopuścić do odbudowy Niemiec jako państwa agresywnego. Zainteresowane są w tym wszystkie miłujące pokój narody europejskie i odpowiada to zarazem interesom samego narodu niemieckiego. Jest rzeczą jasną, że z zadaniami demokratyzacji i demilitaryzacji Niemiec nie da się pogo-

dział taki stan rzeczy, w którym chociażby część Niemiec miała wpaść w ręce wczorajszych inspiratorów w reżymu hitlerowskiego. Dla każdego widoczne jest, że ludzie ci nie ukrywają swego wrogości stosunku do państw sąsiednich i do Niemiec demokratycznych. Są oni przesiąknięci nieukrywanyymi dążeniami do odwetu i stanowią obecnie w zachodniej części Niemiec otywiste narzędzie zagranicznych kół agresywnych.

Rząd radziecki jest przekonany, że naród niemiecki znajdzie drogę do odbudowy pogwałconej obecnie jedności Niemiec i urzeczywistni jedność państwa niemieckiego na demokratycznych i pokojowych podstawach. Rozbicie Niemiec nie może trwać długo, ponieważ taki stan rzeczy znajduje się w sprzeczności z najbardziej głębokimi dążeniami narodu niemieckiego.

Na drodze do odbudowy jedności Niemiec stworzono obecnie szereg przeszkód. Dla kogo np. nie jest rzeczą jasną, że utworzony w Bonn „rząd marionetkowy“ nie może służyć dziełu odbudowy jednolitych, miłujących pokój Niemiec?

„Rząd“ w Bonn nie ma nic wspólnego z utworzeniem rządu legalnego, wprost przeciwnie, dąży wyraźnie do pogłębienia rozbitcia Niemiec.

W tych warunkach nie można nie uznać słuszności dążeń niemieckich kół demokratycznych, które pragną ująć w swe ręce sprawę odbudowy jedności Niemiec i ich odrodzenia na demokratycznych i pokojowych podstawach. W tym właśnie rząd radziecki upatruje sens uchwał Niemieckiej Rady Ludowej o wprowadzeniu w życie konstytucji Niemieckiej Republiki Demokratycznej i o utworzeniu w Berlinie rządu tymczasowego Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

Rząd radziecki przyjmuje przy tym do wiadomości, że rząd tymczasowy będzie stał na gruncie uchwał konferencji poczdamskiej i będzie wypełniał zobowiązania, wynikające ze wspólnie powziętych decyzji czterech mocarstw.

W związku z przedstawionymi decyzjami Niemieckiej Rady Ludowej, rząd radziecki postanowił przekazać rządowi tymczasowemu Niemieckiej Republiki Demokratycznej funkcje sprawowania władzy, należące dotychczas do radzieckiej administracji wojskowej.

Zamiast radzieckiej administracji wojskowej w Niemczech — utworzona będzie radziecka komisja kontrolna, której zadaniem będzie kontrolowanie wykonania uchwał poczdamskich i innych wspólnych decyzji czterech mocarstw, powziętych w sprawie Niemiec.

PISMO GENERALISSIMUSA STALINA DO PREZYDENTA PIECKA I PREMIERA GROTEWOHLA

Do Prezydenta Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Pana Wilhelma Piecka.

Do Premiera Rządu Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Pana Otto Grotewohla.

Proszę Panów o przyjęcie dla siebie i — w osobach Panów — dla narodu niemieckiego — gratulacji z okazji utworzenia Niemieckiej Republiki Demokratycznej i wyboru pierwszego z Panów na Prezydenta, drugiego zaś — na Premiera Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

Utworzenie pokój młującej Niemiec'kiej Republiki Demokratycznej jest zwrotnym punktem w dziejach Europy. Nie ulega wątpliwości, że istnienie Niemiec demokratycznych i pokój młujących obok istnienia młującego pokój Związku Radzieckiego — wyklucza możliwość nowych wojen w Europie, kładzie kres przelewom krwi w Europie i uniemożliwia ujarzmienie krajów europejskich przez imperialistów świata.

Doświadczenie ostatniej wojny wykazało, że największe ofiary w tej wojnie poniosły narody niemiecki i radziecki, że te dwa narody rozporządzają największymi możliwościami w Europie dla przeprowadzenia wielkich akcji o światowym znaczeniu. Jeśli te dwa narody wykażą swe zdecydowanie do walki o pokój z takim napięciem swych sił, z jakim prowadziły wojnę — to pokój w Europie uważać można za zapewniony.

W ten sposób, zakładając podwaliny jednolitych, demokratycznych i młujących pokój Niemiec, dokonacie zarazem dla całej Europy wielkiego dzieła, zapewniając jej trwałą pokój.

Możecie nie mieć wątpliwości, że krocząc po tej drodze i umacniając sprawę pokoju, spotkacie się z wielkim zrozumieniem i czynnym poparciem wszystkich narodów świata, w tej liczbie amerykańskiego, angielskiego, francuskiego, polskiego, czechosłowackiego i włoskiego, nie mówiąc już o młującym pokój narodzie radzieckim.

Życzę Panom sukcesów na tej nowej, chwalebnej drodze. Niech żyją jednolite, niepodległe, demokratyczne, młujące pokój Niemcy!

13 października 1949 r.

STALIN

PISMO PRZEWODNICZĄCEGO KC PZPR, BOLESŁAWA BIERUTA DO PRZEWODNICZĄCYCH SED, PIECKA I GROTEWOHLA

W związku z utworzeniem Niemieckiej Republiki Demokratycznej i wyborem tow. Piecka na stanowisko Prezydenta i tow. Grotewohla na stanowisko Premiera Rządu Republiki, przesyłamy Wam w imieniu polskich mas pracujących serdeczne gratulacje i życzymy Wam owocnej pracy dla dobra ludu niemieckiego i utrwalenia pokoju.

Utworzenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej, umożliwione dzięki rozgromieniu faszyzmu przez Związek Radziecki pod przewodnictwem wielkiego Stalina i pobudzeniu sił demokratycznych w narodzie niemieckim, stanowi doniosłe wydarzenie w dziejach Europy. Zadaje ono poważny cios agresywnej polityce imperialistów anglo-amerykańskich, rozbiłających jedność Niemiec i usiłujących stworzyć w Niemczech zachodnich bazę wojenną przeciwko narodom miłującym pokój.

Robotnicy polscy pamiętają że pierwszymi ofiarami hitlerowskich katowni i obozów koncentracyjnych byli niemieccy antyfaszyści z bohaterskim przywódcą proletariatu niemieckiego Ernestem Thaelmanem na czele. Niemiecka Republika Demokratyczna jest realizacją dążeń najlepszych synów ludu niemieckiego, którzy nigdy nie wstąpili w zwycięstwo idei demokracji i postępu nad hitlerowskim barbarzyństwem.

Naród polski wita powstanie Niemieckiej Republiki Demokratycznej, która na zawsze zerwała ze złą i haniebną tradycją „marszu na wschód“ i która uważa granicę Odry i Nysy za granicę pokoju.

Dobrosąsiedzkie stosunki polsko-niemieckie są niezbędnym wkładem w dzieło pokoju światowego. Są one jednym z czynników, o który rozbijają się rachuby prowokatorów wojennych, rozpalających rewizjonizm i szowinizm dla celów nowej agresji.

Wierzmy że nowe Niemcy demokratyczne i pokojowe będą stanowiły ważną część składową światowego obozu, na którego czele kroczy niezłomny Związek Radziecki.

W walce Waszej przeciwko siłom reakcji i imperialistycznym podżegaczom wojennym, w walce o Niemcy jednolite niepodległe pokojowe i demokratyczne znajdziecie poparcie i solidarność polskiej klasy robotniczej i ludu polskiego.

Bolesław Bierut

Przewodniczący Komitetu Centralnego
Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

PREMIER GROTEWOHL ZAPOWIADA KRES POLITYKI „DRANG NACH OSTEN“

Wywiad szefa rządu Niemieckiej Republiki Demokratycznej dla dziennikarzy polskich

Premier Otto Grotewohl przyjął bawiącą w Berlinie delegację dziennikarzy polskich. Dziennikarze polscy skierowali do premiera Grotewohla pytanie, jak opinia publiczna w Niemczech przyjęła utworzenie rządu Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

„W całej radzieckiej strefie okupacyjnej — oświadczył premier Grotewohl — jak również w Niemczech zachodnich, siły postępowe i demokratyczne powitały powstanie naszej Niemieckiej Republiki Demokratycznej jak najgoręcej i jak najżyczliwiej, rozumiejąc, że w ten sposób front krajów pokoju i demokracji wzmocnił się o jeszcze jedno państwo. W 24 godziny po utworzeniu rządu przedstawiciele rządu przemawiali na fabrykach i w kopalniach do wielu dziesiątków tysięcy robotników. Wszyscy ministrowie stwierdzili zgodnie, że ustęp deklaracji rządowej, mówiący wyraźnie o uznaniu granicy na Odrze i Nysie jako granicy pokoju, na wszystkich tych zgromadzeniach spotkał się z jednomyślnym aplauzem (mit ungeteiltem Beifall) ze strony ludności pracującej.

Czynnikami reakcyjne, zwłaszcza w Niemczech zachodnich, jak również ich protektorzy anglo-amerykańscy, naturalnie są przeciwnikami naszego rządu. Ale wszak my nie rządźmy w interesie reakcjonistów, lecz przeciwko nim. Nie rządźmy również w imię celów Anglo-Amerykanów i ich polityki wojennej, ale w imię jedności niezawisłych Niemiec i dla pokoju“.

Następnie premier Grotewohl omówił najbliższe plany rządu Niemieckiej Republiki Demokratycznej, stwierdzając, że główną troską rządu będzie podniesienie stopy życiowej ludności niemieckiej oraz wychowanie młodzieży niemieckiej. Premier Grotewohl podkreślił, że licząca milion członków organizacja Wolnej Młodzieży Niemieckiej wychowana jest w duchu przynależności międzynarodowej i pokoju.

Na pytanie w jaki sposób rząd zamierza zrealizować swoje zasady odnośnie stosunków niemiecko-polskich, premier Grotewohl oświadczył: „Chciałbym oświadczyć niedwuznacznie, że rząd Niemieckiej Re-

publiki Demokratycznej nie ma i nie chce mieć nic wspólnego z antypolską polityką dawnych rządów niemieckich.

Nigdy więcej nie powinny istnieć imperialistyczne, agresywne Niemcy. Nigdy więcej Niemcy nie powinni zaatakować Polski, Związku Radzieckiego, czy też jakiegokolwiek innego narodu na świecie. Raz na zawsze chcemy położyć kres polityce „Drang nach Osten”, aby naród polski nie potrzebował więcej żyć w trwającej od stuleci obawie przed ekspansją militarystów niemieckich, której straszliwym rezultatem była masakra jednej czwartej narodu polskiego

Dlatego też uważamy, jak to wyraźnie sformułowałem w mojej deklaracji rządowej, że granica na Odrze i Nysie jest granicą pokoju i uważamy każdego, kto wysuwa żądania zrewidowania tej granicy za wroga narodu niemieckiego i polskiego oraz podżegacza wojennego. Popieramy w całej rozciągłości kierowaną przez genialnego Stalina politykę pokojową socjalistycznego mocarstwa światowego, Związku Radzieckiego, na którego potężnych barkach spoczywa zadanie uratowania ludzkości od wojny. Telegram Stalina do demokratycznego rządu Niemiec uświadomił nam, Niemcom, z całą wyrazistością, jaką rolę odegrać mogą Niemcy w walce o pokój.

Porozumienie niemiecko-polskie stanowi jeden z rozstrzygających elementów tej polityki pokoju światowego“.

Na zakończenie premier Grotewohl zapowiedział rychło nawiązanie i zacieśnienie stosunków handlowych z Polską oraz prosił o przekazanie pozdrowień przyjaciółom premiera w Polsce.

ODRA I NYSA GRANICĄ POKOJU

**Z oświadczenia Prezydenta
Demokratycznej Republiki Niemieckiej,
Wilhelma Piecka w dniu 12 października 1949 r.**

„...Obecnie Związek Radziecki umożliwił nam rozwinięcie własnej polityki zagranicznej i nawiązanie z innymi narodami współpracy ożywionej wolą pokoju. Podniosłe wydarzenia ostatnich dni wykazały wszystkim rzetelnym Niemcom, że tylko polityka szczerzej przyjaźni ze Związkiem Radzieckim może zapewnić jedność i wolność Niemiec, pokój oraz rozwój kulturalny i gospodarczy.

Przyjaźń nasza ze Związkiem Radzieckim będzie uzupełniona przyjaźnią z krajami demokracji ludowej a zwłaszcza z naszymi sąsiadami Polską i Czechosłowacją. Nie ścierpimy, aby granica na Odrze i Nysie miała być wykorzystana przez agentów Imperializmu do podlegania narodu niemieckiego przeciwko naszym polskim sąsiadom. Odra — Nysa jest granicą pokoju i sprawa tej granicy nigdy nie naruszy naszych przyjaznych stosunków z narodem polskim. Dla obustronnej korzyści pragniemy jak najbardziej rozszerzyć nasze stosunki gospodarcze“.

**Z exposé premiera Demokratycznej Republiki
Niemieckiej, Otto Grotewohla, wygłoszonego
na posiedzeniu Izby Ludowej
w dniu 12 października 1949 r.**

„...Mocarstwa zachodnie podeptały przyrzeczenia dane uroczysto w Poczdamie. Nie mogąc liczyć w tej polityce na poparcie czynników postępowych i demokratycznych wydobyły one znów na wierzch w Niemczech zachodnich elementy faszystowskie oraz inspiratorów wojny hitlerowskiej, zakładając na nowo przy ich pomocy fundamenty Imperializmu niemieckiego. Elementy reakcyjne rządzące dzisiaj w Bonn zmierzają do tego, by po raz trzeci wprowadzić naród niemiecki na fatalną drogę kapitalistycznych kryzysów gospodarczych oraz imperialistycznych awantur wojennych.

W obliczu tego niebezpieczeństwa powstało pilne zadanie stworzenia silnego kierownictwa, które mogłoby prowadzić skuteczną walkę o zjednoczenie, o demokrację i o pokój. Dlatego też powołana została do życia Niemiecka Republika Demokratyczna i utworzono jej tymczasowy rząd.

Wszystkie nasze siły postępowe muszą dbać o to, aby nigdy więcej imperializm niemiecki w swej żądzy podboju nie przegroził narodowi niemieckiemu drogę do postępu.

W tej intencji rząd przystępuje do wykonania zadań, powierzonych mu przez Izbę Ludową.

Będziemy pracowali w pełnej zgodzie z układem poczdamskim i z innymi wspólnymi deklaracjami sojuszników. Rząd niemiecki świadom jest wielkiej odpowiedzialności ciążącej na narodzie niemieckim za to, że popierał on ślepo agresję hitlerowską. Toteż obierając nową drogę demokracji, pokoju i przyjaźni z innymi narodami rząd będzie się opierał ściśle na zasadach Poczdamu, uznając nałożone na Niemców zobowiązania reparacyjne.

Polityka przyjaźni ze Związkiem Radzieckim znajdzie swe uzupełnienie w naszym stosunku do krajów demokracji ludowej, a przede wszystkim do naszych sąsiadów — Polski i Czechosłowacji.

Jakkolwiek mocarstwa zachodnie współdziałały przy ustalaniu granicy na Odrze i Nysie i przy przeprowadzaniu wysiedlania ludności niemieckiej z tamtejszych obszarów, to jednak w dążeniu do werbowania żoldaków przeciwko Związkowi Radzieckiemu i krajom demokracji ludowej, podjęły one obecnie próbę, aby z granicy na Odrze i Nysie uczynić granicę wrogości między Niemcami a ich sąsiadem wschodnim.

Imperialiści zachodni oraz ich pełnomocnicy zaczęli wykorzystywać linię Odry i Nysy do celów szowinistycznych, czyniąc to jednak dopiero wtedy, gdy stało się jasne, że Polska stracona jest dla anglo-amerykańskiego imperializmu. Granica na Odrze i Nysie jest dla nas granicą pokoju, która umożliwi utrzymanie przyjaznych stosunków z narodem polskim.

Przyjaźń ze Związkiem Radzieckim i z krajami demokracji ludowej oraz z innymi miłującymi pokój narodami stanowić będzie fundament polityki zagranicznej naszego rządu“.

NARODOWY PLAN GOSPODARCZY W WYKONANIU

Komunikat PKPG o wykonaniu Narodowego Planu Gospodarczego w III kwartale 1949 roku

1. W zakresie produkcji przemysłowej plan na III kwartał został przekroczony. Według tymczasowych danych plan produkcji według wartości wykonany został w 117%. W ciągu trzech kwartałów wykonano 81% planu na rok 1949. Wartość produkcji przekroczyła poziom produkcji z III kwartału ubiegłego roku o 22%.

Do końca III kwartału następujące gałęzie przemysłu państwowego wykonały przed terminem Trzyletni Plan Odbudowy Gospodarczej według wartości: przemysł hutniczy, elektrotechniczny, naftowy, solny, drzewny (podległy Ministerstwu Przemysłu Lekkiego), spirytusowy i tytoniowy.

W tym samym okresie czasu wykonany został plan trzyletni według ilości w zakresie następujących podstawowych artykułów: stal surowa, wyroby walcowane, superfosfat mineralny, barwniki, tkaniny jedwabne i obuwie skórzane.

Poszczególne ministerstwa wykonały plan produkcji w III kwartale według wartości jak następuje:

	% wykonania planu za III kwartał	% wykonania planu rocznego
Min. Górnictwa i Energetyki	102	75
Min. Przemysłu Ciężkiego	120	81
Min. Przemysłu Lekkiego	118	32
Min. Przemysłu Roln. i Spożywc.	133	85

Wykonanie planu produkcji podstawowych artykułów przemysłu państwowego przedstawiało się jak następuje:

	%	%	w stosunku
	wykonania planu za III kwartał	wykonania planu rocznego	do III kwart. 1948 r. w %/o
Energia elektryczna (CZE)	108	78	110
Węgiel kamienny	98	74	103
Koks	107	80	115
Ropa naftowa	104	78	104
Surówka	112	79	120
Stal surowa	111	83	118
Wyroby walcowane	111	90	112
Cynk	106	80	109
Ruda żelazna	101	78	106
Azotniak	129	88	103
Superfosfat mineralny	110	80	135
Barwniki	134	82	119
Mydła wszelkie	156	100	239
Obrabiarki do metali i drzewa	97	68	142
Wagony osobowe	98	69	123
Węglarki	118	85	108
Ciągniki (traktory)	129	88	341
Rowery	111	90	117
Żarówki oświetleniowe	185	83	143
Cement portlandzki	116	91	118
Wapno palone	104	86	107
Szkoło okienne	91	78	90
Porcelana stołowa i techniczna	129	88	132
Tkaniny bawełniane	111	78	117
Tkaniny wełniane	106	75	121
Tkaniny lniane i pakulane	123	89	121
Tkaniny jedwabne	120	84	130
Wyroby dziane	137	91	144
Jedwab sztuczny	128	91	135
Papier	108	80	109
Skóry podeszwowe	112	83	127
Obuwie skórzane	126	93	131
Olej surowy	116	83	110

2. W całym rolnictwie zbiory według danych szacunkowych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) przedstawiały się następująco: pszenica — 106% realizacji przewidywań i 112% w stosunku do 1948 r., zaś żyto — 121% realizacji przewidywań i 108% w stosunku do 1948 roku.

Według wstępnych danych zbiory ziemniaków w roku bieżącym będą o około 22% większe niż w roku ubiegłym.

W Państwowych Gospodarstwach Rolnych (PGR) według tymczasowych danych plan zbiorów ważniejszych ziemiopło-

jęczmień) w 103% i w burakach cukrowych w 110%.

W porównaniu do roku ubiegłego zbiory w PGR wzrosły w 3 zbożach o 31%, w burakach cukrowych o 37%.

Według wstępnych danych zbiory ziemniaków w PGR będą w roku bieżącym o około 45% większe, niż w roku ubiegłym.

Stan pogłowia w całym rolnictwie według szacunków opartych na rejestracji GUS, przeprowadzonej w czerwcu kształtował się następująco:

	W stosunku do 1948 r. (w %%)
Bydło	111
Owce	115
Konie	111
Trzoda chlewna	120

Plan wzrostu pogłowia zwierząt w Państwowych Gospodarstwach Rolnych został wykonany jak następuje:

	% wykonania planu	W stosunku do 1948 r. (w %%)
Bydło	142	177
Trzoda chlewna	131	342
Konie	105	124

Plan kontraktacji roślin przemysłowych na rok 1949 (według obszaru) został wykonany następująco:

	% wykonania planu rocz- nego	W stosunku do 1948 r. (w %%)
Buraki cukrowe	112	117
Ziemniaki	109	171
Rzepak	112	325
Len — słoma	124	176
Konopie — słoma	98	203
Tyton	103	98

3. W komunikacji kolejowej przewozy towarów osiągnęły w tonach 102% planu kwartalnego, przekraczając o 18% przewozy towarów w III kwartale 1948 r. Kwartalny plan przewozów osobowych wykonany został w 103%. Przewozy osobowe wzrosły o 12% w porównaniu z III kwartałem ub. r. W cią-

gu trzech kwartałów osłgnięto 72% wykonania planu na rok 1949 w przewozach towarów i 80% w przewozach osób.

Państwowa Komunikacja Samochodowa wykonała kwartalny plan przewozów towarowych w 151%, a osobowych w 125%.

4. Na odcinku handlu wewnętrznego nastąpił dalszy wzrost obrotów. Całość obrotów handlu detalicznego (państwowego, spółdzielczego i prywatnego) wzrosła w III kwartale o około 26% w porównaniu z III kwartałem ub. r.

Obroty uspołecznionego aparatu handlowego na szczeblu detalu przekroczyły o około 80% poziom III kwartału ub. r. W końcu III kwartału działało na terenie kraju o 59% więcej detalicznych sklepów uspołeczniionych, niż w tym samym okresie roku ubiegłego.

Skup artykułów rolniczych przez uspołeczniiony aparat handlowy wykazał następujący wzrost w stosunku do III kwartału ub. r.: w trzodzie chlewnej o 240%, w bydłe rogatym o 381%, w jajach o 40%, w mleku o 28%, w rybach o 113%.

Poważny wzrost siły nabywczej ludności pracującej w wyniku wzrostu zatrudnienia i wydajności pracy spowodował znaczny wzrost popytu i konsumpcji, a także przesuwanie się konsumpcji do towarów wyższego rzędu. Nadażanie za wzrostem popytu napotykało na przejściowe trudności na odcinku artykułów hodowlanych, w związku z czym zaopatrzenie rynku w te artykuły nie było jeszcze całkowicie dostateczne.

5. W okresie 9 miesięcy wykorzystanie środków finansowych planu inwestycyjnego na rok 1949 było o 36% większe niż w tym samym okresie ubiegłego roku.

Na odcinku realizacji planu inwestycyjnego przeprowadzono w III kwartale szczegółową rewizję, która pozwoliła na uwzględnienie nowych potrzeb inwestycyjnych oraz skreślenie obiektów, które z różnych powodów, a w szczególności ze względu na braki w dokumentacji technicznej nie mogły być zrealizowane w roku 1949.

Rewizja planu inwestycyjnego przyczyniła się do znacznego usprawnienia i przyspieszenia jego realizacji.

KRONIKA POLITYCZNA

POLSKA

Międzynarodowy Dzień Walki o Pokój

2 października w Międzynarodowym Dniu Walki o Pokój setki milionów ludzi wszystkich narodowości i ras, bez różnicy poglądów politycznych i przekonań religijnych zmanifestowały nieugiętą wolę obrony pokoju, wykazując jednocześnie, że obóz pokoju, na którego czele stoi Związek Radziecki jest znacznie silniejszy od obozu imperialistów i podlegaczy wojennych i że w walce o pokój — zwycięży.

Imponujące obchody odbyły się w całej Polsce. Na Placu Zwycięstwa w Warszawie odbył się wielki wiec, który zgromadził 150 000 mieszkańców stolicy. W imieniu Polskiego Komitetu Pokoju wygłosił przemówienie min. Adam Rapacki.

Miesiąc Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

7 października rozpoczął się „Miesiąc Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej“.

Inauguracja „Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej“ przekształciła się w całym kraju w potężną manifestację braterskich uczuć narodu polskiego do narodów Związku Radzieckiego. Na zebraniach, masówkach i akademiach, odbywających się w zakładach pracy i uczelniach masy pracujące i młodzież podkreślają, że pogłębienie przyjaźni ze Związkiem Radzieckim — to wzmożenie sił obozu pokoju. Rozpowszechnienie prawdy o Związku Radzieckim i jego osiągnięciach wzbogaci doświadczenia polskiego świata pracy i przyspieszy budowę socjalizmu w Polsce.

W miastach rozpoczął się festiwal filmów radzieckich. Teatry oraz zespoły świetlicowe organizują festiwale radzieckiej sztuki teatralnej. Odbywają się koncerty muzyki rosyjskiej i radzieckiej. Literaci organizują wieczory literackie. W imprezach biorą udział najwybitniejsi artyści, muzycy i literaci oraz najlepsze zespoły świetlicowe Polski.

W dniu rozpoczęcia „Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej“ odbyły się liczne akademie, zebrania i masówki w zakładach pracy i uczelniach.

W Warszawie w Teatrze Polskim odbył się inauguracyjny koncert z udziałem prof. Sieriebriakowa i artystów polskich. Na koncert przybył

marszałek Sejmu — Władysław Kowalski oraz ministrowie: Władysław Wolski, Stanisław Radkiewicz, Henryk Świątkowski, Stanisław Skrzyszewski, Stefan Dybowski, Bolesław Podedworny, Marian Spychalski i Wincenty Rzymowski, przedstawiciele Wojska Polskiego, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych i zawodowych oraz liczni przedstawiciele społeczeństwa. Obecni byli również członkowie korpusu dyplomatycznego, z dziekanem, ambasadorem ZSRR Wiktorem Lebediewem, na czele.

Słowo wstępne wygłosił sekretarz generalny Zarz. Głównego TPP-R — ob. Tureniec. Ob. Tureniec powiedział m. in.: „Nie ma w Polsce uczciwego człowieka, który by nie doceniał znaczenia i roli ZSRR w odzyskaniu przez nas niepodległości narodowej, w odzyskaniu ziem zachodnich oraz w odbudowie kraju“.

„Naród polski — stwierdził dalej mówca — może więcej niż jakikolwiek inny, ma powody widzieć w narodach Związku Radzieckiego swego brata i najbliższego sojusznika. Widzi on bowiem w potęgze ZSRR i w jego rozwoju pełną gwarancję swej niepodległości narodowej, gwarancję triumfalnego budownictwa ustroju socjalistycznego w Polsce. Pragniemy, aby w „Miesiącu Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej“ prawda o Związku Radzieckim dotarła do wszystkich ludzi pracy. Szerząc prawdę o wielkim narodzie radzieckim, o przodującej WKP(b) i genialnym wodzu — Stalinie, chcemy jeszcze mocniej zadzierzgnąć więzy przyjaźni, łączące nasze bratnie narody“.

Koncert rozpoczął znakomity pianista radziecki Paweł Sieriebriakow.

Nota polska do Jugosławii

Dnia 30 września br. Ministerstwo Spraw Zagranicznych przekazało Ambasadzie Jugosłowiańskiej w Warszawie notę stwierdzającą że wroga działalność rządu Tito zniweczyła umowę polsko-jugosłowiańską. Wobec tego rząd polski nie czuje się związany umową z dnia 13 marca 1944 roku.

Nota stwierdza również, że przedstawiciele rządu jugosłowiańskiego w Polsce prowadzili szpiegowską i dywersyjną działalność i domaga się natychmiastowego opuszczenia terytorium Polski przez szereg pracowników ambasady jugosłowiańskiej w Warszawie.

Nota Rządu Rzeczypospolitej Polskiej do Stanów Zjednoczonych, W. Brytanii i Francji

Dnia 5 października 1949 r. kierownik ministerstwa spraw zagranicznych, wiceminister Stanisław Leszczycki, wręczył ambasadorom St. Zjednoczonych, W. Brytanii i Francji identyczne noty, które protestują przeciwko utworzeniu przez mocarstwa zachodnie separatystycznego państwa zachodnio-niemieckiego. (Patrz „Materiały“).

Polska nawiązała stosunki dyplomatyczne z rządem Chińskiej Republiki Ludowej

Rząd RP uznał w dniu 4 października br. Centralny Rząd Chińskiej Republiki Ludowej za przewodniczącym Mao Tse-tungiem na czele i postanowił nawiązać z rządem tym stosunki dyplomatyczne. W związku z tym wiceminister Stanisław Leszczycki, kierownik ministerstwa spraw zagranicznych, wysłał do ministra spraw zagranicznych Chińskiej Republiki Ludowej — Czu En-laj telegram, w którym m. in. stwierdza:

„Jestem przekonany, że pomiędzy naszymi narodami oraz Rządem RP. a Rządem Chińskiej Republiki Ludowej zostaną zadzierżgnięte bliższe więzy przyjaźni i nawiążą się stosunki gospodarcze oraz kulturalne, co będzie dalszym krokiem na drodze do umocnienia światowego pokoju, oraz bezpieczeństwa i dobrobytu narodów“

Jednocześnie wiceminister Stanisław Leszczycki wezwał dnia 4 października 1949 r. chargé d'affaires Chin i wręczył mu w imieniu Rządu RP notę zawiadamiającą, że na skutek sytuacji istniejącej w Chinach, Rząd Pana Jan Siszana w Kantonie nie ma nadal tytułu do reprezentowania interesów narodu chińskiego.

W związku z tym Rząd Polski uważa stosunki dyplomatyczne z rządem kantonjskim za nieistniejące od dnia 4 października 1949 r.

Polska popiera pokojowe propozycje ZSRR w ONZ

Szef delegacji polskiej w ONZ ambasador Wierbliński wygłosił na Zgromadzeniu Generalnym przemówienie, w którym napiętnował agresywną politykę mocarstw zachodnich i wyraził poparcie rządu polskiego dla projektu radzieckiego ONZ. Projekt ten potępia przygotowania wojenne czynione szczególnie przez USA i W. Brytanie, zaleca zakazanie używania broni atomowej oraz wzywa wielkie mocarstwa do zawarcia paktu dla wzmocnienia pokoju.

Uchwała w sprawie zjednoczenia stronnictw ludowych

25 września odbyło się w Warszawie wspólne posiedzenie rad naczelnych Stronnictwa Ludowego i Polskiego Stronnictwa Ludowego. Na posiedzeniu powzięto doniesłą uchwałę o zjednoczeniu ruchu ludowego. Kongres Zjednoczeniowy Stronnictw Ludowych odbędzie się 27 listopada br.

W całym kraju rozpoczęła się wielka kampania przygotowawcza do kongresu Zjednoczeniowego Stronnictw Ludowych. Zapoczątkowaniem tej kampanii są odbywające się we wszystkich województwach oddzielne konferencje zarządów wojewódzkich SL i PSL z udziałem przedstawicieli zarządów powiatowych tych stronnictw.

II Kongres Stronnictwa Demokratycznego

Dnia 30 września br. w auli Politechniki Warszawskiej rozpoczął obrady II po wojnie Kongres Stronnictwa Demokratycznego, który zgromadził ponad 1000 delegatów z całego kraju. W obradach wzięli udział: premier Józef Cyrankiewicz oraz członkowie Rady Państwa, dr Henryk Kołodziejski, Franciszek Józwiak-Witold, wicemarszałek Sejmu Barcikowski oraz członkowie rządu z wicepremierem Korzyckim na czele. Wojsko Polskie reprezentował wiceminister obrony narodowej — gen. Piotr Jaroszewicz.

Obrady Kongresu otworzył prezes Rady Naczelnej Stronnictwa Demokratycznego i jego założyciel — prof. Michałowicz. Przewodnictwo obrad objął wicemarszałek Sejmu, Barcikowski, który omówił drogę, jaką przebyło Stronnictwo od pierwszego powojennego Kongresu. Dziś stoi SD na mocnej bazie ideologicznej, gwarantującej wykonanie zadań Stronnictwa, związanych z planem sześcioletnim. „Po trzech latach ciężkiej walki stanęliśmy twardo na drodze wiodącej do socjalizmu“.

„Zadaniem Kongresu, oświadcza w zakończeniu marszałek Barcikowski, jest opracowanie planu na przyszłość w marszu wspólnym z awan-

gardą ruchu rewolucyjnego, z partią robotniczą i partiami chłopskimi — do socjalizmu*.

Sekretarz Generalny SD, poseł Leon Chajn, wygłosił referat, w którym położył szczególny nacisk na sprawę zacieśnienia współpracy SD z ruchem robotniczym.

Przyjęto Manifest II Kongresu Stronnictwa Demokratycznego, który stwierdza, iż miejsce inteligencji polskiej jest u boku klasy robotniczej.

W imieniu rządu kongres przywitał premier Cyrankiewicz, który podkreślił wkład Stronnictwa Demokratycznego w budowę Polski Ludowej.

Prezydent Bierut wystosował list, w którym pozdrawia kongres Stronnictwa Demokratycznego i życzy mu, aby przyczynił się do dalszego umocnienia Stronnictwa, do pogłębienia jego siły ideologicznej i organizacyjnej, jego udział w dokonywających się w Polsce twórczych przeobrażeniach, aby przyczynił się do dalszego wzmocnienia jedności i zwartości obozu demokracji ludowej.

Krajowa Konferencja Młodych Patriotów-Bojowników o Pokój

W Warszawie obradowała Krajowa Konferencja Młodych Patriotów, Bojowników o Pokój. Na konferencję przybyli setki przedstawicieli młodzieży całego kraju, reprezentujących młodzież zorganizowaną w ZMP, SP, ZHP, z ugrupowań katolickich, przedstawicieli ZAMP i innych organizacji młodzieżowych. W liście do Prezydenta Bieruta młodzi patrioci zobowiązali się ze wszystkich sił wzmacniać jedność młodzieży w walce o pokój. W przemówieniu wygłoszonym do delegacji młodzieży, prezydent Bierut oświadczył m. in.:

„Wierzę niezłomnie, że cała zjednoczona młodzież polska w walce o pokój, wolność i sprawiedliwość wysunie się zaszczytnie na jedno z czołowych miejsc w narodzie i wśród walczącej młodzieży świata“.

Depesza KC PZPR do Komunistycznej Partii Chin

KC PZPR wysłał depeszę do KC KP Chin, w której gratuluje ludowi chińskiemu osiągniętego zwycięstwa i podkreśla znaczenie tego zwycięstwa dla całego obozu pokoju i demokracji.

Uchwała Biura Politycznego KC PZPR w sprawie kultury fizycznej i sportu

Biuro Polityczne KC PZPR obradowało nad sprawami kultury fizycznej i sportu w Polsce i powzięło nadzwyczaj doniosłe dla tej dziedziny życia społecznego uchwały. Uchwała składa się z trzech części, z których pierwsza mówi o znaczeniu i roli wychowania fizycznego i sportu w Polsce Ludowej, druga zawiera ocenę osiągnięć i braków obecnego stanu, trzecia zaś formułuje zadania, jakie stoją przed odpowiedzialnymi za tę dziedzinę życia czynnikami.

Polsko-niemiecka manifestacja pokojowa we Frankfurcie nad Odrą

We Frankfurcie nad Odrą odbyło się spotkanie robotników polskich i niemieckich pod hasłem walki o pokój. Mówcy niemieccy stwierdzali, że Odra i Nysa stanowią granice pokoju, granice przyjaźni między obu narodami. Również rezolucja podjęta przez 20 000 robotników niemieckich, obecnych na manifestacji stwierdza:

„Stojmy w milionowych szeregach bojowników o pokój na całym świecie ze Związkiem Radzieckim na czele i uznając granicę Odry i Nysy Łużyckiej jako granicę pokoju, przyrzekamy na zawsze utrzymywać przyjaźń z naszym polskim sąsiadem“.

ZAGRANICA

Nota rządu radzieckiego do trzech mocarstw zachodnich

W dniu 1 października br. zastępca ministra spraw zagranicznych ZSRR A. Gromyko, na polecenie rządu radzieckiego wręczył ambasadorom USA i Wielkiej Brytanii oraz chargé d'affaires Francji noty w sprawie problemu niemieckiego. Nota ostrzega USA, Anglię i Francję przed następstwami bezprawnego utworzenia „rządu” Niemiec zachodnich w Bonn (Tekst noty zamieściliśmy w „Poradniku Społecznym” nr 19(101).

Noty CSR, Rumunii, Węgier, Bułgarii i Albanii do mocarstw zachodnich

Ministrowie spraw zagranicznych Czechosłowacji, Bułgarii, Rumunii, Węgier i Albanii wręczyli przedstawicielom dyplomatycznym USA, W. Brytanii i Francji noty w sprawie utworzenia tzw. „rządu” w Bonn. Wszystkie noty stwierdzają, że utworzenie zachodnio-niemieckiego państwa jest sprzeczne z interesami pokoju, bezpieczeństwa i niepodległości narodów Europy oraz stanowi jaskrawe pogwałcenie umowy poczdamskiej.

Noty podkreślają konieczność utworzenia w Niemczech zjednoczonego, pokojowego i demokratycznego państwa, obejmującego całość Niemiec.

Utworzenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej

7 października br. odbyło się w Berlinie posiedzenie Niemieckiej Rady Ludowej. Niemiecka Rada Ludowa przyjęła Manifest Narodowego Frontu Demokratycznego Niemiec, odczytany przez przewodniczącego Zjednoczonej Partii Socjalistycznej, Wilhelma Piecka. Za przyjęciem Manifestu wypowiedzieli się również przedstawiciele Unii Chrześcijańsko-Demokratycznej, LPD (liberałów) oraz wolnych związków zawodowych. Manifest precyzuje postępowy program wewnętrzny demokratycznych Niemiec i pokojową politykę zagraniczną. Niemiecka Rada Ludowa ogłosiła utworzenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Premierem desygnowano Otto Grotewohla, jako przedstawiciela największej partii (SED). Prezydentem wybrano jedynomyślnie weterana ruchu robotniczego w Niemczech, długoletniego bojownika o pokój i demokrację, Wilhelma Piecka.

10 października szef administracji wojskowej radzieckiej strefy okupacyjnej Niemiec, gen. Czujkow, dokonał aktu przekazania władzy zwierzchniej w ręce organów Niemieckiej Republiki Demokratycznej. (Patrz artykuły i „Materiały” w bieżącym numerze „Poradnika Społecznego”).

Republika Chińska — państwem demokracji ludowej

Pierwsza plenarna sesja Politycznej Konferencji Konsultatywnej Chln Ludowych uchwaliła jednogłośnie program, określający charakter Ludowej Republiki Chińskiej. Program ustala organa władzy państwo-

wej. system wojskowy, politykę ekonomiczną, kulturalną i oświatową, politykę nar. łowościową i politykę zagraniczną Republiki Chińskiej.

Plenarna sesja zatwierdziła również zasady wyboru Rady Centralnego Rządu Ludowego.

Polityczna Konferencja Konsultatywna opracowała program, stwierdzający m. in.:

Ludowa Republika Chińska jest państwem nowej demokracji, tj. demokracji ludowej. Republika ta sprawuje dyktaturę ludowo-demokratyczną, pod kierownictwem klasy robotniczej, opartą o sojusz robotniczo-chłopski i skupiają wszystkie klasy demokratyczne i wszystkie narodowości w Chinach. Republika ta przeciwstawia się imperializmowi, feudalizmowi i biurokratycznemu kapitalizmowi oraz dąży do niepodległości, demokracji, pokoju, zjednoczenia, rozkwitu i potęgi Chin.

Centralny Rząd Ludowy musi doprowadzić ludową wojnę wyzwolenczą do samego końca, wyzwolić całe terytorium Chin i zakończyć dzieło zjednoczenia Chin.

Ludowa Republika Chińska musi znieść wszystkie uprawnienia krajów imperialistycznych w Chinach, skonfiskować kapitał biurokratyczny na rzecz państwa ludowego, przeobrażać systematycznie feudalny i półfeudalny system własności wiejskiej w system własności chłopskiej, rozwijać gospodarkę ludową nowej demokracji oraz stale przeobrażać kraj z rolniczego w kraj przemysłowy.

Chińska Republika Ludowa znosi system feudalny, utrzymujący kobiety w stanie niewolnictwa.

Republika Ludowa Chin łączy się ze wszystkimi miłującymi wolność i pokój krajami, przede wszystkim ze Związkiem Radzieckim, demokracjami ludowymi i z ciemnonym narodami oraz staje w obozie międzynarodowego pokoju i demokracji celem wspólnego stawienia czoła imperialistycznej agresji i obrony trwałego pokoju światowego

Ostatni rozdział obejmuje politykę zagraniczną Chińskiej Republiki Ludowej. Zasadą tej polityki jest zachowanie niepodległości, wolności i integralności terytorialnej oraz suwerenności kraju, poparcie międzynarodowego pokoju i przyjaznej współpracy między narodami wszystkich krajów oraz przeciwstawienie się imperialistycznej polityce agresji i wojny

Centralny Rząd Ludowy żąda traktaty i układy, zawarte pomiędzy Kuomintangiem a obcymi rządami, uzna je, odwoła, względnie odnowi, stosownie do ich treści.

Centralny Rząd Ludowy może wszcząć rokowania i stosunki dyplomatyczne na zasadzie równości, obopólnych korzyści oraz wzajemnego poszanowania terytorialnego i suwerenności z tymi obcymi rządami, które zerwą stosunki z reakcjoniistami kuomintangowskimi i zdecydują się na przyjazne stosunki wobec Chińskiej Republiki Ludowej.

Republika Ludowa udzieli prawa azylu osobom obcych narodowości szukającym schronienia na skutek prześladowania, jakiego doznają ze strony ich rządów za popieranie interesów ludowych i uczestniczenie w walce o pokój i demokrację.

Mao Tse-tung na czele rządu Chin Ludowych

Na plenarnej sesji Politycznej Konferencji Konsultatywnej wybrano pierwszy rząd centralny Chin Ludowych. Przewodniczącym rządu Centralnego został — Mao Tse-tung, przewodniczący Komitetu Centralnego

Komunistycznej Partii Chin. Nadto wybrano sześciu wiceprzewodniczących i 56 członków rządu.

Nazwiska wiceprzewodniczących podajemy poniżej, za agencją prasową Nanyang Chin, w porządku alfabetycznym: Czang Lan, przewodniczący Chińskiej Ligi Demokratycznej; Czu Teh, dowódca naczelny chińskiej armii ludowej; Kao-Kang, przewodniczący północno-wschodniego rządu ludowego oraz sekretarz północno-wschodniego biura Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Chin; Li Czi-szen, przewodniczący Rewolucyjnego Komitetu Kuomintangu; Liu Szao-czi, członek Biura Politycznego KC Komunistycznej Partii Chin oraz Sung Czingling (pani Sun Jan-sen).

Ministrem spraw zagranicznych mianowany został Czu En-laj.

Wybór przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i innych członków rządu nastąpił jednomyślnie.

Chiński rząd ludowy domaga się usunięcia delegatów Kuomintangu z ONZ

Polityczna Konferencja Konsultatywna Chin Ludowych ogłosiła uroczystą odezwę narodu chińskiego od całego świata. Odezwa stwierdza, że centralny rząd Chin Ludowych zwrócił się do Zgromadzenia ONZ z oświadczeniem, że Chińska Republika Ludowa została utworzona i że centralny rząd ludowy jest jedynym rządem, mogącym reprezentować naród chiński oraz, że delegaci wysłani na Zgromadzenie ONZ przez fikcyjny rząd niedobitków sił reakcyjnych w Kantonie nie mają prawa reprezentowania narodu chińskiego.

Państwa demokratyczne nawładniają stosunki z Chinami Ludowymi

Rząd ZSRR pierwszy uznał Chińską Republikę Ludową i przeprowadził wymianę ambasadorów z Chinami Ludowymi. Stosunki dyplomatyczne z Chinami Ludowymi nawiązały również rządy CSR, Bułgarii, Rumunii, Węgier, Koreańskiej Republiki Ludowej, Mongolskiej Republiki Ludowej.

W Chinach powstał stały Komitet Obrońców Pokoju

3 października br. odbyło się konstytucyjne posiedzenie chińskiego komitetu obrońców pokoju.

Sekretarz generalny Rady Centralnego Rządu Ludowego Lin Po-czu, oświadczył w przemówieniu: „Fakt, że inauguracyjne posiedzenie chińskiego komitetu obrońców pokoju odbywa się zaraz po utworzeniu Centralnego Rządu Ludowego jest dowodem, że nowopowstała Chińska Republika Ludowa zdecydowanie popiera pokój światowy i zdecydowanie przeciwstawia się wszelkiej agresji“.

Posiedzenie konstytuujące Towarzystwo Przyjaźni Chińsko-Radzieckiej w Pekinie

6 października br. odbyło się w Pekinie w obecności około 1500 delegatów posiedzenie konstytuujące Towarzystwo Przyjaźni Chińsko-Radzieckiej. W zebraniu brała również udział delegacja radzieckich działaczy kulturalnych z Aleksandrem Fadiejewem i generalnym konsulem ZSRR na czele.

Mowę powitalną wygłosiła przewodnicząca komitetu organizacyjnego Towarzystwa Przyjaźni Chińsko-Radzieckiej pani Sun Jan-sen. P Sun Jat-sen stwierdziła m. in., że wyzwolenie Chin i ścisła współpraca Chińskiej Republiki Ludowej z ZSRR zbliża wielki dzień wyzwolenia wszystkich narodów świata

Towarzystwo Przyjaźni Chińsko-Radzieckiej przesłało depezę do Generalissimusa Stalina, w której stwierdza m. in.:

„Związek Radziecki w przeciągu minionych 30 lat zawsze okazywał szczerą sympatię Chinom, walczącym przeciwko agresji cudzoziemskiej. Jednakże reakcyjny reżim kuomintangowski usiłował zdławić przyjaźń narodu chińskiego dla ZSRR.

Obecnie gdy znaleźliśmy się pod kierownictwem wielkiego przywódcy ludu chińskiego Mao Tse-tunga, wszelkie przeszkody na drodze do przyjaznej współpracy między Związkiem Radzieckim i Chinami zostały usunięte. Narody chiński i radziecki będą odtąd zawsze walczyły po bratersku o swe szczęście oraz o demokrację ludową i trwałą pokój świata“.

Towarzystwo Przyjaźni Chińsko-Radzieckiej wystosowało również depezę do premiera Mao Tse-tunga, w której stwierdza szczególnie wład Mao Tse-tunga w usunięciu przeszkód które hamowały zacieśnienie przyjaźni między narodami Chin i ZSRR.

Nota ZSRR do Jugosławii

28 września 1949 r. rząd ZSRR wystosował notę do rządu Jugosławii, która stwierdza, że klika Tito podeptała i podarła na strzępy układ o przyjaźni z ZSRR, wobec czego rząd ZSRR oświadcza, że jest zwolniony od zobowiązań wynikających z tego układu.

ZSRR proponuje zawarcie paktu pięciu mocarstw w celu zapobieżenia wojnie i utrwalenia pokoju

Przewodniczący delegacji radzieckiej, min. Wyszyński, wygłosił na posiedzeniu plenarnym Zgromadzenia Ogólnego ONZ wielką mowę, w której stwierdził, że podczas gdy obecni przywódcy USA i W Brytanii prowadzą politykę agresji i podważają autorytet ONZ, polityka ZSRR jest polityką pokoju, współpracy międzynarodowej i popierania ONZ. Min. Wyszyński zwrócił się do Zgromadzenia z konkretnym wnioskiem o potępienie propagandy wojennej, uchwalenie zakazu broni atomowej, o wezwanie pięciu mocarstw do zawarcia paktu pokoju.

Sprawa dawnych kolonii włoskich w ONZ

Państwa anglosaskie przedłożyły w ONZ projekty, które zmierzają do zagarnięcia dawnych kolonii włoskich i zamienienia ich w bazy strategiczne wbrew interesom mieszkańców tych terytoriów.

Związek Radziecki przedłożył Komisji Politycznej Generalnego Zgromadzenia ONZ projekt rezolucji, wzywający do natychmiastowego przyznania niepodległości Libii, wycofania stamtąd wszystkich obecnych wojsk okupacyjnych i zlikwidowania w Libii w przeciągu 3 miesięcy baz wojskowych obcych państw.

Noty rządów CSR, Bułgarii, Rumunii i Węgier do Jugosławii

Rządy Czechosłowacji, Bułgarii, Rumunii i Węgier wystosowały do rządu Jugosławii noty, w których stwierdzają, że rząd titowski podeptał

umowy z tymi krajami, wobec czego rządy tych państw nie czują się związane podpisanymi umowami.

Dymisja rządu Queuille'a we Francji

5 października rząd Queuille'a podał się do dymisji. Przyczyną dymisji była pogarszająca się sytuacja gospodarcza Francji oraz fakt, że rząd nie mógł rozwiązać sprawy zwyżkujących cen po dewaluacji franka. Masy pracujące Francji domagały się stanowczo podwyższenia płac do zwyżkujących cen, na co nie zgodziła się większość ministrów.

W toku walki o prawa pracujących zacieśniła się jedność wszystkich robotników we Francji. Nawet rozłamowe związki zawodowe musiały się przyłączyć do ogólnej akcji.

Masy pracujące Francji podejmują rezolucję, w której popierają odezwę KC Partii Komunistycznej oraz CGT w kierunku utworzenia rządu jedności demokratycznej.

Kongres Włoskiej Konfederacji Pracy

W dniu 4 października br. rozpoczął się w Genewie Kongres Włoskiej Konfederacji Pracy z udziałem 1500 delegatów, reprezentujących ponad 5 milionów robotników.

Przewodniczący Konfederacji Pracy, di Vittorio, wysunął konkretny program uzdrowienia gospodarki kraju.

Kongres przyjął ten program oraz rezolucję w sprawie kontynuowania walki robotników o swe prawa.

Wybory w Austrii

9 października br. odbyły się w Austrii wybory do parlamentu. Wybory odbyły się w atmosferze terroru i prowokacji przeciwko blokowi lewicy. Mimo to blok lewicy zwiększył swój stan posiadania z 4 mandatów na 5. Partia Socjalistyczna otrzymała 67 mandatów (dotychczas 76), „partia ludowa” — 77 mandatów (dawniej 85). W wyborach jawnie uczestniczyła partia faszystowska.

KRONIKA GOSPODARCZA

POLSKA

PRZEMYSŁ

Obrady włókniarzy

W dniach 7 i 8 bm. obradowało w Łodzi plenum Zarządu Głównego Zw. Zaw. Pracowników Przemysłu Włókienniczego, poświęcone sprawie realizacji planów gospodarczych w przemyśle włókienicznym, realizacji umów zbiorowych i warunkom bytu pracowników tego przemysłu.

W zebraniu wzięli udział wybitni przodownicy pracy i rolnicy uprawiający rośliny włókniste.

Zagadnienie realizacji planów gospodarczych w przemyśle włókienniczym, osłabnięcia i braki w tej dziedzinie omówił przewodniczący Zarządu Głównego Związku Włókniarzy, wskazując na potrzeby polepszenia jakości produkcji i głębszego zainteresowania się sprawami współzawodnictwa przez związki zawodowe i administrację zakładów. To samo dotyczy ruchu racjonalizatorstwa i narad wytwórczych.

Po referacie przewodniczącego wywiązała się ożywiona dyskusja, w której głos zabierało 22 mówców.

Wskazywano na konieczność dalszego usprawnienia organizacji miejsca pracy i techniki pracy, mówiono o wysiłkach w kierunku zapewnienia krajowi bazy surowcowej dla przemysłu włókien białkowych.

Drugi dzień obrad rozszerzonego plenum poświęcony był omówieniu realizacji umów zbiorowych i warunków bytu pracujących w przemyśle włókienniczym.

Obszerny referat sekretarza generalnego Związku udowodnił, że obowiązująca od stycznia br. umowa zbiorowa spełniła swe zadania. Zagwarantowała ona masom robotniczym wyższe, w porównaniu z okresem ubiegłym, płace realne i stała się jednym z czynników wpływającym na podniesienie wydajności pracy.

Po dyskusji uchwalono rezolucję, która stwierdza, że:

„Wykonanie rocznego i trzyletniego planu produkcji w przemyśle włókienniczym, wymaga poważnej mobilizacji aktywu gospodarczego, związkowego na odcinku produkcyjnym“. W dalszym ciągu rezolucji

zgrupowań stwierdzają, że walka o lepszą jakość jest wyrazem rosnącego uświadomienia klasy robotniczej i wskazuje coraz szersze możliwości produkcyjne przemysłu włókienniczego. Walka ta łączy się bezpośrednio z walką o poprawę bytu włóknarzy, gdyż w ramach nowego regulaminu premiowania w przemyśle bawełnianym lepsza produkcja daje włókniarzom możliwości zwiększenia zarobków.

Rezolucja mówi w dalszym ciągu o konieczności stałego rozszerzania i pogłębiania ruchu współzawodnictwa pracy oraz szerszego wciągnięcia do współzawodnictwa majstrów i techników.

Dalsze uchwały plenum polecają Zarządowi Głównemu w porozumieniu z centralnymi zarządami przemysłu włókienniczego rozszerzyć zakres szkolenia zawodowego, jak również wzmocnić akcję kulturalno-oświatową.

Sukcesy przemysłu naftowego

W Krakowie odbyła się narada pracowników przemysłu naftowego. Ze złożonego sprawozdania wynika, że u podstaw osiągnięć przemysłu naftowego leży ruch współzawodnictwa pracy, który objął już 70,5% ogółu zatrudnionych. Przewodzą tu kopalnictwo naftowe, gdzie we współzawodnictwie bierze udział 74% zatrudnionych.

Szczególną uwagę zwrócono na wyniki i rozwój działalności wierceń poszukiwawczych. Z przeprowadzonych dotychczas wierceń 40% dało pozytywne wyniki. M. in. w kilku miejscowościach wykryto złoża gazu ziemnego, w 3 miejscowościach cenne źródła wód mineralnych. Odkryto złoża soli potasowej oraz uzyskano poważne wyniki badań geologicznych i geofizycznych terenu.

Przemysł naftowy w coraz szerszym zakresie zaopatrywany jest w urządzenia produkcji krajowej. We wszystkich placówkach podległych CZPN wzrosła wydajność pracy i rozwinęła się racjonalizacja procesów produkcyjnych. Zastosowanie w 1948 r. 68 usprawnień przysparzyło 80 milionów złotych oszczędności. W ciągu 8 miesięcy roku bieżącego zgłoszono 112 cennych usprawnień i wynalazków.

Poważne wyniki osiągnął przemysł naftowy w dziedzinie realizacji planu oszczędnościowego. Roczny plan oszczędności wykonano w ciągu 6 miesięcy roku bieżącego w 51%.

Na froncie współzawodnictwa

We współzawodnictwie zespołowym Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego w II kwartale bieżącego roku brało udział 1 720 pracowników. Spośród 8 biur sprzedaży pierwsze miejsce zajęło biuro sprzedaży gwoździ i drutu.

W wyniku współzawodnictwa zespołowego między dziesięcioma ekspozyturami rejonowymi CHPM pierwsze miejsce zajęła Warszawa.

We współzawodnictwie indywidualnym brało udział 281 pracowników, wśród których tytuł przodownika pracy uzyskało 7 osób.

Ogółem w CHPM w II kwartale wyróżniono we współzawodnictwie zespołowych 31 placówek, w indywidualnym zaś — 62 pracowników.

W wyniku rozwoju współzawodnictwa i dzięki zastosowaniu szeregu usprawnień robotniczych, wzrosła o ok. 40% wydajność pracy w Dolnośląskiej Fabryce Zegarów nr 1.

Wzrost wydajności łączy się ze znacznym wzrostem produkcji. Podczas gdy w styczniu fabryka wykonała plan w 103%, to w sierpniu osiągnięto 124%.

W zakładach przemysłowych H. Cegielskiego wzrasta z miesiąca na miesiąc udział pracowników we współzawodnictwie pracy.

W drugim kwartale liczba biorących udział we współzawodnictwie podniosła się w stosunku do poprzednich miesięcy o 8%. Przodownikom pracy wypłacono w pierwszym półroczu ponad 2 miliony zł nagród. Rozwija się ruch racjonalizatorski i stosowanie planowego systemu oszczędzania.

W pierwszym półroczu do Komisji wpłynęło 60 wniosków usprawniających. Przynoszą one ponad 14 milionów złotych oszczędności. 61 racjonalizatorów nagrodzono sumą jednego miliona złotych.

Narada Głównego Komitetu Współzawodnictwa Pracy Przemysłu Szklarskiego

W Sosnowcu odbyła się narada Głównego Komitetu Współzawodnictwa Pracy Przemysłu Szklarskiego, na której przeanalizowano dotychczasowe wyniki współzawodnictwa pracy w przemyśle szklarskim oraz omówiono formę pracy zakładowych komitetów współzawodnictwa.

W przemyśle szklarskim liczba biorących udział we współzawodnictwie stale wzrasta. Notuje się również coraz lepsze wyniki indywidualne i zespołowe.

W II kwartale br. w stosunku do I kwartału br. liczba współzawodniczących wzrosła o 45%, również średnie przekroczenie normy wzrosło ze 110—115% do 125%. Poważnym osiągnięciem jest obniżenie procentu stłuczek do 5%.

Dobre wyniki w tym zakresie uzyskał przodownik pracy w Siemianowcach, ob. Edward Kruszewski, który wyrabia przeciętnie 140% normy. Dzięki sprawnie zorganizowanej pracy zmniejszył on procent stłuczek z 4% na 0,75%.

W toku dyskusji wskazywano na konieczność usprawnienia pracy zakładowych komitetów współzawodnictwa pracy, wzmoczenie opieki nad przodownikami pracy oraz spopularyzowanie ruchu współzawodnictwa.

Sprawnie przebiega współpraca komitetu współzawodnictwa administracji w hucie szkła w Wałbrzychu, co umożliwiło objęcie ruchem współzawodnictwa prawie całej załogi. W pierwszych miesiącach br. robotnicy nie wykonali wyznaczonych norm produkcyjnych, w sierpniu zaś w niektórych działach osiągnięto przeciętnie 128% do 180% normy. W hucie zastosowano po raz pierwszy współzawodnictwo międzyzmiannowe, które daje poważne wyniki. Zwrócono również uwagę na konieczność zmniejszenia czasu postoju maszyn.

Przedyskutowano szczegółowo zagadnienie rozdziału premii dla zwycięzców poszczególnych zespołów oraz zmiany i uzupełnienia regulaminów współzawodnictwa pracy przy głównym Komitecie i zakłado-

wych komitetach współzawodnictwa. Duży nacisk położono na sprawę dopływu nowych kadr fachowców.

W roku bieżącym przystąpiono do organizowania szkół przysposobienia przemysłowego przy wszystkich większych zakładach pracy przemysłu szklarskiego. W dniu 1 listopada zostanie otwarta pierwsza szkoła przysposobienia przemysłowego przy hucie szkła w Polanicy-Zdroju dla 150 uczniów.

Kluby racjonalizatorów

Ruch racjonalizatorów zatacza coraz szersze kręgi. Ostatnio w wytwórni nr 2 Zjednoczenia Zakładów Przemysłu Kokso-Chemicznego powstał pierwszy w przemyśle kokso-chemicznym klub racjonalizatorów. Do klubu, który liczy 50 członków należeć może każdy, kto przejawia inicjatywę w kierunku racjonalizatorstwa.

Podobnie w fabryce armatur w Sosnowcu z Krakowskiego Zjednoczenia Przemysłu Odlewniczego zawiązał się klub wynalazców i Racjonalizatorów, do którego przystąpili wyróżniający się dotychczasowymi wynikami robotnicy.

System „O” w realizacji

Robotnicy Przemysłu Papierniczego, którzy na naradach oszczędnościowych samorzutnie podwyższyli roczny plan oszczędnościowy o około 35% i postanowili do końca roku zaoszczędzić ponad 1 270 milionów zł, realizują swe zobowiązania.

Jak wykazują dane za pierwsze półrocze br. robotnicy — papiernicy nie tylko wykonują przyjęte na siebie zobowiązania, ale przekroczą je w bardzo wysokim stopniu. Już w ciągu pierwszych 6 miesięcy br. wykonali oni ponad 70% planu rocznego, osiągając około miliarda zł oszczędności.

Przedsiębiorstwo połowów bałtyckich „Arka” zakończyło roczny plan oszczędnościowy. Dzięki wprowadzeniu oszczędności materiałowych, uprawnień i współzawodnictwa pomiędzy łowiącymi kutrami, zdołano osiągnąć 68 milionów zł oszczędności. Do końca br. suma oszczędności wzrosła do 100 milionów zł.

Domy robotnicze

Zarówno czynniki państwowe jak i ruch zawodowy uważają żywiołowy pęd do budownictwa własnych domków, dający się stwierdzić wśród lepiej sytuowanej części klasy robotniczej, za objaw zdrowy i zasługujący na poparcie. Wyrazem tego poglądu było przeznaczenie w r. 1949 z premii zbiorowej załóg przedsiębiorstw, podległych b. Ministerstwu Przemysłu i Handlu, sumy 300 milionów złotych na budowę i kapitalne remonty indywidualnych domów robotniczych.

Uchwałą Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 1949 r. z sumy tej zostało przeznaczone dla woj. śląskiego 125 mln, dla łódzkiego 40 mln, dla warszawskiego 25 mln a dla województw: krakowskiego, kieleckiego, białostockiego i lubelskiego po 15 mln zł. Fun-

duższy przeznaczony na indywidualne budownictwo robotnicze został ulokowany w Banku Gospodarstwa Krajowego (Banku Inwestycyjnym).

Z funduszu tego mogą być udzielane pożyczki w zasadzie tylko pracownikom, zatrudnionym w zakładach pracy, podległych b. Ministerstwu Przemysłu i Handlu. Zgłoszenia o pożyczki przyjmują rady zakładowe lub koła związków zawodowych, które po zaopiniowaniu przesyłają je do okręgowej rady związków zawodowych, Okręgowe rady związków zawodowych przyznają pożyczki przy współudziale delegatów Zw. Zaw. Pracowników Przem. Budowlanego i Zakładu Osiedli Robotniczych.

Przy udzielaniu pożyczek uwzględniane są przede wszystkim:

- a) remonty dotychczas niewykorzystanych budynków, przy wkładzie nie przekraczającym 40% wartości domu;
- b) remonty kapitalne budynków zamieszkałych, którym grozi ruina, w granicach do 30% wartości domu;
- c) dokończenie rozpoczętych budynków w wysokości do 50% kosztów budowy.

Niezależnie od tego pierwszeństwo do otrzymania pożyczek mają przodownicy pracy, racjonalizatorzy i mistrzowie oszczędności. Okręgowe rady związków zawodowych przy udziale kredytów przeznaczają będą 85% dla robotników, a 15% dla pracowników umysłowych.

Kwota pożyczki na jednego pracownika nie może przekraczać 500 000 zł. Pożyczki są bezprocentowe i będą spłacane w ciągu lat dziesięciu w ratach miesięcznych z tym, że spłata pożyczek rozpocznie się od dnia 1 lipca 1951 r.

Akcja finansowania indywidualnego budownictwa robotniczego rozpoczęta w r. 1949 z premii zbiorowych ma charakter do pewnego stopnia pionierski i próbny. Wynika to zresztą z niewielkiej stosunkowo sumy, jaka została na ten cel przeznaczona.

Natomiast w roku 1950 i w latach następnych na indywidualne budownictwo robotnicze przewidziane są o wiele większe sumy, pozwalające na planowe tworzenie wzorowych osiedli robotniczych, zabudowanych domkami jednorodziennymi lub dwurodzinnymi.

W ramach tegorocznej akcji chodziło przede wszystkim o udzielenie doraźnej pomocy kredytowej ludzłom pracy, posiadającym własne domki, a nie mogącym własnymi siłami dokończyć ich lub wyremontować.

ROLNICTWO

Traktory dla ośrodków maszynowych na Pomorzu

Spółdzielcze ośrodki maszynowe w woj. pomorskim otrzymały ostatnio 20 nowych traktorów marki „Zetor”. Nowe traktory użyto już do jesiennych prac w polu.

Osiągnięcia traktorzysty Sobolaka

Sobolak Eugeniusz, traktorzysta z zespołu PGR Oleszyce pow. Lubeczów na traktorze Ursus wykonał 230% normy. Za wykonaną pracę Sobolak otrzymał w lipcu 38 000 zł, w sierpniu 27 000 zł oraz premię 16 000 zł. Razem w ciągu 2 miesięcy zarobił on 81 000 złotych.

Traktorzysta Sobolak rzucił wszystkim traktorzystom pracującym na terenie przemysłowego okręgu PGR wezwanie — „Kto wykona więcej ode mnie przy równoczesnej oszczędności paliwa i smarów“.

Dobre zbiory buraka cukrowego i ziemniaków

Tegoroczne wykopki w woj. warszawskim przebiegają wyjątkowo pomyślnie m. in. dzięki sprzyjającym warunkom atmosferycznym. Tak węc ukończono już wykopki ziemniaczane i przystąpiono do zbioru buraka cukrowego.

Przeciętny plon buraka cukrowego z 1 ha wynosi od 180 — 190 q, tj. średnio o 10% więcej niż plon uzyskany w r. ub.

Dobry jest również tegoroczny plon ziemniaków.

Zakontraktowana trzoda chlewna

Rolnicy woj. śląskiego, którzy przedterminowo w dniu 15 września wykonali plan kontraktacji trzody chlewnej z dostawą na I kwartał 1950 r., zakontraktowali do końca września 205 tys sztuk tuczników wykonując plan w 107%. Wyniki te osiągnęli rolnicy dzięki współzawodnictwu w kontraktowaniu. Pierwsze miejsca we współzawodnictwie uzyskali chłopcy pow. głubczyckiego, wykonując 131% planu, pow. nyskiego — 123%, opolskiego — 115% i prudnickiego — 112%.

Szereg gminnych spółdzielni pow. łąncuckiego wykonał przedterminowo plan kontraktacji trzody chlewnej na I kwartał 1950 r. Gminna spółdzielnia Łącut-Wieś osiągnęła 180% planowanych kontraktów, spółdzielnia w Leżajsku — 120%, spółdzielnia w Żolyni — 119%, w Grodzisku Dolnym spółdzielnia wykonała 118% planu.

Współzawodnictwo pracowników leśnych i przemysłu drzewnego

Pośród 162 667 pracowników leśnych i przemysłu drzewnego, zrzeszonych w związku zawodowym, w I i II kwartale roku bieg brało udział we współzawodnictwie pracy 80 560 osób, a więc połowa ogólnej ilości pracowników. W roku 1948 ilość współzawodniczących była prawie ośmiokrotnie mniejsza. Tytuł przedownika pracy zyskało wówczas tylko 330 pracowników, podczas gdy w roku bieżącym jest już w gospodarce leśnej i przemyśle drzewnym 3 972 przedowników pracy.

Przodujący okręg wrocławski może się obecnie pochwalić takimi oto wynikami: 4 200 pracowników współzawodniczy indywidualnie, 8 500 — zespołowo i 11 100 pracowników bierze udział we współzawodnictwie międzyzakładowym. Na szarym końcu znajduje się okręg krakowski, gdzie odpowiednie cyfry są następujące: 158, 122 i 376.

Jeżeli chodzi o racjonalizatorstwo i usprawnienie to należy tu podkreślić masowość tego ruchu, co w rezultacie daje poważne oszczędności w skali krajowej.

Dzięki współzawodnictwu pracy wydajność pracy, a zatem i zarobki pracowników leśnych i przemysłu drzewnego stale wzrastała. O ile w roku 1947 wskaźnik wydajności pracy na 1 rob./godz wynosił 2,15, to w II kwartale rb. wzrósł on już do 4,50. Wskutek tego zarobki robotnika

na 1 rob./godz. wzrastały również systematycznie, od 18,40 zł. w I kwartale 1947 r. do 64,18 zł w II kwartale br.

Za tymi osiągnięciami idą odznaczenia premie oraz awanse społeczne, których w 1948 roku odnotowano 544.

Pomimo poważnych osiągnięć we współzawodnictwie pracy pracowników leśnych i przemysłu drzewnego można zaobserwować także i pewne błędy. A więc usterki organizacyjne utrudniające ujęcie ruchu współzawodnictwa w określone ramy i ustalenie norm wydajności pracy w niektórych dziedzinach produkcji, dalej — biurokracyzm w podejściu do zagadnień współzawodnictwa, wreszcie — brak koniecznego kontaktu z terenem, co powodowało czasami błędne oceny wyników.

HANDEL WEWNĘTRZNY I SPÓŁDZIELCZOŚĆ

1 000 sklepów posiada PCH

Ilość sklepów Państwowej Centrali Handlowej przekroczyła pierwszy tysiąc, co pozwala spodziewać się, że do końca br. wykonany będzie w całości plan, przewidujący uruchomienie 1 200 państwowych sklepów spożywczych.

Najlepiej rozwinęła się dotychczas sieć sklepów PCH w woj. wrocławskim, gdzie istnieje ich obecnie 160. W woj. śląsko-dąbrowskim PCH posiada 129 sklepów, dalej idą województwa: szczecińskie, pomorskie, łódzkie i in. W Warszawie czynnych jest 30 sklepów spożywczych i 4 cukiernicze, w Łodzi — 59 sklepów spożywczych.

Obroty CHPM

W I półroczu br. obroty poszczególnych Biur Sprzedaży Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego wraz z eksportem wzrosły w porównaniu z rokiem ubiegłym o przeszło 50%.

Najsilniejszy wzrost obrotów wykazało BS Narzędzi (2 622 163 tys. zł) wg cen detalicznych, następnie kolejno: BS Mebli Metalowych (603 693 tys. zł), BS Gwoździ, Drułu i Czarnych Narzędzi (3 780 476 tys. zł), BS Odlewów (5 515 554 tys. zł) i BS Wyrobów z Blachy (5 028 548 tys. zł).

Obroty Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego kształtowały się pod wpływem silnego rozwoju przemysłu w wyniku realizacji planu trzyletniego.

Współzawodnictwo spółdzielni pracy

W drugim etapie współzawodnictwa pracy między 14 wojewódzkimi oddziałami Centrali Spółdzielni Pracy, pierwsze miejsce zdobył krakowski oddział CSP przed warszawskim i wrocławskim.

Zwycięski oddział CSP w Krakowie wraz z podległymi mu 122 spółdzielniami pracy, wykonał plan produkcyjny za pierwsze półrocze br. w 126% do końca maja, zaś plan czerwcowy w 144%. W dziedzinie oszczędności oddział CSP w Krakowie wysunął się na czoło uzyskując do końca czerwca 85% planowanych sum rocznych. Również spółdzielnie pracy okręgu krakowskiego wykonały ponad 100% półrocznego planu oszczędnościowego. Rozwinęło się i pogłębiło współzawodnictwo między spółdzielniami i w poszczególnych spółdzielniach, obejmując 75% zatrudnionych.

HANDEL I WSPÓLPRACA GOSPODARCZA Z ZAGRANICĄ

Polsko-bułgarska konwencja w sprawie ochrony roślin i współpracy weterynaryjnej

28 września br. została podpisana w Ministerstwie Rolnictwa i RR konwencja pomiędzy Polską a Ludową Republiką Bułgarską o współpracy w dziedzinie ochrony roślin i zabezpieczenia zdrowotności zwierząt.

Konwencja przewiduje wzajemne informowanie się, wzajemną pomoc w walce szkodnikami roślinnymi i epidemiami w hodowli zwierzęcej.

Polska na targach zagranicznych

W jesiennych Targach Wiedeńskich od 9 do 21 września br. Polska wzięła udział po raz pierwszy, mając do dyspozycji 500 m² powierzchni pod stoisko. Zwiedziło je ponad 400 000 osób. Największym zainteresowaniem cieszył się dział spożywczy oraz porcelany i kryształów.

50 jubileuszowe Targi Praskie trwały od 10 do 20 września. Stoisko polskie zajmowało powierzchnię 760 m². Największym zainteresowaniem cieszyły się działy: spożywczy i włókienniczy. Stoisko polskie zwiedziło ponad milion osób. Obok stoiska radzieckiego, stoisko nasze było jednym z największych spośród 14 stoisk państw zagranicznych, biorących udział w Targach.

ZAGRANICA

Wykonanie państwowego planu odbudowy i rozbudowy gospodarki narodowej ZSRR w III kwartale 1949 r.

Ogłoszono komunikat Centralnego Urzędu Statystycznego przy Radzie Ministrów ZSRR o wynikach wykonania państwowego planu odbudowy i rozwoju gospodarki narodowej ZSRR w III kwartale 1949 r. Cyfry ogłoszone w komunikacie świadczą o dalszym szybkim rozwoju przemysłu, rolnictwa i transportu, o wzroście inwestycji, o rozszerzeniu obrotów towarowych i o podwyższeniu poziomu życia ludności ZSRR.

Globalna produkcja III kwartału br. wzrosła w porównaniu z odpowiednim okresem roku ub. o 17%, a w ciągu 9 miesięcy br. w porównaniu z odpowiednim okresem ub. roku o 20%.

Komunikat podkreśla, iż plan III kwartału, podobnie jak plan poprzedni II kwartału, został przez rząd radziecki znacznie zwiększony, a to wobec lepszego wykorzystania sił produkcyjnych i poważnej oszczędności surowców, paliwa i materiałów.

Przemysł radziecki wykonał plan produkcyjny w III kwartale w 102% oraz plan 9 miesięcy z nadwyżką.

W porównaniu z III kwartałem r. ub. produkcja niektórych najważniejszych surowców przemysłowych i paliwa wzrosła w III kwartale br. następująco:

Surówki o 19%, stali o 24%, wyrobów walcowanych o 27%, szyn kolejowych o 92%, miedzi o 25%, cynku o 31%, ołowiu o 28%, węgla o 14%, ropy naftowej o 16%, benzyny o 12%, energii elektr. o 13%.

Poważnie wzrosła w porównaniu z III kwartałem r. ub. produkcja budowy maszyn, w tym:

Dźwigów mechanicznych o 62%, lokomotyw kolejowych o 14%, lokomotyw elektrycznych o 171%, wagonów towarowych o 48%, samochodów ciężarowych o 28%, samochodów osobowych o 123%, autobu-

sów o 31%, traktorów o 54%, kombajnów zbożowych o 65%, kopaczek mechanicznych o 29%, turbin parowych o 47%, ładowaczy mechanicznych 8-krotnie, pił elektrycznych o 43%, obrabiarek o 13%, maszyn przedziałniczych o 47%, warsztatów tkackich o 65%, maszyn rachunkowych o 92%.

Przemysł chemiczny zwiększył w porównaniu z III kwartałem ub. roku produkcję nawozów sztucznych o 33%, kauczuku syntetycznego o 33%.

Produkcja materiałów budowlanych wzrosła w tym okresie następująco:

Cementu o 24%, szkła okiennego o 10%, cegieł o 22%, domów standardyzowanych o 52%.

Przemysł lekki zwiększył w porównaniu z III kwartałem ub. r.:

Produkcję rowerów o 50%, odbiorników radiowych o 52%, zegarów o 85%, tkanin bawełnianych o 12%, tkanin lnianych o 22%, tkanin wełnianych o 15%, jedwabi o 28%, obuwia o 15 — 27%.

Poważnie wzrosła także produkcja spożywcza, w tym:

Wyroby masarskie o 42%, rybne o 31%, tłuszcze roślinne o 36%, cukru o 94%, wyroby cukiernicze o 22%, konserwy o 26%, mydło o 63%, wino o 28%.

W III kwartale 1949 r. we wszystkich gałęziach gospodarki narodowej dokonano poważnej pracy w dziedzinie zastosowania nowoczesnej techniki i dalszego podwyższania poziomu mechanizacji pracy i automatyzacji procesów produkcyjnych.

Inwestycje w gospodarce narodowej ZSRR w pierwszych trzech kwartałach br. w porównaniu z odpowiednim okresem r. ub. wzrosły o 22%, w tym:

W górnictwie węglowym o 22%, w hutnictwie o 23%, w budownictwie elektrycznym o 40%, w przemyśle energetycznym o 12%, w przemyśle materiałów budowlanych o 17%, w przemyśle lekkim i spożywczym o 13%, w transporcie o 29%.

Obrót ładunku kolei radzieckich, który w r. ub. przekroczył poziom z 1940 r., w roku bieżącym wykazuje dalszy poważny wzrost. Przeciętnie ładunek na dobę wzrósł na kolei w III kwartale br. w porównaniu z odpowiednim okresem r. ub. o 17%. Przeciętny czas obrotu wagonów towarowych zredukowany został o 9%. Zużycie opału na tonę/km zmniejszyło się o 9%. Marynarka rzeczna zwiększyła przewóz towarów o 18%, a marynarka morska o 10%.

W III kwartale br. w porównaniu z odpowiednim okresem roku ub. ilość robotników i pracowników w gospodarce narodowej ZSRR zwiększyła się o 2 miliony osób. Wydajność pracy w przemyśle wzrosła w tymże okresie o 11%, w tym w przemyśle budowy maszyn o 16%, w górnictwie węglowym o 14%.

Szkoły rzemieślnicze i kolejowe w III kwartale br. skierowały do przemysłu budowlanego oraz na koleje 295 000 młodych wykwalifikowanych robotników.

W związku ze znacznym wzrostem produkcji przemysłowej wzrósł także poważnie detaliczny obrót handlowy. Sprzedaż produktów spożywczych w III kwartale br. w porównaniu z odpowiednim kwartałem r. ub. wzrosła o 15%, w tym: wyrobów masarskich o 60%, wyrobów cukierniczych o 40%.

Szczególnie wzrosła sprzedaż towarów przemysłu lekkiego, a mianowicie o 23%, w tym:

Tkanin wełnianych o 71%, tkanin jedwabnych o 55%, obuwia o 31%, mydła o 50%, odborników radiowych o 70%, motocykli o 20%, rowerów o 70%, zegarów — dwukrotnie.

Poważne sukcesy ma do zanotowania w br. rolnictwo radzieckie. Globalne zbiory zbóż wyższe są aniżeli w roku ub. i przekraczają poziom przedwojenny z 1940 r. Wyższe aniżeli w roku ub. i w 1940 r. są zbiory bawełny, inu, konopi, słonecznika, o wiele wyższe aniżeli w roku ub. są zbiory buraka cukrowego. Do 5 października zebrano urodzaj na powierzchni większej o 6 mln ha, aniżeli w tym okresie roku ub.

Do 5 października br. zaorano o 4,4 mln ha więcej aniżeli w odpowiednim okresie roku ub. Poważne sukcesy w rolnictwie osiągnęto dzięki dalszej mechanizacji robót rolnych. Ośrodki maszynowo-traktorowe wykonały o 21% robót rolnych więcej niż w roku ub., zaś kombajny zebrały o 29% kultur zbożowych więcej aniżeli w roku ubiegłym.

Znacznie wzrosła w br. hodowla bydła. Do 1 października założono w kółchozach 75 000 nowych ferm hodowli bydła, owiec i ptactwa domowego.

W okresie od 1 października 1948 r. do 1 października br. pogłowia bydła rogatego w kółchozach wzrosło o 20%, trzody chlewnej o 76%, owiec i kóz o 13%, ptactwa domowego o 62%.

Roczny plan zakładania leśnych pasów ochronnych został już wykonany w 102%. Zasadzono ponad 280 000 ha nowych lasów oraz przygotowano grunt dla leśnych pasów ochronnych na powierzchni 500 000 ha.

Wzrosły znacznie w br. kadry specjalistów radzieckich. W bieżącym roku ukończyło wyższe zakłady naukowe oraz uczelnie specjalne i techniczne 450 000 osób, w tym 218 000 inżynierów, techników, agronomów, ekonomistów i innych specjalistów przemysłu transportowego i rolnego oraz 232 000 lekarzy, nauczycieli i innych specjalistów w dziedzinie oświaty i ochrony zdrowia.

Ilość łóżek w nowozbudowanych i rozszerzonych szpitalach wzrosła w roku bież. o 22 000. Prace inwestycyjne w przemyśle budowy łomów mieszkalnych wzrosły w ciągu 9 miesięcy br. w porównaniu z tymże okresem ub. roku o 29%.

W III kwartale 1949 r. — stwierdza się w końcowej części sprawozdania — kontynuowany był stały wzrost gospodarki narodowej ZSRR.

Pod kierownictwem partii Lenina — Stalina pracujący ZSRR osiągnęli na podstawie ogólnonarodowego współzawodnictwa socjalistycznego o przedterminowe wykonanie powojennej pięcioletniej stalinowskiej — nowe sukcesy w dziedzinie umocnienia ekonomicznej potęgi Związku Radzieckiego i dalszego wzrostu dobrobytu narodu radzieckiego.

Dziennik „Prawda“ o sukcesach gospodarki radzieckiej

Komentując komunikat Centralnego Urzędu Statystycznego o wynikach wykonania planu gospodarczego ZSRR w III kwartale 1949 r., „Prawda“ pisze w artykule wstępnym m. in.:

„Ludzie radzieccy mogą być dumni z wyników swej pracy. Sukcesy naszej gospodarki socjalistycznej są rzeczywiście wspaniałe i symptomatyczne. Nasza socjalistyczna gospodarka narodowa, kierowana przez partię Lenina — Stalina pewnie i szybko kroczy naprzód. Przewaga radzieckiego systemu gospodarki, jego potężna życiodajna siła, zadokumentowana już w okresie pierwszych stalinowskich planów pięcioletnich i w okresie wielkiej wojny narodowej, obecnie znajdują wyraz w sukcesach narodu radzieckiego, walczącego o przedterminowe wykonanie powojennego planu pięcioletniego“.

KRONIKA KULTURALNO - OŚWIATOWA

Wyniki IV Międzynarodowego Konkursu im. Fr. Chopina

W nocy z 15 na 16 października br. ogłoszone zostały wyniki IV Międzynarodowego Konkursu im. Fr. Chopina.

I miejsce i nagrodę im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz prezesa Rady Ministrów w kwocie po 1 milionie złotych zdobyły: Bella Dawidowicz — Związek Radziecki oraz Halina Stefańska-Czerna — Polska.

II miejsce i nagroda Komitetu Ministrów dla Spraw Kultury w wysokości 800 000 zł przypadła Barbarze Hesse-Bukowskiej — Polska. III miejsce i nagrodę ministra spraw zagranicznych w wysokości 600 000 zł otrzymał Waldemar Maciszewski — Polska.

Kolejność dalszych miejsc przedstawia się następująco:

IV nagroda ministra kultury i sztuki (550 000 zł) — Murawlew Jerzy — ZSRR, V nagroda Przew. CRZZ (500 000 zł) — Kędra Władysław — Polska, VI nagroda Komit. Wykon. Roku Chopinowskiego (450 000 zł) — Bakst Ryszard — Polska, VII nagroda Prezydenta m. stoł. Warszawy (400 000 zł) — Malinin Eugeniusz — ZSRR, VIII nagroda Polskiego Radia (350 000 zł) — Szymonowicz Zbigniew — Polska, IX nagroda Państwowej Opery i Filharmonii Warszawskiej (300 000 zł) — Cusłewa Tamara — ZSRR, X nagroda Zw. Kompozytorów Polskich (250 000 zł) — Merzanow Wiktor — ZSRR, XI nagroda Instytutu Fryderyka Chopina (200 000 zł) — Smendzińska Regina — Polska, XII nagroda Zw. Pracowników Sztuki i Kultury (150 000 zł) — Żmudziński Tadeusz — Polska (Patrz artykuł na str. 55).

Pozatem pozostałych pięciu uczestników III etapu otrzymało dyplomy honorowe oraz premie po 50 000 zł: Adnet Vitis Carmen — Brazylia, Almeida Orlano — Brazylia, Rivero Carlos — Meksyk, Sosina Ludmiła — ZSRR, Szendrei Irma — Węgry, Srebrny wieniec prof. Żurawlewa otrzymuje Stefańska-Czerna Halina — Polska. Nagrodę Inst. Fryderyka Chopina w postaci srebrnej maski Chopina — Dawidowicz Bella — ZSRR, Nagrodę ZMP dla najmłodszego uczestnika III etapu — Malinin Eugeniusz — ZSRR, Nagrodę Polskiego Radia za mazurki — Stefańska-Czerna Halina — Polska, Nagrodę Tow. Przyj. Polsko-Radzieckiej — dla najlepszego uczestnika radzieckiego — Dawidowicz Bella — ZSRR. Poza tem Komitet Wykonawczy postanowił przyznać

zaświadczenia oraz premie dla najlepszych uczestników II etapu: Licia Mancini — Wiochy, Siendzińska Julitta — Polska, Machova Anna — Czechosłowacja.

Minister oświaty o nowym roku akademickim

U progu nowego roku akademickiego minister oświaty dr Stanisław Skrzeszewski, w wywiadzie udzielonym przedstawicielowi Polskiej Agencji Prasowej ocenił postępy demokratyzacji wyższych uczelni i ich przygotowanie do podjęcia prac, związanych z budową podstaw socjalizmu w naszym kraju.

„W porównaniu z osiągnięciami w dziedzinie przebudowy naszego ustroju społeczno-politycznego, gospodarczego i szerokim włączeniem się mas ludowych do budowy fundamentów socjalizmu w Polsce — rozwój naszego wyższego szkolnictwa wykazuje poważne opóźnienia. Jeśli jednak spojrzymy z perspektywy pięciu lat na drogę, którą ono przebyło, jeżeli porównamy stan obecny ze stanem naszych szkół wyższych przed wojną, kiedy były one poważnym narzędziem faszyzacji naszego życia narodowego, to przyznać musimy, że i na odcinku szkolnictwa wyższego mamy niewątpliwe osiągnięcia

Nasze wyższe uczelnie są terenem głębokich przeobrażeń ideologicznych.

Uczeni nasi w coraz szerszym zakresie doceniają pokojową i demokratyczną politykę ZSRR oraz wielkie korzyści płynące dla Polski z sojuszu ze Związkiem Radzieckim. Doceniają oni olbrzymie osiągnięcia ZSRR we wszystkich dziedzinach, a w szczególności w nauce.

Przeobrażenia te polegają:

Po pierwsze — na pogłębieniu wśród uczennych świadomości płynącej z codziennego, naoczego doświadczenia, że nowy ustrój ludowy otwiera przed Polską drogę niebywałego w historii rozkwitu, że nauce daje możliwości wspaniałego rozwoju.

Po drugie — na narastaniu wśród uczonych powszechnego przekonania o konieczności dostosowania kształcenia kadr na wyższych uczelniach do potrzeb ludowego państwa.

Po trzecie — na coraz szerszym stosowaniu na wyższych uczelniach metod pracy zespołowej i coraz szerzej odczuwanej potrzebie planowania badań naukowych i wążania ich wyników z praktyką.

Po czwarte — na coraz żywszym zainteresowaniu uczonych marksizmem-leninizmem, materializmem dialektycznym i historycznym — jako metodą niezwykle płodną we wszystkich dziedzinach wiedzy.

Po piąte — na coraz żywszym zainteresowaniu uczonych dla zdobywcy nauki radzieckiej i doświadczeń wyższego szkolnictwa radzieckiego.

Rzecz jasna, że wskazane tu procesy przebiegają nierównomiernie w różnych dyscyplinach, a nawet w różnych ośrodkach i uczelniach. Do wykonywania zadań związanych z budową podstaw socjalizmu najbardziej dojrzały nauki techniczne.

Najtrudniej przedstawia się sprawa humanistyki która pozostała pod największym naciskiem reakcyjnej ideologii. Ale i w humanistyce obserwujemy zjawiska, świadczące o narastaniu przeobrażeń. Aktywizują się młodzi naukowcy-marksściści, zbliżają się do marksizmu przedstawiciele starszego i średniego pokolenia

Chcę podkreślić kilka najważniejszych momentów Wyeliminowa-

nych pozycji. Wyciągamy rękę do wszystkich, którzy pragną rzetelnie pracować dla dobra Państwa Ludowego. Popieramy postępowych uczonych i otaczamy opieką ich prace. Elementy reakcyjne i wrogie nie mogą liczyć na pobłażliwość i tolerowanie.

Ważną rolę w dziedzinie kształcenia przyszłych budowniczych socjalizmu powinna odegrać nowa organizacja uczelni, oparta na dwustopniowości i jednolitych programach

Wpływ na oblicze wyższych uczelni ma pogłębianie procesu zmiany składu społecznego młodzieży studiujującej, które zostało osiągnięte dzięki udoskonaleniu systemu doboru kandydatów na wyższe uczelnie i kształceniu młodych naukowców“.

„Walka klasowa — mówi dalej minister — rozgrywa się również na terenie wyższych uczelni. W walce tej zwycięstwo odniosą siły postępu i socjalizmu.

Musi jednak wylorzyć się na naszych uniwersytetach nowy styl pracy opartej na twardej dyscyplinie grona nauczającego i młodzieży. Oczekujemy od naszych profesorów troskliwej i wnikliwej opieki nad studiami młodzieży, walki z „odsiewem“, walki o zagwarantowanie młodzieży jak najrzetelniejszej wiedzy, walki o to, by młodzież opuszczała szkołę w przewidzianym terminie z wysokim przygotowaniem naukowym i praktycznym.

Podjęliśmy walkę o dokonanie przełomu na wyższych uczelniach. Cenimy i szanujemy zasługi naukowe. Świadczy o tym chociażby fakt przyznania państwowych nagród naukowych w bieżącym roku oraz zaszczytnych odznaczeń dla wielu profesorów, świadczą o tym osoby odznaczone. W walce o pozytywny przełom widać winny udział wszyscy zwolennicy postępu w szkołach wyższych. Szczególna odpowiedzialność spada w tej sytuacji na członków przodującej partii klasy robotniczej — ZPR oraz na członków innych stronnictw demokratycznych“.

Inauguracja roku akademickiego

Na wszystkich wyższych uczelniach uroczystość rozpoczęto nowy rok akademicki. W uroczystościach brali udział poza studentami i gronem profesorów przedstawiciele władz, partii politycznych, związków zawodowych, Związku Samopomocy Chłopskiej, organizacji społecznych i młodzieżowych oraz przedownicy i racjonalizatorzy pracy.

Na inauguracji nowego roku akademickiego na Uniwersytecie Warszawskim przemówienie wygłosił minister oświaty, Stanisław Skrzeszewski.

Na zakończenie uroczystości przyjęto rezolucję, która m. in. głosi:

„U progu nowego roku pracy postanawiamy:

— wyrównać nasz krok — z krokiem człowieka, przedstawicieli polskich mas pracujących, torujących ludowi polskiemu drogę do socjalistycznej przyszłości;

— oddać wszystkie wysiłki zdolności i całą wiedzę w służbę pokojowemu budownictwu Polski Ludowej — w służbę światowemu frontowi obrońców pokoju:

— ustokrotnić naszą walkę o nowe oblicze nauki polskiej;

— zastrzeżyć czułość wobec wszelkich prób ideologicznej i politycznej penetracji w naszych szeregach ze strony imperializmu amerykańskiego i pozostających na jego służbie niedobitków wstecznictwa polskiego“.

Inauguracja nowego roku akademickiego w Szkole Głównej Planowania i Statystyki miała szczególnie uroczysty charakter. Wagę jej podkreśliło przybycie, entuzjastycznie witanych przez młodzież akademicką, członków Rady Państwa, wicemarszala Szwalbego i Kołodziej-skiego, przewodniczącego PKPG, wicepremiera Hilarego Minca, ministra oświaty — Skrzyszewskiego, min. Dietricha, wicemin. Krassowskiej, wiceprzewodniczącego PKPG — Jedrychowskiego, przedstawiciela KC PZPR dr Petruszewicza, przedstawicieli robotników warszawskich oraz wybitnych racjonalizatorów i przodowników pracy.

Szkola Główna Planowania i Statystyki — oświadczył rektor uczelni, prof. dr Nowiński — staje się szkołą w służbie planu sześciol-letniego w służbie budowania fundamentów socjalizmu.

Szczególnie ważny charakter uroczystości podkreślił również min. Skrzyszewski stwierdzając, że szkoła ta powstała na skutek osobistej inicjatywy wicepremiera Hilarego Minca. Do opracowania struktury i programu przyczynił się w wielkiej mierze min. Jedrychowski. Program i metody pracy nowej uczelni zostaną całkowicie oparte na pod-sawach marksizmu-leninizmu, na bogatym doświadczeniu szkolnictwa Związku Radzieckiego. W krótkim okresie czasu winna ona wykształ-cić czołową kadre planistów i ekonomistów, przyszłych organizatorów naszego gigantycznego planu sześciolletniego, winna stać się ośrodkiem naukowej myśli ekonomicznej, wywrzeć potężny wpływ na inne szkoły gospodarze, przyspieszyć proces przestawienia tych szkół na inne tory. Masy pracujące naszego kraju czekają z niecierpliwością, kiedy absol-wenci szkół wyższych staną w szeregach budowniczych socjalizmu, włą-czając swoje wysiłki do ich wysiłków.

Serdeczne pozdrowienia od robotników warszawskich złożył obec-nym profesorem i studentom, witany burzliwymi oklaskami robotnik budowlany, Antoni Olejniczak.

Przemawiał następnie przedstawiciel młodzieży Bogdan Gliński, ślubując, że młodzież cały swój wysiłek poświęci walce i pracy dla do-bra ludowej ojczyzny.

Po uroczystej immatrykulacji nowoprzyjętych studentów wykład inauguracyjny pt. „Linie rozwojowe gospodarki światowej” wygłosił prof. dr Oskar Lange.

Uroczystość zakończyła się odśpiewaniem przez obecnych hymnu młodzieżowego i Międzynarodówki.

Podobna uroczystość odbyła się w Oddziale Łódzkim Szkoły Głów-nej Planowania i Statystyki.

Festiwal sztuk rosyjskich i radzieckich

Festiwal Sztuk Rosyjskich i Radzieckich zapozna publiczność pol-ską ze zdobyczami dramaturgii radzieckiej. Festiwal ten zorganizowany przez Ministerstwo Kultury i Sztuki, trwać będzie od 1 października do 11 grudnia 1949 r.

Pierwsza faza festiwalu stanowić będą premiery sztuk rosyjskich lub radzieckich; 38 teatrów dramatycznych zgłosiło 45 premier w ra-mach festiwalu.

Drugi etap festiwalu konkursu odbędzie się w dniach od 19 listo-pada do 10 grudnia w Warszawie gdzie na świeżo odbudowanej scenie Teatru Narodowego wystawionych będzie 10 — 12 najlepszych i najle-piej zrealizowanych sztuk. Wyboru teatrów które zjadą do stolicy do-kona drogą zapoznania się z poziomem spektakli w terenie, specjalnie

powołany do życia sąd konkursowy. Zakończenie festiwalu połączone z wręczeniem licznych i cennych nagród, odbędzie się w niedzielę 11 grudnia

Udział w konkursie, na innych warunkach weźmie również 6 teatrów młodzieżowych i 6 teatrów Lalki i Aktora, 4 teatry muzyczne. W festiwalu wezmą nadto udział robotnicze zespoły świetlicowe w liczbie ok. 1000 oraz 300 zespołów świetlicowych Samopomocy Chłopskiej.

W okresie festiwalu stołecznego ujrzymy wyróżnione w osobnych eliminacjach 2 lub 3 zespoły świetlicowe.

W ocenach poszczególnych premier dokonane będzie wyodrębnienie dwu rodzajów sztuki: klasycznych i współczesnych. Dla każdego z tych rodzajów przewidzicie się odrębne nagrody.

Powołany został do życia komitet honorowy festiwalu pod przewodnictwem ministra kultury i sztuki, Stefana Dybowskiego.

Impreza będzie miała charakter ogólnopolski, masowy, zarówno przez liczbę uczestniczących teatrów zespołów aktorskich, jak i przez ilość widzów którzy na tych spektaklach pogłębią znajomość twórczości dramatycznej klasyków rosyjskich i współczesnych pisarzy radzieckich.

Ujrzymy prócz 17 sztuk klasycznych, około 40 sztuk współczesnych — w tej liczbie około 15 wystawionych będzie w Polsce po raz pierwszy

Z klasyków przypomnijmy sobie Czechowa („Wiśniowy sad“ i „Trzy siostry“), Gogola („Ożenek“), Ostrowskiego („Burza“).

W okresie festiwalu publiczność polska pozna dzieła twórcy socjalistycznego realizmu w literaturze radzieckiej, Maksyma Gorkiego: „Na dnie“ (Warszawa), „Jegor Bułyczow“ (Warszawa, Lublin), „Matka“ (Teatr Objazdowy), „Wassa Żeleznowa“ (Olsztyn), „Dzieci słońca“ (Poznań) i „Mieszczanie“ (Sosnowiec).

Z pisarzy współczesnych przypomnijmy sobie Rachmanowa („Okno w lesie“), Fadiejewa („Młoda Gwardia“), Korniejczuka („Makar Durbrawa“), Uspijńskiego („Przyjaciele“), Pietrowa („Wyspa pokoju“) i wreszcie, po raz pierwszy na naszych scenach, zobaczymy także sztuki, jak „W pewnym mieście“ i „Moskiewski charakter“ — Sofronowa, „Zielona ulica“ — Surowa, „Dwa obozy“ Jacobsona i inne.

Festiwal filmów radzieckich

W ramach Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej odbyło się uroczyste otwarcie II festiwalu filmów radzieckich.

W 40 miastach Polski, prawie 4 miliony widzów zapozna się w ciągu najbliższego miesiąca z czołowymi osiągnięciami kinematografii radzieckiej 6 nowych filmów z ZSRR, w tym słynne „Spotkanie na Łabie“ i „Bitwa Stalingradzka“ oraz kilkadziesiąt starszych filmów przewinie się na ekranach polskich w ramach festiwalu filmu radzieckiego, który trwać będzie od 7 października do 7 listopada

Z nowych filmów ujrzymy, poza wspomnianymi wyżej, dramat z życia uczonych radzieckich w wersji polskiej pt. „Sąd Honorowy“ oraz trzy filmy biograficzne: „Akademik Pawłow“, „Iwan Mieczurin“ i „Włodzimierz Lenin“. Filmy te oraz kilka dawniejszych jak „Pieśń Tajgi“, „Trzeci szturm“, „Opowieść o prawdziwym człowieku“ i inne wyświetlane będą po trzy dni w dwóch kinach festiwalowych w Warszawie „Paladium“ i „1. Maja“. Ponadto w Polsce ujrzymy wyświetla-

ne już w Polsce filmy radzieckie, jak „15-letni kapitan“, „Nowe poko-
lenie“, „Młodzi idą“ i inne.

Po raz pierwszy zorganizowane zostaną w kinach publiczne dysku-
sje. Film „Spotkanie na Łabie“ omawiany będzie z przodownikami pra-
cy, podczas gdy „Sąd Honorowy“ będzie przedmiotem dyskusji mło-
dzieży akademickiej, w której weźmie udział również senat akademi-
cki. W szkołach rozpisane zostaną konkursy na temat wrażeń z filmów ra-
dzieckich

Poza kinami festiwalowymi, w pozostałych kinach wyświetlane
będą również filmy radzieckie i krajów demokracji ludowych. Widz
polski będzie mógł w ten sposób zapoznać się retrospektywnie z rozwo-
jem kinematografii radzieckiej. Ze starszych filmów warto wymienić
tu mniej znane, jak „Aktorka“, „Ojcowie i dzieci“, „Panna bez posa-
gu“, „Pewna noc“, „Kwiat miłości“, „Na granicy“, „Podrzutek“,
„Zaklęta naręczona“. Repertuar filmowy został ułożony według wzoru:
filmy historyczne, rozrywkowo-sportowe, wojenne. W kinach pozafesti-
walowych filmy zmieniane będą co 7 dni.

Wystawa książki radzieckiej

Dnia 10 października br. w reprezentacyjnej księgarni Spółdzielni
Wydawniczej „Książka i Wiedza“ przy ul. Nowy Świat Nr 49 otwarta
została wystawa książki radzieckiej, ilustrująca bogactwo oraz wysoki
poziom dorobku literackiego ZSRR.

Na otwarcie wystawy przybyli: wiceminister kultury i sztuki W.
Sokorski, prezydent m. stol. Warszawy Tolwiński oraz liczni przedsta-
wicieli stołecznego świata wydawniczego, literackiego i naukowego.

Konkurs na pieśń solową do tekstów Aleksandra Puszkina

Komitet Uczczenia 150 rocznicy urodzin Aleksandra Puszkina wraz
ze Zw. Kompozytorów Polskich rozpiął konkurs zamknięty na pieśń
solową z towarzyszeniem fortepianu lub kilku dowolnie obranych in-
strumentów do polskiego tłumaczenia tekstu A. Puszkina.

Do udziału w konkursie zaproszono najwybitniejszych polskich
kompozytorów.

Stulecie katedry geografii w Krakowie

Ku uczczeniu stulecia katedry geografii na Uniwersytecie Jagiel-
lońskim, jednej z pierwszych na świecie, Polskie Towarzystwo Geogra-
ficzne organizuje specjalną uroczystość połączoną z odsłonięciem tab-
licy pamiątkowej ku czci profesorów geografii U. J. Smoleńskiego i Or-
mickiego, którzy zginęli w niemieckich obozach koncentracyjnych.

Ze względu na dużą rolę geografii w planowaniu życia gospodar-
czego i społecznego, jej rozległość badań, inspirowanie badań podróźni-
czych, wszczepianie myśli krajoznawczej — Polskie Towarzystwo Geo-
graficzne organizuje w ramach uroczystości przegląd dorobku nauko-
wego geografii krakowskiej, połączony z wystawą prac oraz analizą do-
rodku podróźniczego. Prócz tego będzie organizowana wystawa modeli
plastycznych.

Zgon prof. Jana Kochanowskiego

Zmarł, przeżywszy lat 79, wybitny historyk prof. Jan K. Kocha-
nowski, b. prezes Tow. Nauk. Warszawskiego, b. profesor Uniwersytetu

Warszawskiego, doktor h. c. uniwersytetu w Padwie, autor licznych prac naukowych.

Pogrzeb prof. J. K. Kochanowskiego odbył się w dniu 9 ub. m. w Cieladzu k. Rawy Mazowieckiej.

Student polscy na studiach w ZSRR

W dniach 24, 25 i 26 września przybyli do Moskwy studenci polscy, którzy uczęszczać będą do wyższych uczelni w ZSRR. Przybyłych powitali przedstawiciele Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego ZSRR oraz ambasady RP w Moskwie.

Przeważająca większość przybyłych — to synowie robotników i chłopów. Są to przyszli inżynierowie, konstruktorzy, mechanizatorzy rolnictwa, ekonomiści, specjaliści planowania, agronomowie, chemicy, historycy, fizjodzy itd.

Władze radzieckie zaopiekowały się serdecznie naszymi studentami.

Wszyscy studenci polscy otrzymali możliwość wyboru uczelni i wydziałów, jakie im najbardziej odpowiadają.

Uczni polscy na uroczystościach ku czci prof. Pawłowa

W związku z uroczystościami jubileuszowymi ku czci prof. Pawłowa w stuletnią rocznicę jego urodzin przebywają w ZSRR wśród innych gości uczni polscy Jerzy Konarski i Bolesław Skarżyński.

Zwraca uwagę, że w obchodach wzięło udział tysiące pracowników umysłowych i przedstawiciele społeczeństwa radzieckiego. Takie zainteresowanie mas ludowych dla skomplikowanych prac naukowych jest nie do pomyślenia w krajach kapitalistycznych.

Powrót delegacji polskiej ze zjazdu prawników czecosłowackich

Do Warszawy powrócili z Pragi przedstawiciele delegacji polskiej, poseł Jodłowski i pik Muszkat, którzy brali udział w zjeździe prawników czecosłowackich.

Zjazd ten był wielką demonstracją międzynarodowej solidarności postępowych prawników, walczących na całym świecie o pokój. W zjeździe uczestniczyli przedstawiciele kilkunastu państw m. in. ZSRR, Polski, Węgier, Rumunii, Francji, Szwajcarii, W. Brytanii, Włoch, Albanii, Wolnej Grecji i Hiszpanii Republikańskiej.

Wystawa prac młodzieży szkół polskich w Pradze

W gmachu muzeum przemysłowego w Pradze została otwarta wystawa prac młodzieży szkół polskich, obejmująca około 2500 eksponatów.

Kurs języka polskiego dla Bułgarów

W dniu 24 września br. w lokalu czytelnicy polskiej w Sofii odbyło się uroczyste zakończenie kursu wstępnego języka polskiego. Kurs miał na celu dać początkowe wiadomości o języku i o życiu współczesnej Polski grupie studentów bułgarskich, wyjeżdżających na studia i specjalizację do Polski.

Muzyka polska w Holandii

W ciągu ostatniego półrocza dano się zauważyć w Holandii znaczne wzmoczenie zainteresowania współczesną muzyką polską. Tak np. w programach trzech głównych orkiestr symfonicznych, tj. radia holenderskiego (Hilversum), orkiestry haskiej oraz Filharmonii w Utrechcie, wykonano następujące utwory: Morskie Oko, Palestra — Małą Uwerturę, Nokturn i Serenadę, Bacewiczówny — Uwerturę, Janiewiczza — Panufnika — Divertimento.

Audycje puszkłnowskie w Polskim Radio

Trzydzieści cztery audycje nadały dotychczas od początku trwania roku jubileuszowego ku czci Aleksandra Puszkina obie warszawskie radiostacje. W programie Warszawy I znalazło się 25 audycji, Warszawy II zaś 17.

Audycje obejmowały przekłady utworów Puszkina oraz szereg audycji literackich, poświęconych życiu i twórczości wielkiego poety. Autorami felietonów byli m. in. L. Gomolicki, L. Kruczkowski i T. Kuśniak.

Ponadto w programie znalazły się słuchowiska radiowe oparte na sztuce J. Iwaszkiewicza „Maskarada“, wyjątki powieści J. Tytlanowa „Puszkina“, a także transmisja przebiegu uroczystej akademii ku czci poety, która zainauguowała w Polsce rok jubileuszowy.

Książka radziecka w polskich przekładach

Według danych ogłoszonych w nr 1 Biuletynu Biblioteki Centralnej Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, w okresie pięćdziesięciu lat do dnia 1 lipca br., ukazało się w Polsce ogółem 259 pozycji literatury radzieckiej o łącznym nakładzie 4 699 610 egzemplarzy.

Spółród instytucji wydawniczych Spółdz. Wyd. „Książka i Wiedza“ wydała 106 pozycji o nakładzie 2 728 310 egz., Spółdz. Wyd. „Czytelnik“ — 32 pozycje o nakładzie 677 300 egz., Spółdz. Wyd. Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej „Współpraca“ 23 poz. o nakładzie 231 600 egz., „Prasa Wojskowa“ wydała 23 poz. o nakładzie 217 200 egz. itd.

W tematyce przekładów pierwsze miejsce zajmuje literatura piękna (przed wszystkim powieść) — 124 pozycje. Następne miejsce przypada na literaturę polityczną — 77 pozycji. Dział nauk przyrodniczych i matematyki zawiera 24 pozycje, nauki stosowane (technika, przemysł, rolnictwo itd.) — 16 pozycji itd.

Wybitny pisarz duński w Polsce

Przybył do Polski na dłuższy pobyt wybitny duński pisarz postępowy Hilmar Wulff, autor głośnej powieści „Droga do życia“, znanej czytelnikowi polskiemu z wydawnictw Klubu Literackiego „Odrodzenia“.

Wulff bawił już w Polsce w ub. roku jako członek delegacji na Kongres Intelektualistów we Wrocławiu.

Obecnie pisarz duński nosi się z zamiarem napisania książki o nowej Polsce, będzie też pisał reportaże z Polski do dziennika kopenhaskiego „Land og Folk“.

Po krótkim pobycie na Wybrzeżu i w Warszawie Hilmar Wulff udał się do Zakopanego.

Znakomity bas murzyński przybył do Polski

W dniu 19 października br. przybył do Polski znakomity bas murzyński Kenneth Spencer, aktywny postępowy działacz społeczny, członek Prezydium Komitetu Murzyńskiego do spraw sztuki oraz Kongresu Praw Człowieka.

Repertuar artysty jest bardzo obszerny. Obejmuje arle operowe, ludowe pieśni murzyńskie, pieśni rosyjskie, francuskie, chińskie i inne. W Polsce Spencer wystąpił w szeregu koncertów specjalnych dla świata pracy i publicznych, kolejno w Katowicach, Wrocławiu, Poznaniu, Gdańsku i Warszawie.

Na rynku wydawniczym w ZSRR

Zapowiedź ukazania się w najbliższym czasie II wydania Wielkiej Encyklopedii Radzieckiej wywołała wielkie zainteresowanie wśród szerokich rzesz społeczeństwa radzieckiego. Aczkolwiek II wydanie encyklopedii ukaże się w wielkim nakładzie 300 000 egz., przedpłata na nią wyczerpana została w Moskwie w ciągu kilku dni.

Jeszcze w ciągu br. ukazą się trzy pierwsze tomy encyklopedii, zawierające prace i artykuły 1200 autorów.

★

Utwory znanego pisarza radzieckiego M. Ostrowskiego wydane zostały w ZSKR w nakładzie 5 763 000 egzemplarzy. M. in powieść jego „Jak hartowała się stal“ wydana była 182 razy, w tym 84 razy w języku rosyjskim i 98 razy w językach innych narodów Związku Radzieckiego. Ogólny nakład tej książki wyniósł 3 350 000 egzemplarzy.

KRONIKA ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH I ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH

Uchwała Związku Nauczycielstwa Polskiego w sprawie Międzynarodowego Dnia Walki o Pokój

W związku z Dniem Pokoju Związek Nauczycielstwa Polskiego jednomyślnie uchwalił apel do 112 000 nauczycieli i pracowników oświatowych w Polsce, w którym m. in. czytamy:

„Zaznaczamy najściślejszą łączność i solidarność z siłami postępu i pokoju którym przewodzi Związek Radziecki.

Koleżanki i Koledzy! — z każdej szkoły polskiej uczynimy placówkę walki o pokój. Całą młodzież polską uświadamiamy, gdzie są główne źródła sił twórczych, sił pokojowych, a gdzie siedliska podżegaczy i mściwców.

Każdemu młodemu Polakowi wskażemy jasną drogę w służbie postępu i pokoju na świecie. Całą młodzież polską wprowadzimy w szeregi walczących o pokój, w szeregi budowniczych jego trwałych fundamentów. Narzucimy podżegaczom wojennym naszą wolę pokoju“.

Wyjaśnienie CRZZ o korzystaniu z legitymacji członkowskich

Wydział Organizacyjny Centralnej Rady Związków Zawodowych wyjaśnia, że pracownik może być członkiem tylko jednego związku zrzeszającego pracowników tej branży, w której praca najemna związkowca jest podstawą jego egzystencji i pokrywa się z największą ilością godzin-dniówek poświęconych tej pracy. Posiadanie dwóch lub więcej legitymacji jest niedopuszczalne.

Niedopuszczalne jest również wypożyczanie legitymacji osobom obcym dla celów spekulacyjnych. Winni zostaną pociągnięci do odpowiedzialności karnej Związkowiec może w uzasadnionych wypadkach zlecić nabywanie pewnych artykułów na legitymację związkową wyłącznie członkowi swej rodziny.

Ważne są jedynie legitymacje związkowe oprawione w płótno koloru granatowego albo czerwonego z emblematem CRZZ na okładce. Zasada ta nie dotyczy jedynie członków Związku Zawodowego Dziennikarzy RP i Związku Zawodowego Pracowników Rolnych, którym zezwolono na posługiwanie się legitymacjami starego typu. W legitymac-

jach nie wolno dokonywać jakichkolwiek wpisów rejestracyjnych o po-
braniu towarów itp.

Wszelkie zapisy mogą wprowadzać tylko i wyłącznie odpowiednie
władze związkowe.

Legitymacje związkowe, w których brak pokwitowania odpowied-
nim znacznikiem związkowym z opłaconych składek za ostatnie trzy mie-
siące są nieważne.

Uchwała kobiet — górniczek

Ogólnopolska narada aktywu kobiecego przemysłu węglowego
w Sosnowcu po szczegółowej dyskusji uchwaliła rezolucję, w której ko-
biety-aktywistki Związku Zawodowego Górników zobowiązują się zmo-
bilizować kobiety zatrudnione w przemyśle węglowym do pełnej reali-
zacji uchwał plenum CRZZ i plenum Zarządu Głównego ZZG, aby przy-
czynić się do przedterminowego wykonania planów wydobywania, do
zwiększenia dyscypliny pracy, do dalszego rozwoju współzawodnictwa
pracy Kobiety nadto zobowiązują się oddziaływać na robotników —
swych mężów, synów i braci — aby zwiększyli wysiłki w kierunku wy-
konania planu, zmniejszenia absencji i stworzenia warunków dla reali-
zacji zobowiązań górniczych Kobiety zatrudnione w górnictwie zobo-
wiązują się ponadto brać czynny udział w stałych komitetach obroń-
ców pokoju.

Na zakończenie obrad z okazji „Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni
Polsko-Radzieckiej“ i zbliżającej się rocznicy Rewolucji Listopadowej
uczestniczki narady przesłały kobietom radzieckim gorące, proletariackie
podziękowania a do Organizacji Narodów Zjednoczonych wysłały w imie-
niu 27 000 kobiet-górniczek — gorący protest przeciwko skazaniu na
śmierć zasłużonej działaczki demokratycznego ruchu kobiecego w Gre-
cji — Katarzyny Talaghan.

Doniosła uchwała Inżynierów i techników w Łodzi

W Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników Przemysłu Włókiennic-
zego w Łodzi odbyło się zebranie inżynierów i techników sekcji tkac-
kiej Stowarzyszenia poświęcone omówieniu roli inteligencji technicznej
w walce o utrwalenie pokoju. Zgromadzenie uchwaliło rezolucję, w któ-
rej stwierdza m. in:

„W odpowiedzi na zakusy imperialistów anglo-amerykańskich, in-
żynierowie i technicy tkaccy postanawiają wzmocnić siły międzynaro-
dowego obozu pokoju przez przyczynienie się swą pracą do przedtermi-
nowego wykonania planu rocznego i planu trzyletniego. W tym celu
aparatus techniczny fabryk włókienniczych podnieśli wydajność pracy
w dziedzinie jakości i ilości produkcji przez masowe przystępowanie do
indywidualnego współzawodnictwa pracy między inteligencją techniczną“.

W związku z powyższą uchwałą, wszyscy obecni inżynierowie
i technicy podpisali deklarację o przystąpieniu do współzawodnictwa
pracy.

Przed krajowym zjazdem Związku Pracowników Poczt i Telekomunikacji.

Jak wynika ze sprawozdania Związku Zaw. Pracowników Poczty
i Telekomunikacji roczny plan oszczędnościowy na dzień 2 października
został wykonany całkowicie przez okręgi: Szczecin, Wrocław, Katowice,

Gdańsk, Lublin, Poznań i Warszawę. Warszawa przekroczyła już plan o 6 623 tys. zł., Gdańsk zaś podjął dodatkowe zobowiązanie zaoszczędzenia do końca roku 21 milionów złotych.

W uchwalonej na zakończenie obrad rezolucji położono nacisk na dalsze wzmoczenie współzawodnictwa pracy we wszystkich placówkach służby pocztowo-telekomunikacyjnej, zwiększenie zainteresowania mas pracowniczych racjonalizatorstwem i nowatorstwem, podniesieniem dyscypliny i wpojeniem w członków socjalistycznego stosunku do pracy. Nadto postanowiono wzmocnić walkę z wszelkimi objawami symulacji, sabotażu i dywersji.

Z zjazdu Związku Transportowców w Warszawie

W dniu 9 października odbył się zjazd delegatów Warszawskiego Okręgu Związku Zawodowego Transportowców. Współzawodnictwo pracy obejmuje obecnie 58% ogółu transportowców zatrudnionych w okręgu, podczas gdy jeszcze w 1948 r. współzawodniczyło tylko 18% ogółnej liczby pracowników. Dzięki współzawodnictwu zaoszczędzono 4 860 840 zł.

Wpłynęło ostatnio 31 pomysłów, ulepszeń i wynalazków, z czego 18 zastosowano. Wprowadzenie tych usprawnień przyczyniło się do uzyskania 1 814 400 zł oszczędności. Równocześnie znacznie wzrosła liczba aktywnych członków Związku.

Po ożywionej dyskusji na zjeździe, w której poddano krytyce istniejące niedociągnięcia i wytyczono zadania na przyszłość, zebrani wybrali nowy zarząd okręgu.

Okolo 600 000 osób skorzysta z wczasów w 1950 roku

W CRZZ odbyła się konferencja, poświęcona zagadnieniem wczasów pracowniczych.

Na konferencji zaznajomiono zebranych z planem organizacyjnym na rok 1950.

W roku 1950 FWP projektuje wydanie okolo 600 000 skierowań na wczasy. Stosunkowo najwięcej skierowań na wczasy otrzymują w roku 1950 Związki Zawodowe Górników — 46 000, Metalowców — 38 000 i Budowlanych — 30 000.

W dyskusji podkreślono potrzebę równomiernego rozłożenia urlopów na okres całego roku oraz konieczność większego zainteresowania poszczególnych związków wczasami młodzieżowymi.

Wymiana doświadczeń szkoleniowych związków zawodowych w Polsce, Czechosłowacji i na Węgrzech

Centralna Szkoła Związków Zawodowych w Łodzi, poza kontaktami ze szkolnictwem związkowym w Związku Radzieckim, nawiązała ostatnio ścisłą łączność ze szkolnictwem tego rodzaju w Czechosłowacji i na Węgrzech.

Dla omówienia warunków wzajemnej wymiany doświadczeń w tej dziedzinie odwiedziła Centralną Szkołę Zw. Zaw. w Łodzi delegacja Czechosłowackiej Centrali Zw. Zaw. (URO).

Jednocześnie Centralna Szkoła Zw. Zaw. otrzymała list od lektorów szkoły związkowej w Budapeszcie, deklarujący gotowość nawiązania ścisłych stosunków i wymiany doświadczeń w dziedzinie wychowania i oświaty robotniczej.

Przodownice społeczne do Światowej Demokratycznej Federacji Kobiet

Zwołana do Warszawy Krajowa Narada Przodownic Społecznych Ligi Kobiet reprezentująca 40 000 działaczek na zakończenie obrad wybrała do p. Eugenii Cotton, przewodniczącej Światowej Demokratycznej Federacji Kobiet, depeszę treści następującej:

„Nasza walka o pokój, to przede wszystkim twórcza, wydajna praca pokojowa. Mamy głębokie przeświadczenie, że wraz z wielomilionowym frontem pokoju ze Związkiem Radzieckim na czele, wygramy sprawiedliwą walkę o pokój na całym świecie“.

W przededniu połączenia Polskiego Związku Zachodniego i Ligi Morskiej

W dniach 30 i 31 października br. na Kongresie Zjednoczeniowym w Szczecinie nastąpi połączenie Polskiego Związku Zachodniego i Ligi Morskiej.

W związku z powyższym odbyła się w Warszawie Krajowa Narada Działaczy PZZ i LM, która zgromadziła 180 delegatów obu organizacji.

Podczas narady dokonano krytycznej oceny dotychczasowej działalności obu organizacji, podsumowano ich osiągnięcia i wytyczono podstawy ideowe przyszłej, nowej organizacji.

Konferencję zajął przewodniczący rady naczelnej PZZ, wicemarszałek Barcikowski, dokonując krótkiego przeglądu dorobku łączących się organizacji. Przechodząc do problemów, związanych z przyszłym połączeniem, ob. marszałek podkreślił, że „prowadzona dotąd współpraca Polskiego Związku Zachodniego z Ligą Morską w związku z planem sześcioletnim wymaga znacznego rozszerzenia i pogłębienia. Wielkiego znaczenia nabiera przede wszystkim dalsze mobilizowanie i aktywniejszych rzesz społeczeństwa wokół zagadnień morskich, zacieśnienie współpracy między społeczeństwem a naszą Marynarką Wojenną, strażniczką pokojowej pracy wybrzeża i kraju, współdziałania w budzeniu czujności narodu wobec faszyzmu niemieckiego“.

W dalszym ciągu obrad zasadniczy referat wygłosił ob. Bogusz na temat zjednoczenia PZZ i LM, dokonując oceny dotychczasowego dorobku obu organizacji oraz określając zadania programowe zjednoczonej organizacji.

W przeprowadzonej po referacie dyskusji wszyscy bez wyjątku mówcy wyrazili swe głębokie zadowolenie z mającego nastąpić połączenia Polskiego Związku Zachodniego i Ligi Morskiej, podkreślając że fakt ten pozwoli wzmocnić aktywność członków łączących się organizacji, stawiając przed nimi nowe i dostosowane do nowych potrzeb Polski Ludowej cele.

Ożywiona i wyczerpująca dyskusja wniosła wiele cennego materiału do ostatecznego wytyczenia ram i programu nowej organizacji.

13 szpitali PCK przekazano Ministerstwu Zdrowia

Rok 1948 przyniósł zasadniczy zwrot w działalności Polskiego Czerwonego Krzyża. W oparciu o zasady deklaracji Ideowo-programowej z dnia 21 października 1947 przeszedł on z systemu prowadzenia nieskoordynowanych doraźnych akcji okresu powojennego na planową działalność okresu pokoju i nawiązał ścisłą współpracę z czynnikami państwowymi dla ustalenia zakresu własnej działalności.

Otdąd PCK staje się społecznym ramieniem państwowej służby zdrowia i skupia swe wysiłki na rozbudowie sieci stacji pogotowia ratunkowego, oraz akcji krwiodawstwa. Prowadzi również szeroko zakrojoną akcją oświaty sanitarnej i sanitarnego szkolenia. jak również bierze udział w walce z chorobami społecznymi, a na odcinku opieki społecznej przygotowuje się do tworzenia pogotowia na wypadek klęsk żywiołowych.

W związku ze skupieniem całej akcji lecznictwa zamkniętego w państwowej służbie zdrowia Polski Czerwony Krzyż przekazał Ministerstwu Zdrowia w czasie od kwietnia 1948 do września 1949 r. — 13 szpitali z oddziałami wewnętrznymi, chirurgicznymi położniczo-ginekologicznymi, okulistyczno-laryngologicznymi, dziecięcymi, dentystycznymi, neurologicznymi, zakaźnymi i skórno-wenerycznymi, o łącznej ilości 1877 łóżek szpitalnych i łącznej symbolicznej wartości samych urządzeń szpitali w sumie 242 181 3372 zł, dając tym samym poważny wkład w rozbudowę sieci zakładów lecznictwa zamkniętego w Polsce Ludowej.

Młodzież robotniczo-chłopska zdobywa wiedzę w szkołach TPD

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci na Pomorzu w stałej trosce o dzieci robotniczo-chłopskie w bieżącym roku szczerze rozszerzyło swą działalność uruchamiając nowe szkoły i dalsze ośrodki wychowawcze.

W dniu 1 września br. rozpoczęły swą działalność nowo utworzone 4 szkoły ogólnokształcące w Bydgoszczy, Toruniu, Włocławku i Grudziądzu z liczbą 1600 uczniów i uczenie. Powstało również trzyletnie Liceum Pedagogiczne we Włocławku dla 65 absolwentów oraz trzyletnie liceum dla 170 wychowawczyń przedszkoli TPD.

W roku 1949/50 TPD rozszerzy również swą działalność na wsi, szczególnie w okresie letnim, tworząc dalsze dziecińce i żłobki.

W roku bieżącym z kolonii i półkolonii, dziecińców i żłobków TPD skorzystało łącznie 10 500 dzieci z województwa pomorskiego. Na koloniach przebywało również 80 dzieci robotników polskich zza granicy. Personel wychowawczy na koloniach stanowiło 340 wychowawców.

Obrazy dyrektorów i wicedyrektorów okręgu Towarzystwa Przyjaciół Dzieci

W sali Wojewódzkiej Rady Narodowej w Łodzi odbyła się trzydniowa ogólnopolska konferencja dyrektorów i wicedyrektorów okręgów TPD. Pierwszy dzień obrad poświęcony został omówieniu działalności okręgu łódzkiego TPD.

Okręg łódzki TPD liczy obecnie 14 oddziałów powiatowych i 5 gromadzkich. TPD w woj. łódzkim rozporządza 104 placówkami, z których większość stanowią przedszkola. W ubiegłym okresie akcji kolonijalnej zorganizowano 30 kolonii, 16 półkolonii, 177 dziecińców i 7 żłobków sezonowych. Z kolonii skorzystało ok. 10 000 dzieci.

Omawiano sprawy związane ze szkolnictwem TPD, wskazując na szybki rozwój ilości szkół TPD z 9 istniejących w woj. łódzkim obecnie szkół podstawowych i liceów, 7 powstało w bieżącym roku szkolnym. Do 57 przedszkoli uczęszcza ponad 4 000 dzieci. Działające przy placówkach TPD świetlice cieszą się wzrastającą stale frekwencją dzieci i młodzieży.

W dyskusji poruszono przede wszystkim zagadnienie wynikające z niezakończzonego jeszcze procesu łączenia się terenowych ogniw RTPD i ChTPD.

Podsumowania dyskusji dokonał przedstawiciel Zarządu Głównego TPD ob. pos. Kisiel, wskazując, iż olbrzymie zadanie TPD wychowania nowego człowieka w duchu uhlłowania demokracji i postępu wymaga od działaczy TPD wyteżonej pracy na powierzonych im odcinkach.

TPD zorganizowało w bieżącym roku akcję letnią pod hasłem uprzystępnienia wczasów kolonialnych jak największej liczbie dzieci robotniczych i chłopskich. W okresie wakacyjnym TPD urządziło 2 000 dziecińców oraz 500 kolonii i półkolonii. Z wczasów letnich skorzystało ponad 150 000 dzieci. Ponadto TPD zorganizowało w lecie br wiele wycieczek dzieci wiejskich do miast i ośrodków przemysłowych.

TPD zwraca wielką wagę na rozwój świetlic szkolnych, jak i międzyszkolnych. Działalność świetlic oparta jest na twórczej i aktywnej pracy dziecka, uwzględniającej jego zainteresowania i upodobania.

W ubiegłym roku szkolnym poważnie wzrosła sieć placówek szkolnych TPD. W roku szkolnym 1949/50 TPD będzie rozporządzało 97 szkołami podstawowymi i rozwojowymi, 16 szkołami jedenastoletnimi oraz 22 liceami pedagogicznymi. Z nauki w szkołach TPD korzystać będzie ok. 48 000 uczniów i uczenie.

Na czoło zagadnień poruszonych w dyskusji wysunięto sprawę przygotowania kadr wychowawców dla kolonii letnich i powiększenia sił pedagogicznych w szkolnictwie.

W ostatnim dniu obrad wzięli udział w naradach wiceprezesi Zarządu Głównego TPD: Eustachy Kuroczko i Teodor Kaczyński.

Dalsze usprawnienie pracy kół gromadzkich przewiduje plan ZSCh na rok 1950

W Zarządzie Głównym ZSCh w Warszawie odbyła się konferencja prezesów, sekretarzy oraz kierowników organizacyjnych i wydziałów rolnych wojewódzkich zarządów Związku. Głównym tematem konferencji było omówienie wytycznych planu pracy ZSCh na 1950 rok.

Wytyczne planu pracy Związku Samopomocy Chłopskiej na 1950 rok przewidują m.in., zgodnie z uchwałą III krajowego Kongresu ZSCh, iż działalność organizacji pójdzie przede wszystkim w kierunku dalszego uaktywnienia zarządów kół gromadzkich ZSCh.

Plan pracy przewiduje ponadto usprawnienie działalności gminnych i powiatowych zarządów ZSCh oraz wzmoczenie pracy wśród kobiet i młodzieży wiejskiej, specjalnie na odcinku upowszechnienia kultury, oświaty i sportu na wsi.

Kurs dla kierowników świetlic wiejskich

W Malkowie pow. sieradzkiego uruchomiony został jednomiesięczny kurs dla kierowników świetlic gminnych i gromadzkich. W kursie wzięło udział 50 osób, z czego połowę stanowią kobiety.

Po ukończeniu kursu uczestnicy obejmą pracę we wzorowych świetlicach wiejskich w woj. łódzkim.

Młodzież polska łączy się w walce o pokój

Krajowa narada Młodych Patriotów w Warszawie

Stolica Polski, inaugurując Międzynarodowy Dzień Walki o Pokój, odświętnie udekorowana i ożywiona — oddała pierwszeństwo młodzieży w wielkiej manifestacji pokojowej.

Głos młodych patriotów — bojowników pokoju, zabrzmiał donośnie na wielkiej naradzie krajowej i na imponujących zgromadzeniach w wyższych uczelniach, na których — w imię hasła: „Nauka w walce o pokój i pokój, połączono rozpoczęcie nowego roku akademickiego z międzynarodową akcją pokoju“.

Na Krajową Konferencję Młodych Patriotów — Bojowników o Pokój, przybyli setki przedstawicieli młodzieży z całego kraju, reprezentujących młodzież zorganizowaną w przodującej organizacji młodego pokolenia — ZMP, młodzież z SP, ZHP, z ugrupowań katolickich, przedstawiciele studentów wyższych uczelni, ZAMP, młodzieżowych przodowników pracy i racjonalizatorów produkcji.

Obok oficerów i żołnierzy Wojska Polskiego zasiadli młodzi naukowcy i junacy „Służby Polsce“. Wśród młodych górników i hutników — młodzi księża. Przybyli oni ze wszystkich zakątków kraju, aby radzić nad wspólną sprawą pokoju w myśl hasła, zdobiących salę obrad:

„Cała młodzież polska jednoczy się w walce o pokój i w pracę dla Ojczyzny!“ — Młodzieży! Łącz się w walce o trwały pokój, demokrację, niezależność narodową wszystkich ludów, o lepszą przyszłość!“ Skrzydła nad nimi rozciągał biały gołąb — symbol pokoju.

Na naradę przybyli jako przedstawiciele Polskiego Komitetu Obróńców Pokoju — ministrowie Rapacki i Matuszewski oraz członkowie władz naczelnych ZMP, FPOS i ZAMP oraz komendant główny „Służby Polsce“ i przewodniczący ZHP.

Przybyli również przedstawiciele młodzieży zagranicznej, delegacja bohaterskiego Komsomołu oraz delegacje młodzieży Rumunii, Czechosłowacji, Węgier, Włoch i Indii, Malajów i Argentyny, Iranu i Francji oraz Wolnej Młodzieży Niemieckiej. Obrady zagałi prezes rady naczelnej ZMP Stefan Ignar, poczem przemówił imieniem Polskiego Komitetu Obróńców Pokoju — min. Rapacki.

W imieniu Światowej Federacji Młodzieży Demokratycznej, przekazała Konferencji gorące i bojowe pozdrowienie Frances Damon — wiceprzewodnicząca SFMD, działaczka demokratycznego ruchu młodzieży amerykańskiej.

Następnie przemawiał przewodniczący delegacji radzieckiej — sekretarz CK Komsomołu Aleksander Szelepin.

Po długotrwałej owacji na cześć przyjaźni narodu polskiego z narodami Związku Radzieckiego na cześć Komsomołu i bohaterskiej młodzieży radzieckiej, na cześć WKP(b) i Generalissimusa Józefa Stalina, zebrani odśpiewali „Międzynarodówkę“.

W imieniu młodzieży Malajów i młodzieży państw kolonialnych przemawiał Hong Beo Lim, po czym zabrał głos przewodniczący Zarządu Głównego ZMP — Władysław Matwin:

„W walce o losy świata, jaka się toczy między podpalaczami wojennymi a bojownikami pokoju, ogromną rolę — mówię — ma do odegrania młodzież Dlatego też jednocząc się w walce o pokój młodzi Polacy winni oddać wszystkie swoje siły w pracę dla Ojczyzny“.

Przodujące miejsce wśród naszej młodzieży zajęte młodzież ze-tempowska, która dowiodła, że zdolna jest do wielkiej pracy, że potrafi podnieść na coraz to wyższy poziom swoją rolę wielkiego organizatora młodzieży Ale obok młodzieży ZMP są jeszcze znaczne grupy niezorganizowanych M. in. są grupy młodzieży katolickiej, które stoją jeszcze na uboczu żywego nurtu życia społecznego naszego kraju. Walka o pokój,

którą prowadzi nasz naród wspólnie z innymi narodami, wymaga, aby cała polska młodzież zjednoczyła wszystkie swoje siły do tej walki.

W naszym kraju walczyć o pokój, tzn. przede wszystkim umacniać siły naszego państwa. Walka o pokój — to jest walka o przedterminowe wykonanie planów gospodarczych, o ponadplanowe oszczędności, o szeroki rozwój współzawodnictwa pracy.

Nam, młodym — kończy przemówienie Matwin — przypada w udziale ciężka ale zaszczytna rola: dla dobra naszego i przyszłych pokoleń musimy okiełzać podżegaczy wojennych i obronić świat przed katastrofą. Prawda jest po naszej stronie. Siły naszego wielkiego frontu bez przerwy rosną. Dlatego też bez lęku patrzymy w przyszłość“.

Inne powitania

Następnie witali konferencję przedstawiciele zagranicznych organizacji młodzieżowych: przedstawiciel Czechosłowackiego Związku Młodzieży Demokratycznej — Zavodsky, przedstawiciel młodzieży włoskiej — Rossi, przedstawiciel postępowych katolików Argentyny — Julio Argentino Mendes oraz reprezentant młodzieży francuskiej — Jean Smotkovitch

W imieniu Wojska Polskiego zabrał głos podchorąży Oficerskiej Szkoły Marynarki Wojennej — Marek Roman.

Reprezentanci młodzieży wiejskiej mówili o swej codziennej pracy, o swoich osiągnięciach i zamiarach, zapewniając konferencję w imieniu kolegów z wszystkich wiosek kraju o pragnieniu poświęcenia wszystkich sił w obronie pokoju.

Dyskusję podsumował przewodniczący ZG ZMP — ob. Władysław Matwin podkreślając, że konferencja osiągnęła swój cel i zmobilizowała całą młodzież polską bez względu na przynależność organizacyjną, młodzież wierzącą i niewierzącą do dalszej, skutecznej walki o utrwalenie pokoju.

Z ubolewaniem ob. Matwin podaje do wiadomości zebranych, że 20 młodych księży-delegatów nie mogło wziąć udziału w konferencji wobec zakazu wydanego przez wyższą hierarchię kościelną.

Po zakończeniu obrad uczestnicy konferencji uformowali pochód, który skierował się w kierunku Rynku Mariensztackiego, aby włączyć się do ogólnowarszawskiej manifestacji pokojowej.

Młodzi Patriotci, Bojownicy Pokoju, do Prezydenta RP

Krajowa Konferencja Młodych Patriotów-Bojowników Pokoju wystosowała list do Prezydenta RP, w którym m. in. czytamy:

Obywatelu Prezydencie!

My, uczestnicy Krajowej Konferencji Młodych Patriotów-Bojowników Pokoju, zwracamy się do Ciebie, najwyższy Gospodarzu naszej Ojczyzny.

Wśród nas są młodzi zetempowcy.

Wraz z zetempowcami list ten piszą do Ciebie Obywatelu Prezydencie junacy i junaczki Służby Polsce.

Piszemy ten list również my, młodzi robotnicy, chłopci, nauczyciele, pisarze, artyści, nie należący do żadnej organizacji.

Idziemy razem z młodzieżą zetempowska, bo przyszłość Polski jest przyszłością całej młodzieży, bo zadania nasze w walce o pokój i w pracy dla kraju są wspólne. Piszemy ten list i my, młodzi działacze katolicy

i członkowie stowarzyszeń religijnych. Cieszymy się pełnym poszanowaniem wolności sumienia i praktyk religijnych w dzisiejszej Polsce. Widzimy wspaniały rozwój naszej ojczyzny i pragniemy dla niej poświęcić swe młode siły, idąc razem z całą młodzieżą polską.

Nie ma na świecie serc, które tak żarliwie umieją kochać swoją Ojczyznę, jak młode serca. Nie ma na świecie ludzi, którzy umieją tak gorąco pragnąć, jak pragnie każdy młody człowiek zwycięstwa prawdy, sprawiedliwości i dobra.

W naszej Ojczyźnie trwa wielka praca nad urzeczywistnieniem tych pragnień młodego pokolenia. Dlatego my, polska młodzież jesteśmy zjednoczeni, jesteśmy razem w pracy dla Polski Ludowej.

Każdy z nas jest przeciw zaborczej wojnie. Jednoczymy swe siły w obronie niepodległości i całości granic naszej Ojczyzny. Jednoczymy się w walce o trwały pokój. W tej walce nie jesteśmy sami. Z nami są bohaterskie narody Związku Radzieckiego, który pokonał faszyzm, przyniósł nam wolność i który obecnie stoi w pierwszym szeregu walki o pokój. Z nami są kraje demokracji ludowej. Z nami — miliony pracujących ludzi całego świata. Jedna jest nasza sprawa, choć różny jest kolor naszej skóry, choć inna mowa i różne wyznania. Naszej sprawie na imię: nigdy więcej napaściwej wojny! Nigdy więcej niewoli narodów!

My, młodzi patrioci-bojownicy o pokój, młodzi robotnicy i chłopcy, studenci i żołnierze, uczniowie i naukowcy, artyści i rzemieślnicy, składamy Tobie, Obywatelu Prezydencie, uroczyste ślubowanie, że będziemy ze wszystkich sił wzmacniać jedność młodego pokolenia w pracy dla Polski Ludowej i w walce o pokój.

Wzmogoną pracą czci młodzież „SP” Międzynarodowy Dzień Walki o Pokój

Komenda Główna Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” otrzymała liczne meldunki od poszczególnych brygad, które uczciły Międzynarodowy Dzień Walki o Pokój wzmogoną pracą.

Junacy 13 brygady „SP” wykonali plan pracy III turnusu już w dniu 23 września, a więc o 4 tygodnie wcześniej. Uzyskano w ten sposób 200% normy i zaoszczędzono 3,5 miliona zł. Ponadto przedterminowo ukończyli plan pracy III turnusu: junacy brygady 17 — (20 września), junacy brygady 26 (28 września) oraz junacy brygady 14 i 18 (29 września).

Hufce „SP” woj. szczecińskiego zakończyły całoroczny plan prac dorywczych 24 września. Umożliwi to zrealizowanie dodatkowych prac przy odbudowie miast i wsi. Młodzież 6 kompanii i 20 brygady, poza ukończeniem swojej pracy o 29 dni przed terminem zebrała na odbudowę Warszawy 41 000 zł.

Młodzież „SP” budująca wał obronny nad Wisłą, zakończyła zaplanowaną pracę na 22 dni przed terminem.

„Zrobiliśmy wszystko — piszą junacy 36 brygady w swoim meldunku — aby w Międzynarodowym Dniu Walki o Pokój zmanifestować swą wolę utrzymania i utrwalenia pokoju“.

PDT

POWSZECHNE DOMY TOWAROWE

PRZEDSIĘBIORSTWO PAŃSTWOWE

NACZELNA DYREKCJA

Warszawa, ul. Grzybowska 2/4

Telefony: 831-10, 833-63, 869-86.

POWSZECHNE DOMY TOWAROWE

**Najtańsze
źródło zakupu
ŚWIATA PRACY**

**81 placówek
na terenie kraju**

GOSPODY LUDOWE

**10 punktów taniego,
zbiorowego wyżywienia**

**W KAŻDEJ INSTYTUCJI
i ORGANIZACJI SPOŁECZNEJ,
W KAŻDEJ ŚWIETLICY**

„WOLNE NARODY”

**NAJWIĘKSZE
CZASOPISMO ILUSTROWANE**

Adres redakcji:

Warszawa, al. Stalina 12, tel. 8-20 51.

**Administracja i centralny wydział nienumeraty i kolportażu:
Warszawa - Praga, Ratuszowa 21, tel. 10-63-27. Konto PKO 1-7540**